

Innehåll

Promemorians huvudsakliga innehåll	7
1 Promemorians lagförslag	9
1.1 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932).....	9
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:351) om handelsagentur	12
1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden	14
1.4 Förslag till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)	16
1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	35
1.6 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).....	37
1.7 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).....	41
1.8 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).....	43

2	Ärendet	45
3	Direktivet och dess genomförande	47
4	Nya regler om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler	55
4.1	Tillämpningsområde	55
4.2	Finansiella tjänster	65
4.3	Informationsbestämmelser	67
4.4	Konsumentens ångerrätt.....	72
4.5	Näringsidkarens dröjsmål.....	78
4.6	Lagval	80
5	Information vid konsumentavtal som ingår i näringsidkarens fasta affärslokaler	83
6	Säljarens ansvar för dröjsmål med leverans av varor och riskens övergång vid konsumentköp.....	87
7	Vissa oskäligen avtalsvillkor i konsumentförhållanden ...	93
8	Medel och påföljder för att säkra efterlevnaden	101
9	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	105
10	Ekonomiska och andra konsekvenser	107
11	Författningskommentar	111

11.1 Förslaget till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932).....	111
11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:351) om handelsagentur	114
11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden	115
11.4 Förslaget till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)	118
11.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	158
11.6 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486).....	159
11.7 Förslaget till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846).....	164
11.8 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).....	165
Bilaga 1 Direktiv.....	169
Bilaga 2 Jämförelsetabell	195

Promemorians huvudsakliga innehåll

Allt fler människor handlar varor och tjänster från andra länder. Ofta träffas avtal på distans, framförallt via internet. I syfte att åstadkomma ett konsumentskydd som ligger på en hög nivå och bidra till att den inre marknaden fungerar tillfredsställande antogs inom EU hösten 2011 ett nytt direktiv om konsumenträttigheter. Direktivet innebär att konsumentens rättigheter inom vissa områden harmoniseras, dvs. att samma regler ska gälla i alla EU-länder. Detta gör att det blir tydligt för en konsument vad som gäller om avtal träffas med en näringsidkare i ett annat EU-land.

Direktivet tar i första hand sikte på e-handel och annan distansförsäljning men också andra avtal omfattas, t.ex. sådana som träffas på offentliga platser som gator, köpcentrum och badstränder, s.k. avtal utanför fasta affärslokaler. För att genomföra direktivet föreslås i promemorian i huvudsak att alla avtal utanför fasta affärslokaler, till skillnad från vad som gäller i dag, ska omfattas av informationsskyldighet och ångerrätt. Det föreslås vidare att om konsumenten ingår avtal elektroniskt, t.ex. via näringsidkarens webbplats, ska konsumenten vara bunden av ett avtal endast om han eller hon uttryckligen påtagit sig ett betalningsansvar. Distans- och hemförsäljningslagen föreslås också byta namn till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler.

I vissa avseenden föreslås konsumentskyddet stärkas för alla konsumentavtal. Ett avtalsvillkor som innebär att konsumenten är hänvisad till ett betalnummer för telefonkontakter med näringsidkaren efter att ett avtal ingåtts, t.ex. för att reklamera en

vara, ska anses oskäligt. Ett sådant avtalsvillkor ska få förbjudas av Marknadsdomstolen. Det föreslås också att ett villkor som innebär betalningsskyldighet för konsumenten för olika typer av tillägg i förhållande till näringsidkarens huvudsakliga förpliktelse ska vara ogiltigt, om det inte uttryckligen godkänts av konsumenten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 13 juni 2014.

1 Promemorians lagförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932)

Härigenom föreskrivs¹ att 5, 12 och 13 §§ konsumentköplagen (1990:932) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om det inte följer av avtalet att varan *skall* avlämnas vid en bestämd tidpunkt, efter anfordran *eller utan uppskov, skall* den avlämnas *inom skälig tid från köpet.*

Har köparen inte fått kredit, är säljaren inte skyldig att lämna ut varan förrän den betalas.

Köparen får hålla fast vid köpet och kräva att säljaren

Föreslagen lydelse

5 §

Om det inte följer av avtalet att varan *ska* avlämnas vid en bestämd tidpunkt *eller* efter anfordran, *ska* den avlämnas *utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingicks.*

12 §

Köparen får hålla fast vid köpet och kräva att säljaren

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, Celex 32011L0083).

fullgör köpet.

fullgör köpet *inom en bestämd tilläggstid, som ska vara skälig.*

Säljaren är dock inte skyldig att fullgöra köpet, om det föreligger ett hinder som han inte kan övervinna eller om fullgörelsen skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till köparens intresse av att säljaren fullgör köpet. Om ett förhållande som nyss nämnts upphör inom rimlig tid, får köparen dock kräva att säljaren fullgör köpet.

Köparen förlorar rätten att kräva att säljaren fullgör köpet, om han väntar orimligt länge med att framställa kravet.

13 §

Köparen får häva köpet, om säljarens dröjsmål är av väsentlig betydelse för honom.

Köparen får häva köpet, om säljarens dröjsmål är av väsentlig betydelse för honom *eller om han före avtalets ingående för säljaren angett att avlämnande senast en viss dag är av avgörande betydelse. Detsamma gäller om säljaren förklarat att han inte avser att avlämna varan.*

Har köparen förelagt säljaren en bestämd tilläggstid för varans avlämnande *och är den inte oskäligt kort*, får köparen även häva köpet om varan inte avlämnas inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får köparen häva köpet endast om säljaren meddelar att han inte kommer att fullgöra köpet inom denna tid.

Har köparen förelagt säljaren en bestämd tilläggstid för varans avlämnande, får köparen även häva köpet om varan inte avlämnas inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får köparen häva köpet endast om säljaren meddelar att han inte kommer att fullgöra köpet inom denna tid.

Har köparen utan att förelägga säljaren någon tilläggstid krävt fullgörelse av köpet, får

köparen häva köpet om varan inte avlämnas inom en skälig tid efter det att kravet framställdes.

Avser köpet en vara som skall tillverkas eller skaffas särskilt för köparen efter dennes anvisningar eller önskemål och kan säljaren inte utan väsentlig förlust tillgodogöra sig varan på annat sätt, får köparen häva köpet endast om syftet med köpet är väsentligen förfelat genom dröjsmålet och säljaren insåg eller borde ha insett detta.

-
1. Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.
 2. Äldre föreskrifter gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:351) om handelsagentur

Härigenom föreskrivs att 17 och 22 §§ lagen (1991:351) om handelsagentur ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

Agenten får inte utan särskilt bemyndigande sluta avtal om försäljning eller köp på huvudmannens vägnar.

I fråga om distansavtal och *hemförsäljningsavtal* finns särskilda bestämmelser i *distans- och hemförsäljningslagen* (2005:59).

I fråga om distansavtal och *avtal utanför fasta affärslokaler* finns särskilda bestämmelser i *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*.

22 §²

Agenten får inte utan särskilt bemyndigande ta emot betalning för sålda varor eller efter det att ett avtal har ingåtts medge anstånd med betalningen eller nedsättning i priset eller annan ändring i avtalet.

Får huvudmannen kännedom om att agenten utan bemyndigande har vidtagit en åtgärd som avses i första stycket beträffande ett avtal som kan anses ha kommit till stånd genom agentens medverkan eller som har ingåtts med en tredje man som hör till ett område eller en kundkrets som har tilldelats agenten, *skall*

Får huvudmannen kännedom om att agenten utan bemyndigande har vidtagit en åtgärd som avses i första stycket beträffande ett avtal som kan anses ha kommit till stånd genom agentens medverkan eller som har ingåtts med en tredje man som hör till ett område eller en kundkrets som har tilldelats agenten, *ska*

¹ Senaste lydelse 2005:64.

² Senaste lydelse 2005:64.

huvudmannen, om han inte vill godkänna åtgärden, meddela tredje man detta utan oskäligt uppehåll. Gör han inte det, anses han ha godkänt åtgärden.

I fråga om distansavtal och *hemförsäljningsavtal* finns särskilda bestämmelser i *distans- och hemförsäljningslagen* (2005:59).

huvudmannen, om han inte vill godkänna åtgärden, meddela tredje man detta utan oskäligt uppehåll. Gör han inte det, anses han ha godkänt åtgärden.

I fråga om distansavtal och *avtal utanför fasta affärslokaler* finns särskilda bestämmelser i *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*.

Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

Härigenom föreskrivs¹ att det i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

dels att nuvarande 13 § ska betecknas 14 §,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 3 a § och 13 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Vid tillämpning av 3 § ska ett avtalsvillkor anses oskäligt om det innebär att näringsidkaren tar ut en större avgift av konsumenten för användning av ett visst betalningssätt än den kostnad näringsidkaren själv har till följd av att det betalningssättet används.

Detsamma ska gälla ett avtalsvillkor som innebär att en konsument som ska ta kontakt med näringsidkaren med anledning av ett ingånget avtal är hänvisad till att använda ett telefonnummer som debiteras med en högre taxa än normala telefonsamtal.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, Celex 32011L0083).

13 §

Ett avtalsvillkor som innebär att konsumenten ska betala mer än det avtalade priset för näringsidkarens huvudsakliga förpliktelse är ogiltigt, om konsumenten inte uttryckligen godkänt villkoret.

-
1. Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.
 2. Äldre föreskrifter gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

1.4 Förslag till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

dels att 4 kap. och 5 kap. ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 1 kap. 3 § ska betecknas 1 kap. 4 §,

dels att rubriken till lagen, rubrikerna till 2 och 3 kap., 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. samt 3 kap. 1–3, 7, 8, 11 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 1 kap. 3 § ska sättas närmast före 1 kap. 4 §,

dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 1 kap. 3 § och 3 kap. 14 § samt närmast före 1 kap. 3 § och 3 kap. 14 § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*Distans- och
hemförsäljningslag*

*Lag om distansavtal och avtal
utanför fasta affärslokaler*

1 kap.

1 §

Denna lag innehåller bestämmelser om konsumentskydd vid distansavtal *om varor och icke finansiella tjänster* (2 kap.), *distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument* (3 kap.) och *hemför-*

Denna lag innehåller bestämmelser om konsumentskydd vid distansavtal *och avtal utanför fasta affärslokaler*. I 2 kap. finns bestämmelser som gäller avtal *om varor och icke finansiella tjänster m.m. medan*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, Celex 32011L0083).

säljningsavtal (4 kap.). Lagen innehåller också gemensamma bestämmelser för distansavtal och hemförsäljningsavtal (1 och 5 kap.). Dessa gemensamma bestämmelser gäller för alla distansavtal och hemförsäljningsavtal som omfattas av lagen, om inte annat anges i lagen.

2 §

I lagen avses med

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans,

hemförsäljningsavtal: avtal som ingås vid ett hembesök eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe,

avtal utanför fasta affärslokaler: avtal som ingås

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande på en plats som inte är näringsidkarens affärslokaler eller som ingås efter det att konsumenten lämnat ett anbud vid ett sådant sammanträffande, eller

– i näringsidkarens fasta affärslokaler eller med hjälp av något medel för distanskommunikation sedan konsumenten kontaktats på någon annan plats där denne och näringsidkaren samtidigt varit fysiskt närvarande, eller

– under en utflykt organiserad av näringsidkaren i syfte

att marknadsföra och sälja varor eller tjänster till konsumenter,

hembesök: ett besök i konsumentens eller någon annan konsuments bostad eller på någon annan plats där konsumenten inte endast för stunden befinner sig,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

Behörighet för näringsidkarens ombud

3 §

Anlitar näringsidkaren ett ombud, ska denne alltid anses behörig att handla på näringsidkarens vägnar när det gäller att ingå distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, att utfästa förmåner som är avsedda att ingå i ett sådant avtal samt att ta emot betalning för näringsidkarens räkning. Näringsidkaren kan inte till nackdel för konsumenten inskränka denna behörighet.

2 kap. Avtal om varor och icke finansiella tjänster m.m.

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument. Kapitlet gäller också för avtal varigenom en näringsidkare upplåter fast egendom till en konsument.

Kapitlet gäller inte avtal som

1. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,

2. avser tillskapande, förvärv eller överlåtelse av rättigheter i fast egendom,

3. avser upplåtelse av en byggnad eller en del av en byggnad som permanent bostad,

4. ingås med hjälp av en varuautomat eller i en automatiserad affärslokal,

5. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat eller genom användning av en enda telefon-, internet- eller faxuppkoppling,

6. avser lotterier,

7. avser försäljning av dagligvaror som levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning,

8. omfattas av lagen (1992:1672) om paketresor eller lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, eller

9. avser finansiella tjänster eller överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

I fråga om avtal om transport av personer gäller endast 4 § tredje stycket och 10 §.

Kapitlet gäller inte för avtal utanför fasta affärslokaler, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor.

Information innan ett avtal ingås

2 § I rimlig tid innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, telefonnummer och telefaxnummer samt sin gatuadress och e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för annans räkning, dennes motsvarande uppgifter,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och för varan eller tjänsten,

3. varans eller tjänstens pris inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,

4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

5. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

6. sättet för betalning, leverans eller fullgörande på annat sätt, reklamation samt datum för leverans eller fullgörande,

7. möjligheten att ångra avtalet, villkoren och tidsfristen för ångerrätten, hur ångerrätten utövas och att det finns en standardblankett för utövande av ångerrätten,

8. eventuell skyldighet att betala kostnaderna för att återsända varan och, för det fall varan till följd av sin natur är sådan att den inte kan återsändas per post, kostnaderna för återsändandet, samt om konsumenten enligt 19 § är skyldig att ersätta näringsidkaren,

9. att det saknas ångerrätt, i fall som anges i 12 §,

10. garantier eller liknande utfästelser som gäller för en vara,

11. assistans och service som gäller efter försäljningen,

12. förekomsten av uppförandekoder och om hur konsumenten kan ta del av dem,

13. avtalets löptid och villkor för uppsägning av avtalet,

14. avtalets kortaste löptid,

15. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

16. hur digitalt innehåll fungerar och, i förekommande fall, vilka tekniska skyddsåtgärder som har använts,

17. vilken maskin- och programvara som krävs för att använda digitalt innehåll, och

18. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Om avtalet ingås vid en auktion, får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren.

I fråga om avtal utanför fasta affärslokaler som avser reparationer eller underhåll som omedelbart ska utföras och där det pris som konsumenten ska betala inte överstiger 1 500 kronor, behöver näringsidkaren endast lämna information enligt första stycket 1–3, 7 och 9.

3 § När informationen enligt 2 § ges ska näringsidkaren ta särskild hänsyn till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta konsumenter.

Hur information ska lämnas vid distansavtal

4 § I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Om avtalet ska ingås med hjälp av ett medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1–3, 7 och 13 lämnas med hjälp av det kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket får lämnas på annat lämpligt sätt.

Innan ett avtal ingås elektroniskt, ska näringsidkaren tydligt uppmärksamma konsumenten på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–4, 13 och 14.

Vid telefonförsäljning ska näringsidkaren i början av samtalet informera konsumenten om sin identitet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och dennes relation

till näringsidkaren. Näringsidkaren ska då också informera om samtalets syfte.

5 § När ett distansavtal har ingåtts ska näringsidkaren inom rimlig tid lämna konsumenten en bekräftelse på det ingångna avtalet. Bekräftelsen ska lämnas senast när varan levereras eller tjänsten börjar utföras.

Bekräftelsen ska lämnas i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla all information enligt 2 § som inte dessförinnan lämnats i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 12 § första stycket 11 avstått från ångerrätt, ska det framgå av bekräftelsen.

Hur information ska lämnas vid avtal utanför fasta affärslokaler

6 § I fråga om avtal utanför fasta affärslokaler ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt i en handling. Om konsumenten samtycker till det, får den ges i annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

När ett avtal har ingåtts ska näringsidkaren lämna konsumenten en kopia av ett undertecknat avtal eller en motsvarande bekräftelse på att avtalet ingåtts. Bekräftelsen ska lämnas i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Har näringsidkaren endast lämnat begränsad information enligt 2 § tredje stycket innan avtalet ingicks, ska bekräftelsen innehålla fullständig information enligt 2 §. Om konsumenten i enlighet med 12 § första stycket 11 avstått från ångerrätt, ska det framgå av bekräftelsen.

Påföljd vid utebliven information

7 § Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 2–6 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

8 § Om näringsidkaren inte har lämnat information om tillkommande kostnader som anges i 2 § första stycket 4, är konsumenten inte skyldig att betala sådana kostnader.

Informationen som avtalsinnehåll

9 § Om ett avtal ingås, ska uppgifterna i informationen enligt 2 § utgöra en del av avtalet, såvida parterna inte uttryckligen kommer överens om annat.

Konsumentens ansvar vid elektroniska avtal

10 § Konsumenten är bunden av en betalningsförpliktelse som följer av ett distansavtal som ingåtts elektroniskt endast om han eller hon uttryckligen påtagit sig förpliktelsen.

Konsumentens ångerrätt

11 § Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 13 § (ångerfrist). Konsumenten kan för detta ändamål använda sig av ett standardformulär, ”ångerblankett”, som tillhandahålls av Konsumentverket.

Om näringsidkaren möjliggör för konsumenten att lämna ett meddelande enligt första stycket elektroniskt och konsumenten

använder sig av den möjligheten, ska näringsidkaren utan dröjsmål bekräfta mottagandet av meddelandet på ett varaktigt medium.

Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Undantag från ångerrätten

12 § Ångerrätt gäller inte för avtal som

1. avser en tjänst som har fullgjorts, när fullgörandet har påbörjats under ångerfristen med konsumentens uttryckliga samtycke till det och medgivande till att ångerrätten går förlorad när tjänsten har fullgjorts,

2. avser en vara eller tjänst vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan uppstå under ångerfristen,

3. avser en vara som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som har getts en tydlig personlig prägel,

4. avser en vara som på grund av sin beskaffenhet inte kan återlämnas eller som snabbt kan försämrats eller bli för gammal,

5. avser en förseglad vara som av hälsoskydds- eller hygien-skäl inte lämpligen kan återlämnas och förseglingen har brutits,

6. avser en vara som till sin natur är sådan att den efter leverans blandas med andra varor som därefter inte kan skiljas från varandra,

7. avser köp av alkoholhaltiga drycker till ett bestämt pris, när leverans inte kan ske inom 30 dagar och varans värde vid leveranstidpunkten beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka,

8. avser en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram och förseglingen har brutits,

9. avser en tidning eller en tidskrift,

10. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation,

11. avser digitalt innehåll som under ångerfristen levererats på annat sätt än på ett fysiskt medium när konsumenten uttryckligen samtyckt till det och medgett att ångerrätten går förlorad när tjänsten har fullgjorts,

12. avser inkvartering, varutransport, biluthyrning eller servering, catering eller någon annan liknande tjänst, eller kultur-evenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, om näringsidkaren på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod ska tillhandahålla tjänsten, eller

13. avser brådskande reparations- eller underhållsåtgärder som ingås vid ett hembesök på konsumentens begäran.

Ångerfristens början

13 § Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av varor börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten tar emot varan. Om avtalet avser flera varor eller en vara som består av flera delar, börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten tar emot den sista varan eller den sista delen av varan. Om avtalet avser regelbunden leverans av varor under en viss tid, börjar ångerfristen löpa när konsumenten tar emot den första varan.

Vid avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås.

Vid avtal om en tjänst börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås. Detsamma gäller för avtal om leverans av vatten, gas eller el, när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, och för avtal om leverans av fjärrvärme. Om konsumenten vill att tjänsten ska tillhandahållas eller att leverans ska ske under ångerfristen, ska konsumenten uttryckligen begära detta.

14 § Om näringsidkaren i strid med 2 § första stycket 7 underlåtit att ge information om ångerrätten, förlorar konsumenten sin ångerrätt ett år efter den dag då ångerfristen skulle ha löpt ut enligt 13 §. Om informationen lämnas till konsumenten först efter det att ångerfristen enligt 13 § börjat löpa, förlorar konsumenten sin ångerrätt 14 dagar efter det att han eller hon mottagit informationen.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

15 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, upphör parternas skyldigheter att fullgöra avtalet. Har näringsidkaren ännu inte accepterat ett anbud från konsumenten, upphör konsumentens skyldighet att stå vid sitt anbud.

16 § Konsumenten ska så snart som möjligt men senast inom 14 dagar från det att konsumenten lämnade sitt meddelande om att han eller hon frånträder avtalet på egen bekostnad lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Detta gäller inte om näringsidkaren har erbjudit sig att själv hämta varan. Det gäller inte heller vid avtal utanför fasta affärslokaler, om varan levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och varan inte lämpligen kan skickas med post.

Om näringsidkaren har gått med på att stå för kostnaden för återsändande av varan eller har underlåtit att informera konsumenten i enlighet med 2 § första stycket 8, ska kostnaden bäras av näringsidkaren.

17 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska näringsidkaren snarast och senast inom 14 dagar betala tillbaka vad konsumenten har betalat till näringsidkaren. Tiden ska räknas från den dag då näringsidkaren tog emot konsumentens meddelande om att avtalet frånträds. Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av en vara är näringsidkaren dock inte skyldig att göra återbetalningen

förrän han mottagit varan eller konsumenten visat att varan har återsänts, om inte näringsidkaren åtagit sig att hämta varan.

Återbetalningen ska, om inte något annat avtalats, göras med samma betalningssätt som konsumenten använt. Konsumenten får inte vidkännas några kostnader på grund av att ett visst betalningssätt används.

18 § Näringsidkaren får vid återbetalning till konsumenten göra avdrag för

1. förhöjda leveranskostnader i enlighet med konsumentens val, och

2. värdeminskning hos en återlämnad vara, som uppkommit till följd av att konsumenten använt varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper och funktion.

Avdrag enligt första stycket 2 får endast göras om näringsidkaren lämnat information enligt 2 § första stycket 7.

19 § Om näringsidkaren har lämnat information enligt 2 § första stycket 7 och 8 ska konsumenten vid utövande av ångerrätten betala skäliga kostnader för

1. den del av en tjänst som tillhandahållits innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten begärt att tillhandahållande av tjänsten skulle inledas under ångerfristen, och

2. vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, som levererats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen.

Anknytande avtal

20 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren

eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknyttande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Konsumenten ska dock stå för kostnader enligt 16, 18 och 19 §§.

3 kap. Distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument

3 kap. Avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument

1 §

Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

Kapitlet gäller även för avtal utanför fasta affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster, med undantag för sådana avtal om kredit som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser.

Om parterna inom ett år ingår ett nytt *distansavtal* om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och 4 §§.

Om parterna inom ett år ingår ett nytt *avtal* om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och 4 §§.

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i

detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

2 §²

Bestämmelserna om ånger- rätt i 7–12 §§ gäller inte *distansavtal* om Bestämmelserna om ånger- rätt i 7–12 §§ gäller inte *avtal* om

1. finansiell tjänst eller överlåtelse av finansiellt instrument och priset beror på sådana svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

2. deltagande i emission eller annan likartad aktivitet och priset för den rättighet som aktiviteten avser efter tecknings- tidens utgång kommer att bero på sådana svängningar på finansmarknaden som sägs i 1,

3. kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomt- rätt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

4. försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre.

Bestämmelserna om ånger- rätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens be- gäran har fullgjort sina för- pliktelser enligt *distansavtalet*. Bestämmelserna om ånger- rätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens be- gäran har fullgjort sina för- pliktelser enligt *avtalet*.

3 §³

I rimlig tid innan ett *distansavtal* ingås ska närings- idkaren ge information om I rimlig tid innan ett *avtal* ingås ska näringsidkaren ge information om

1. sitt namn och organisationsnummer, sin adress, sitt telefonnummer eller sin e-postadress och sin huvudsakliga verk- samhet samt motsvarande uppgifter beträffande en mellanman

² Senaste lydelse 2012:68.

³ Senaste lydelse 2010:761.

som näringsidkaren anlitar, inklusive uppgift om dennes relation till näringsidkaren,

2. ansvarig tillsynsmyndighet, om verksamheten kräver tillstånd,

3. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets huvudsakliga egenskaper,

4. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets pris, inbegripet arvoden, skatter och avgifter,

5. att det med avtalet kan följa skatter, avgifter eller kostnader som varken betalas genom näringsidkaren eller påförs av denne,

6. de särskilda risker som följer med det finansiella instrument som avtalet avser, inklusive uppgift om att den tidigare värdeutvecklingen och avkastningen inte ger någon säker vägledning i fråga om den framtida utvecklingen och avkastningen,

7. sättet för betalning och för fullgörande,

8. vad som gäller om ångerrätt enligt denna lag, inklusive uppgift om vad konsumenten enligt 11 § kan komma att få betala vid utövande av ångerrätten,

9. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

10. den tid under vilken erbjudandet gäller,

11. avtalets kortaste löptid, om avtalet avser en fortlöpande eller periodiskt återkommande finansiell tjänst,

12. vad som gäller om uppsägning av avtalet i förtid eller ensidigt,

13. vilket lands lag om marknadsföring som har följts,

14. avtalsvillkor om vilket lands lag som ska tillämpas på avtalet och om vilken domstol som är behörig,

15. på vilket språk avtalsvillkoren och informationen tillhandahålls och på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden,

16. hur klagomål i fråga om avtalet behandlas och vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol, och

17. vilka garantifonder eller liknande ersättningssystem som finns.

Informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underåriga.

I rimlig tid innan ett *distansavtal* ingås ska näringsidkaren också tillhandahålla samtliga avtalsvillkor.

I rimlig tid innan ett *avtal* ingås ska näringsidkaren också tillhandahålla samtliga avtalsvillkor.

Informationen och avtalsvillkoren ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om avtalet ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen och avtalsvillkoren ges i sådan form före avtalsslutet, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts.

Om *distansavtalet* avser en betaltjänst enligt lagen (2010:751) om betaltjänster gäller inte första stycket 1–4, 11, 12 och 14–16.

Om *avtalet* avser en betaltjänst enligt lagen (2010:751) om betaltjänster gäller inte första stycket 1–4, 11, 12 och 14–16.

7 §

Konsumenten har rätt att frånträda *distansavtalet* (ånger rätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid *distansavtal* om livförsäkring eller privat individuellt pensions sparande är ångerfristen dock 30 dagar.

Konsumenten har rätt att frånträda *avtalet* (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid *avtal* om livförsäkring eller privat individuellt pensionssparande är ångerfristen dock 30 dagar.

Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande

enligt första stycket, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

8 §

Ångerfristen börjar löpa den dag då *distansavtalet* ingås. Vid *distansavtal* om livförsäkring börjar ångerfristen dock löpa den dag då konsumenten får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Ångerfristen börjar löpa den dag då *avtalet* ingås. Vid *avtal* om livförsäkring börjar ångerfristen dock löpa den dag då konsumenten får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket eller 4 § andra stycket kommer konsumenten till handa.

11 §⁴

Näringsidkaren har rätt till ersättning för den tjänst som har tillhandahållits enligt *distansavtalet* innan ångerrätten utövades. Ersättningen får inte överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den tillhandahållna tjänsten, jämförd med den fullständiga tjänsten enligt avtalet.

Näringsidkaren har rätt till ersättning för den tjänst som har tillhandahållits enligt *avtalet* innan ångerrätten utövades. Ersättningen får inte överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den tillhandahållna tjänsten, jämförd med den fullständiga tjänsten enligt avtalet.

Näringsidkaren får inte kräva betalning enligt första stycket, om näringsidkaren

1. har underlåtit att lämna information enligt 3 § första stycket 8 om vad konsumenten kan komma att få betala vid utövande av ångerrätten, eller

⁴ Senaste lydelse 2012:68.

2. utan begäran från konsumenten har påbörjat fullgörandet av avtalet innan ångerfristen har löpt ut.

12 §

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av *distansavtalet* har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, *skall* det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av *avtalet* har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, *ska* det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Lagval

14 §

Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillämpas på avtalet gäller inte i fråga om regler om distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, om den lag som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd.

-
1. Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.
 2. Äldre föreskrifter gäller för avtal som har ingåtts före ikraftträdandet.

1.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 22 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 22 §¹

Ett värdepappersinstitut ska förse sina kunder med lättbegriplig information om

1. värdepappersinstitutet och dess tjänster,
2. finansiella instrument och föreslagna placeringsstrategier,
3. handelsplatser,
4. priser och avgifter, samt
5. institutets riktlinjer för utförande av order.

Informationen ska ge kunderna rimliga möjligheter att förstå arten av och vilka risker som är förknippade med de investeringstjänster och de finansiella instrument som institutet erbjuder. Informationen får lämnas i standardiserad form.

All information som ett värdepappersinstitut lämnar till sina kunder ska vara rättvisande och tydlig och får inte vara vilseledande. Marknadsföringsmaterial ska lätt kunna identifieras som sådant.

Särskilda bestämmelser om en näringsidkares marknadsföring av produkter och tjänster och vilken information som ska lämnas till kunder finns i marknadsföringslagen (2008:486) samt i *distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)*.

Särskilda bestämmelser om en näringsidkares marknadsföring av produkter och tjänster och vilken information som ska lämnas till kunder finns i marknadsföringslagen (2008:486) samt i *lagen (2005:59) om distansavtal och*

¹ Senaste lydelse 2008:512.

avtal utanför fasta affärslokaler.

Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.

1.6 Förslag till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om marknadsföringslagen (2008:486)

dels att 1 och 37 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 22 a §, samt närmast före 22 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsskydd avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- *distans- och hemförsälj-* – *lagen* (2005:59) *om*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, Celex 32011L0083).

² Senaste lydelse 2011:915.

- ningslagen (2005:59), distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler,*
- försäkringsavtalslagen (2005:104),
 - lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
 - lagen (2006:484) om franchisegivares informationskyldighet,
 - lagen (2010:510) om lufttransporter,
 - radio- och tv-lagen (2010:696),
 - alkohollagen (2010:1622),
 - konsumentkreditlagen (2010:1846), och
 - lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Information innan ett konsumentavtal ingås

22 a §

Innan en konsument blir bunden av ett avtal ska näringsidkaren ge konsumenten klar och begriplig information om

1. näringsidkarens namn, telefonnummer, telefaxnummer och gatuadress,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och för varan eller tjänsten,

3. varans eller tjänstens pris inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,

4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

5. sättet för betalning, för leverans eller fullgörande på annat sätt och för reklamation samt datum för leverans eller fullgörande,

6. assistans och service som gäller efter försäljningen,

7. avtalets löptid och villkor för uppsägning av avtalet,

8. hur digitalt innehåll fungerar och, i förekommande fall, vilka tekniska skyddsåtgärder som har använts, och

9. vilken maskin- och programvara som krävs för att använda digitalt innehåll.

Informationen enligt första stycket ska anses väsentlig. Informationen behöver dock inte lämnas om

1. den redan framgår av sammanhanget,

2. det är fråga om sådana vardagliga transaktioner som genomförs i direkt samband med avtalet,

3. avtalet omfattas av lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler, lagen (1992:1672) om paketresor eller lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig

semesterprodukt, eller

4. avtalet avser en finansiell tjänst eller ett finansiellt instrument.

37 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 23, 24 eller 25 §, eller mot 7 §, eller mot 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12–17 §§, eller mot någon av bestämmelserna i 18–22 §§, eller mot någon av punkterna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, ska ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 23, 24 eller 25 §, eller mot 7 §, eller mot 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12–17 §§, eller mot någon av bestämmelserna i 18–22 a §§, eller mot någon av punkterna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, ska ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

När ersättningen till näringsidkare bestäms får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.

1.7 Förslag till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

Härigenom föreskrivs att 10 § konsumentkreditlagen (2010:1846) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket *distans- och hemförsäljningslagen* (2005:59). Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

1. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten,
2. kreditavtalets löptid,
3. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,
4. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,
5. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, och
6. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor.

Om det är fråga om en kredit som avses i 9 §, ska beskrivningen innehålla information om kreditbeloppet, krediträntan med villkor för den och angivande av referensindex eller

Föreslagen lydelse

10 §

Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

referensräntor samt den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.

1.8 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 39 kap. 2 och 5 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

39 kap 2 §

I denna lag avses med

kassaregister: kassaapparat, kassaterminal, kassasystem och liknande apparatur för registrering av försäljning av varor och tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort,

torg- och marknadsandel: all handel utom sådan som en näringsidkare stadigvarande bedriver i permanenta lokaler eller i omedelbar anslutning till dessa,

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans,

hemförsäljningsavtal: avtal som ingås vid ett hembesök eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe,

restaurangverksamhet: näringsverksamhet som avser restaurang, pizzabutik och annat liknande avhämtningsställe, gatukök, kafé, personalmatsal, catering och centralkök, samt

frisörverksamhet: näringsverksamhet som avser hårvård.

Näringsverksamhet som huvudsakligen avser annan verksamhet än restaurang- eller frisörverksamhet ska dock inte anses som sådan verksamhet.

5 §¹

Skyldigheten att använda kassaregister gäller inte för den som

1. bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort,

2. är befriad från skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) för inkomst från sådan försäljning som avses i 4 §,

3. bedriver taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211),

4. säljer varor eller tjänster genom *sådana* distansavtal eller hemförsäljningsavtal som avses i *distans- och hemförsäljningslagen* (2005:59),

5. säljer varor eller tjänster med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,

6. anordnar automatspel enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel eller enligt lotterilagen (1994:1000), eller

7. bedriver torg- och marknadshandel.

Undantaget i första stycket 7 gäller inte för den som enligt 8 kap. 1 § första stycket alkohollagen (2010:1622) har tillstånd för servering till allmänheten.

Denna lag träder i kraft den 13 juni 2014.

¹ Senaste lydelse 2012:227.

2 Ärendet

Europaparlamentet och rådet har antagit ett nytt direktiv om konsumenträttigheter¹. Genom direktivet upphävs tidigare direktiv om hem- och distansförsäljning från 1985 respektive 1997. Dessutom ändras direktivet om oskäliga villkor i konsumentavtal från 1993 och direktivet om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier från 1999. Åtgärder för att följa direktivet om konsumenträttigheter ska vara genomförda i medlemsstaterna före den 13 december 2013 och direktivet ska tillämpas från och med den 13 juni 2014. Direktivet finns som *bilaga 1*.

Under förhandlingsarbetet har synpunkter inhämtats från berörda organisationer och myndigheter. Synpunkterna finns tillgängliga i ärendet (Ju2008/8509/L2).

Överläggningar har hållits med företrädare för berörda departement i övriga nordiska länder om tolkningen och genomförandet av direktivet.

En jämförelsetabell med en sammanställning av bestämmelserna i direktivet och närmast motsvarande bestämmelser i svensk lag finns som *bilaga 2*.

¹ Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG (EUT L 304, 22.11.2011, s. 64, Celex 32011L0083).

3 Direktivet och dess genomförande

Direktivets syfte och innehåll

Direktivet om konsumenträttigheter spänner över ett stort område. Huvudsakligen regleras avtal om konsumentköp och konsumenttjänster som träffats på distans eller utanför fasta affärslokaler. Men direktivet innehåller också artiklar som gäller oavsett på vilket sätt ett avtal ingåtts. Det gäller exempelvis för vissa artiklar om oskäligen avtalsvillkor. Direktivet är ett s.k. fullharmoniseringsdirektiv. Flertalet tidigare direktiv på det konsumenträttsliga området är minimidirektiv. Det innebär att medlemsstaterna har varit fria att föreskriva längre gående krav än vad som följer av direktiven, t.ex. för att på särskilda områden uppnå ännu högre konsumentskydd. Många medlemsstater har utnyttjat denna möjlighet men på skiftande områden och i varierande omfattning. Det har medfört en fragmentisering av regelverket. För konsumenterna kan det vara oklart vad som gäller vid avtal som träffas med en näringsidkare i ett annat EU-land. Det riskerar att hämma intresset för att ingå sådana avtal. För näringsidkare kan det framstå som besvärligt att sälja varor eller tjänster till konsumenterna i en annan medlemsstat, eftersom det i princip är lagen i konsumentens hemland som ska gälla.

Direktivet är indelat i sex kapitel och har två bilagor.

Kapitel I i direktivet innehåller artiklar om syfte, definitioner och tillämpningsområde.

Syftet med direktivet är enligt *artikel 1* dels att åstadkomma ett konsumentskydd som ligger på en hög nivå, dels att bidra till att den inre marknaden fungerar tillfredsställande.

Artikel 2 innehåller definitioner av centrala begrepp i direktivet, såsom vem som ska anses vara konsument och vem som ska anses vara näringsidkare i direktivets mening. Ett nytt begrepp är "avtal utanför fasta affärslokaler". Exempel på sådana avtal är avtal som träffas i konsumentens bostad eller på dennes arbetsplats, men även avtal som träffas på offentliga platser som gator, köpcentrum och badstränder (s.k. canvasförsäljning) omfattas. Begreppet inrymmer således mer än det nuvarande begreppet hemförsäljning.

I *artikel 3* anges direktivets tillämpningsområde. Direktivet ska tillämpas på avtal mellan näringsidkare och konsumenter om köp av varor och tillhandahållande av tjänster, liksom för avtal om försörjningstjänster eller nyttigheter, såsom fortlöpande leverans av el, vatten, gas och fjärrvärme.

I samma artikel anges också de många avtalstyper som är undantagna från tillämpningsområdet. Direktivet är inte tillämpligt på sociala tjänster eller hälso- och sjukvårdstjänster. Spelverksamhet ligger också utanför direktivets tillämpningsområde. Finansiella tjänster har också undantagits. Anledningen är bl.a. att sådana tjänster lämpar sig mindre väl för generella bestämmelser av det slag som finns i direktivet. Vidare finns det redan ett antal instrument på EU-nivå som innehåller harmoniserande bestämmelser om konsumentskydd på det finansiella området. Vidare är skapande, förvärv och överlåtelse av rättigheter i fast egendom undantagna från direktivet. Rättigheter i fast egendom är till sin karaktär normalt bundna till rättsystemet i den stat där fastigheten är belägen. Det gränsöverskridande inslaget är begränsat även om det naturligtvis förekommer att konsumenter t.ex. köper fastigheter i ett annat land än sitt eget. Det finns väl utvecklade nationella regleringar av sådana rättigheter och det finns inte något påtagligt behov av att harmonisera reglerna. Det finns av liknande skäl också ett undantag för uppförande av nya byggnader, ombyggnad av

befintliga byggnader och bostadsuthyrning. Avtal om småhusentreprenad eller ombyggnationer faller alltså utanför tillämpningsområdet. Däremot ska direktivets bestämmelser t.ex. om tillämpas på avtal som en konsument träffar med en hantverkare om tjänster som ska utföras i konsumentens bostad. Slutligen undantas sådana avtal som regleras av paketresedirektivet¹ och direktivet om tidsdelat boende².

Enligt *artikel 4* får medlemsstaterna inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från bestämmelserna i direktivet.

Kapitel II i direktivet innehåller endast en artikel, *artikel 5*, som gäller konsumentinformation i samband med andra avtal än distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Artikeln innehåller minimikrav på den information som näringsidkaren ska lämna till konsumenten innan ett avtal ingås. Den är t.ex. tillämplig på avtal som träffas i butiker.

Kapitel III gäller för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Regleringen är till största delen gemensam för båda avtalstyperna. *Artiklarna 6–8* föreskriver vilken information näringsidkaren ska lämna till konsumenten innan ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler ingås och hur informationen ska lämnas. Kraven är i allt väsentligt fullharmoniserade, vilket innebär att medlemsstaterna inte får ställa ytterligare krav på information.

Artiklarna 9–16 reglerar konsumentens rätt att ångra sig när ett avtal har ingåtts på distans eller utanför fasta affärslokaler. Huvudregeln vid sådana avtal är att konsumenten har rätt att ångra sig inom 14 dagar och då har rätt att lämna tillbaka en vara och få pengarna tillbaka. På motsvarande sätt kan ett tjänsteavtal frånträdas inom samma period.

¹ Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang (EGT L 158, 23.6.1990, s. 59, Celex 31990L0314).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte (EUT L 33, 3.2.2009, s. 10, Celex 32008L0122).

I kapitel IV behandlas vissa frågor som rör andra konsumenträttigheter än informationskrav och ångerrätt. *Artikel 17* anger kapitlets tillämpningsområde. Direktivets *artiklar 18* och *20* är tillämpliga på alla slags avtal om köp av varor. I artiklarna behandlas frågor om när en vara ska levereras, vilka rättigheter köparen har vid sen leverans och när risken för att varan skadas går över på köparen.

Artiklarna 19, 21 och *22* ska tillämpas på såväl köpeavtal som tjänsteavtal och på avtal om tillhandahållande av gas, el, vatten och fjärrvärme. *Artikel 19* handlar om uttag av avgifter vid betalning med visst betalningssätt. I *artikel 21* behandlas frågan om avgifter för att använda en kundtjänst per telefon. *Artikel 22* innehåller ett förbud mot att på vissa sätt dölja en betalningsskyldighet för konsumenten.

Kapitel V innehåller allmänna bestämmelser. *Artiklarna 23–26* anger vissa regler för direktivets efterlevnad. Medlemsstaterna ska t.ex. ge konsumentorganisationer, offentliga organ (som Konsumentombudsmannen) och branschorganisationer rätt att föra talan inför domstol om frågor som regleras i direktivet.

Vid leveranser av varor eller tillhandahållande av tjänster som sker utan föregående beställning föreskriver direktivet i *artikel 27* att ett uteblivet svar från konsumentens sida inte ska anses innebära ett samtycke till leveransen eller till att tjänsten utförs.

Enligt *artikel 28* ska medlemsstaterna senast den 13 december 2013 offentliggöra de lagar och andra författningar som krävs för att genomföra direktivet. Författningarna ska tillämpas från och med den 13 juni 2014.

I den mån medlemsstaterna utnyttjar möjligheter att avvika från direktivet ska detta, enligt *artikel 29*, rapporteras till kommissionen. Enligt *artikel 30* ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av direktivet till Europaparlamentet och rådet.

I kapitel VI finns slutbestämmelser. Enligt *artikel 31* ska de tidigare direktiven om distansavtal och hemförsäljning upphöra att gälla. Vidare föreskriver *artikel 32* att vissa justeringar ska ske av direktiven om oskäligen villkor i konsumentavtal och om vissa

aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier. I båda fallen införs det en skyldighet för medlemsstaterna att rapportera till kommissionen om ändringar som sker i den berörda nationella lagstiftningen eller om avsteg görs från direktiven.

Bilaga I A till direktivet innehåller en blankett med information om ångerrätten som en näringsidkare ska kunna fylla i och lämna till en konsument för att därigenom uppfylla sin informationsskyldighet.

Bilaga I B innehåller en mall för den ångerblankett som näringsidkaren ska lämna till konsumenten och som en konsument som ångrar sitt avtal kan välja att använda sig av.

Genomförande av direktivet

Ett EU-direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men överlåter åt medlemsstaterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet (artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt). Det innebär att en medlemsstat vid genomförandet av direktivet inte behöver använda sig av samma terminologi och systematik som direktivet. Genomförandet måste dock innebära att det avsedda resultatet uppnås.

Det svenska genomförandet bör ske på sådant sätt att direktivets konsumentskydd säkert är uppfyllt. Samtidigt är det viktigt att avgöra i vad mån nya regler också ska gälla för konsumentavtal som faller utanför direktivets tillämpningsområde.

Inte minst mot bakgrund av den omfattande gränsöverskridande verksamhet som förekommer mellan de nordiska länderna är det också av värde att ägna uppmärksamhet åt hur övriga nordiska länder genomför direktivet.

Utgångspunkten är att direktivet i princip är tillämpligt på samtliga avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument. Den övervägande delen av bestämmelserna ska dock

endast tillämpas på distansavtal och på avtal utanför fasta affärslokaler. Direktivet har dessutom försetts med ett flertal specifika undantag för olika avtalstyper.

I svensk rätt finns det ingen generell konsumentlag som är tillämplig på alla typer av konsumentavtal och som dessutom innehåller så olika typer av bestämmelser som finns i direktivet. För att upprätthålla den terminologi och systematik som finns i svensk lagstiftning kommer genomförandet av direktivet därför att påverka flera andra lagar. Bestämmelser om distansavtal och hemförsäljning finns i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59), och den lagen är central vid genomförandet av direktivet. Det bedöms inte behövas några särskilda hänvisningar till lagen i andra lagar med bestämmelser inom berörda områden.

Med hänsyn till att direktivet i så stor utsträckning rör distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler är det lämpligt att behandla direktivets generella bestämmelser om definitioner och tillämpningsområde i kapitel I tillsammans med bestämmelserna om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler i kapitel III. Vad som ytterligare talar för det är att det i princip inte finns anledning att, vid genomförande av resterande delar av direktivet, ha de undantag från tillämpningsområdet som anges i första kapitlet. Bestämmelser för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler behandlas i avsnitt 4.

I direktivets andra kapitel finns en bestämmelse om information som näringsidkaren ska lämna inför ingående av andra konsumentavtal än distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Det finns inte några civilrättsliga sanktioner knutna till bestämmelsen. Andra generella bestämmelser om information som näringsidkaren ska lämna till en konsument finns i marknadsföringslagen (2008:486), bl.a. i 12 §. Genomförandet av direktivets andra kapitel behandlas i avsnitt 5.

I direktivets fjärde kapitel finns bestämmelser som enbart är tillämpliga på köpeavtal (artiklarna 18 och 20) och som gäller frågor om när en vara ska levereras, vilka rättigheter köparen har vid sen leverans och när risken för att varan skadas går över på köparen. I svensk rätt finns bestämmelser av motsvarande slag i

konsumentköplagen (1990:932). I avsnitt 6 behandlas genomförandet av dessa artiklar.

Fjärde kapitlet i direktivet innehåller tre artiklar som gäller vissa avtalsvillkor och som ska tillämpas både på köpeavtal och tjänsteavtal. I artikel 19 finns en bestämmelse som rör avgifter för olika betalningssätt, i artikel 21 behandlas frågan om avgifter för att använda en kundtjänst per telefon och artikel 22 innehåller ett förbud mot att på vissa sätt ta ut dolda tilläggsbetalningar. Artiklarna behandlar näringsidkarens möjlighet att använda olika typer av avtalsvillkor mot konsumenten. I lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden finns generella bestämmelser om avtalsvillkor. Artiklarna behandlas i avsnitt 7.

I direktivets femte kapitel finns bestämmelser om efterlevnad av direktivets bestämmelser och om påföljder. Dessa frågor behandlas i avsnitt 8.

I direktivets femte kapitel finns även en bestämmelse om att en konsument inte ska behöva betala för en leverans av en vara eller tillhandahållande av en tjänst som görs utan föregående beställning (artikel 27). En motsvarande bestämmelse fanns i det tidigare distansavtalsdirektivet från 1997. Vid genomförandet av det direktivet gjordes bedömningen att svensk rätt redan uppfyller direktivets krav i det avseendet (prop. 1999/2000:89 s. 66 f.). Det finns inte anledning att göra någon annan bedömning nu.

4 Nya regler om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler

4.1 Tillämpningsområde

Förslag: Distans- och hemförsäljningslagen ska byta namn till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Alla avtal som träffas utanför en näringsidkares fasta affärslokal, t.ex. vid gatuförsäljning, ska omfattas av lagen.

Lagens andra kapitel ska innehålla gemensamma bestämmelser för distansavtal och för avtal utanför fasta affärslokaler om varor och icke finansiella tjänster. De undantag från tillämpningsområdet som i dag finns för vissa avtalstyper ska i huvudsak fortsätta att gälla. Avtal om kortvarig uthyrning av fast egendom, t.ex. av en sommarstuga, ska dock omfattas av bestämmelserna, liksom avtal som ingås vid en auktion. Avtal som avser vadhållning och lotterier ska däremot inte längre omfattas av regleringen.

Skälen för förslagen

Regleringen bör som utgångspunkt omfatta alla avtal som ingås utanför fasta affärslokaler

Det nya direktivet innehåller huvudsakligen bestämmelser om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Motsvarande bestämmelser i svensk rätt finns främst i distans- och hem-

försäljningslagen. I den lagen finns bestämmelser bl.a. om informationsskyldighet och ångerrätt. Regleringen bygger på de tidigare direktiven om distansavtal och hemförsäljning. Lagens andra kapitel innehåller regler för distansavtal om varor och icke finansiella tjänster medan fjärde kapitlet innehåller bestämmelser om hemförsäljning. I övrigt innehåller lagen bestämmelser om distansavtal av finansiella tjänster och finansiella instrument (3 kap.) och gemensamma bestämmelser (1 och 5 kap.).

I direktivet definieras *distansavtal* som varje köpe- eller tjänsteavtal som ingås mellan näringsidkaren och konsumenten med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, utan att näringsidkaren och konsumenten är fysiskt närvarande, enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås. Definitionen är i sak oförändrad i förhållande till tidigare direktiv om distansavtal. Den nuvarande definitionen i distans- och hemförsäljningslagen kan därmed behållas.

Direktivet innehåller också en definition av *avtal utanför fasta affärslokaler*. Därmed avses, för det första, avtal som ingås när näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande på en plats som inte är näringsidkarens affärslokaler. Detsamma gäller avtal som ingås efter det att konsumenten lämnat ett anbud under de förhållandena. För det andra avses avtal som ingås i näringsidkarens fasta affärslokaler eller med hjälp av distanskommunikation, omedelbart efter det att konsumenten tilltalats av näringsidkaren på någon annan plats än i dennes affärslokal. Slutligen omfattas även avtal som ingås under en utflykt organiserad av näringsidkaren i syfte att marknadsföra och sälja varor eller tjänster. Direktivet innehåller dessutom en definition av begreppet *fasta affärslokaler*. Av den framgår att det som avses med begreppet är varje typ av lokal, fast eller rörlig, där näringsidkaren vanligen bedriver sin verksamhet.

Begreppet avtal utanför fasta affärslokaler förekommer inte i distans- och hemförsäljningslagen. Till viss del motsvaras det dock av begreppet hemförsäljningsavtal, som är det begrepp som

f.n. används i lagen. Hemförsäljningsavtal omfattar, utöver avtal som ingås när näringsidkaren besöker konsumenten i hemmet, även avtal som ingås vid besök på andra platser där konsumenten inte befinner sig endast för stunden och avtal som ingås under utflykter organiserade av näringsidkaren. Direktivets begrepp avtal utanför fasta affärslokaler omfattar därutöver bl.a. avtal som träffas på offentliga platser som gator, köpcentrum och badstränder. För att genomföra direktivet behöver det införas regler som träffar alla avtal som ingås utanför näringsidkarens fasta affärslokaler. Det skulle i och för sig vara möjligt att anpassa definitionen av hemförsäljningsavtal till att omfatta samtliga de fall som regleras i direktivet. Hemförsäljningsavtal framstår emellertid inte som någon träffande beskrivning av de fall där avtal ingås på någon annan plats än i konsumentens hem. Det framstår som lämpligare att i lagen i stället använda direktivets begrepp avtal utanför fasta affärslokaler. Härigenom synliggörs att regleringen som utgångspunkt kommer att omfatta alla avtal som ingås utanför fasta affärslokaler i direktivet.

Eftersom regleringen av distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler till största delen är gemensam, bör även den svenska lagen behandla distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler i ett sammanhang.

Distans- och hemförsäljningslagen bör byta namn och struktureras om

Direktivet innebär att ganska omfattande ändringar måste göras i den svenska lagen. Lagens andra kapitel om distansavtal, som jämte det fjärde kapitlet om hemförsäljning i huvudsak innehåller den svenska reglering som påverkas av direktivet, bör omarbetas helt och innehålla gemensamma bestämmelser för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Samtidigt bör det fjärde kapitlet upphävas. I övriga kapitel för direktivet med sig endast mindre ändringar. För att få en bättre struktur i lagen

bör de bestämmelser i lagens sista kapitel som kvarstår flyttas till de andra kapitlen.

I och med att begreppet hemförsäljning utmönstras ur lagen bör lagens namn ändras. Det framstår som lämpligt att lagens namn även fortsättningsvis anger de två avtalstyper som regleras i lagen. Lagen bör därför benämnas lag om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler.

Definitioner av konsument och näringsidkare

I direktivet definieras *konsument* som varje fysisk person som agerar för ändamål som faller utanför den egna närings- eller yrkesverksamheten. Definitionen korresponderar väl med vad som anges i flertalet andra EU-instrument på konsumenträttens område. I svensk rätt brukar konsumentdefinitionen även innehålla ett huvudsaklighetsrekvisit. I distans- och hemförsäljningslagen, liksom t.ex. i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, anges att konsument är den som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet. Vid genomförandet av direktivet om konsumentskydd vid tidsdelat boende övervägdes överensstämmelsen mellan den svenska och den EU-rättsliga konsumentdefinitionen (prop. 2010/11:85 s. 29). Det bedömdes att konsumentdefinitionen borde utformas på samma sätt som i närliggande lagstiftning, som också delvis genomför EU-rätt, dvs. med ett huvudsaklighetsrekvisit. I förevarande fall har det klargjorts i direktivets beaktandesats 17 att vid avtal som både faller utom och inom en persons näringsverksamhet ska personen ändå anses vara konsument om näringssyftet är så begränsat att det inte dominerar avtalet. Mot denna bakgrund föreligger starka skäl att behålla det svenska huvudsaklighetsrekvisitet.

På motsvarande sätt definierar direktivet *näringsidkare* som en fysisk eller juridisk person som agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna närings- eller yrkesverksamheten. Direktivet poängterar att det saknar betydelse om en juridisk

person ägs av det allmänna eller är privatägd. Direktivets definition av näringsidkare inkluderar även sådana personer som agerar i en näringsidkares namn eller för dennes räkning. Det ligger i sakens natur att det svenska näringsidkarbegreppet även omfattar anställda, agenter eller andra som handlar i näringsidkarens namn eller för dennes räkning. I distans- och hemförsäljningslagen finns dessutom en bestämmelse som särskilt reglerar befogenhet för näringsidkarens ombud (5 kap. 1 §); bestämmelsen kommer att finnas kvar men flyttas till 1 kap. Något särskilt tillägg i definitionen av näringsidkare behövs därför inte.

Direktivet innehåller också andra definitioner. Definitionen av *varaktigt medium* finns med såväl i det tidigare direktivet om distansavtal som i andra direktiv, t.ex. konsumentkreditdirektivet¹. Någon definition i lag har dock inte ansetts nödvändig (t.ex. prop. 2004/05:13 s. 44 f.). Definitionen av *finansiell tjänst* överensstämmer med tillämpningsområdet för 3 kap. i distans- och hemförsäljningslagen, se 3 kap. 1 §. När det gäller de övriga definitionerna klargörs innebörden av begreppen i några fall i samband med att de används i materiella bestämmelser, t.ex. *offentlig auktion* och *biavtal* (anknytande avtal). Resterande begrepp får anses vara tillräckligt tydliga i sig själva, t.ex. *tjänsteavtal* och *köpeavtal*.

Närmare om vilka slags avtal som bör omfattas

Det står klart att direktivet, liksom tidigare direktiv och regleringen i distans- och hemförsäljningslagen, omfattar avtal om överlåtelse och upplåtelse av lös egendom samt tjänsteavtal. Lagen bör alltså även fortsättningsvis omfatta sådana avtal (jfr. prop. 1999/2000:89 s. 23 f.).

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 22.5.2008, s. 66, Celex 32008L0048).

Tillämpningsområdet för distans- och hemförsäljningslagen omfattar också digitala produkter, dvs. avtal om produkter som levereras elektroniskt till mobiltelefonen eller över internet till konsumentens dator (prop. 1999/2000:89 s. 24 och prop. 2004/05:13 s. 126). Det kan diskuteras hur dessa avtal ska definieras rättsligt och om sådana avtal är att anse som köp av en vara eller utförande av en tjänst enligt svensk rätt (bl.a. prop. 1999/2000:89 s. 24 och Ds 2012:31, s. 232 f.). Enligt direktivet anses digitalt innehåll, dvs. data som produceras och levereras i digital form, utgöra en vara om innehållet levereras på ett fysiskt medium medan en sådan produkt som inte levereras på ett fysiskt medium inte klassificeras som vare sig köpeavtal eller tjänsteavtal (beaktandesats 19). I direktivet finns det särskilda bestämmelser för dessa avtal, t.ex. om ångerrätt. Precis som i dag bör dessa avtal omfattas av lagen.

Distans- och hemförsäljningslagen omfattar inte överlåtelse eller upplåtelse av fast egendom. Lagen gäller alltså inte t.ex. hyra av en bostadslägenhet eller en lokal (prop. 1999/2000:89 s. 74). Direktivet är inte helt tydligt när det gäller avtal som är relaterade till fast egendom. Undantagna från tillämpningsområdet är avtal om skapande, förvärv eller överlåtelse av fast egendom eller av rättigheter till fast egendom (artikel 3.3.e). Klart är alltså att försäljning av fast egendom undantas. Begreppet ”rättigheter till fast egendom” (”rights in immovable property” i den engelska versionen) synes innefatta exempelvis panträtter, bestående nyttjanderätter såsom servitut, samt hyresrätter och bostadsrätter. I artikel 3.3. f) finns dock ett särskilt undantag för bostadsuthyrning. Det kan hävdas att detta undantag inte skulle vara nödvändigt om uthyrning av fast egendom redan omfattas av artikel 3.3.e). Vidare framgår av beaktandesats 26 att direktivet gäller för viss uthyrning; uthyrning för andra ändamål än bostadsändamål. Med det torde i första hand avses säsongsvis uthyrning för fritidsändamål, t.ex. uthyrning av sommarstugor. Frågan är om syftet är att också inkludera andra hyresavtal än de som avser boende, t.ex. uthyrning av lokal. Frågan synes inte ha varit föremål för några

ingående diskussioner under förhandlingarna av direktivet. Vid en försiktig tolkning får direktivet antas omfatta all uthyrning, med undantag av bostadsuthyrning för annat än fritidsändamål.

Flera specifika typer av avtal är undantagna från direktivets tillämpningsområde (artikel 3). En konsekvens av detta är att medlemsstaterna själva kan bestämma vilka regler som ska gälla för de undantagna avtalstyperna (i den mån de inte omfattas av något annat EU-instrument). I distans- och hemförsäljningslagen finns också undantag för vissa avtalstyper. Därtill kommer att andra avtalstyper undantagits från delar av lagen, t.ex. från bestämmelserna om ångerrätt.

Till att börja med undantas i direktivet avtal om sociala tjänster, t.ex. barnomsorg och hemtjänst, liksom avtal om hälso- och sjukvårdstjänster (artikel 3.3 a och b). I Sverige har de flesta av dessa tjänster snarare en offentligrättslig prägel än en privaträttslig. Om ett avtal ingås mellan en enskild och en tjänsteutövare som är näringsidkare, omfattas dock avtalet av tillämpningsområdet för distans- och hemförsäljningslagen. Det kan t.ex. gälla vissa avtal om medicinsk eller annan behandling av människor (prop. 1999/2000:89 s. 74). Det är lämpligt att behandla dessa tjänster på samma sätt även fortsättningsvis. Något undantag för sociala tjänster eller hälso- och sjukvårdstjänster bör därför inte införas i lagen.

Vidare undantas avtal om spel och lotterier från direktivets tillämpningsområde (artikel 3.3 c). Enligt nuvarande reglering omfattas dessa avtal, men de har undantagits från bestämmelserna om ångerrätt (2 kap. 4 §). Lotterier av olika slag regleras i lotterilagen (1994:1000). Rätten att anordna lotterier är starkt begränsad. Tillstånd att anordna lotterier får endast lämnas till den som har till syfte att främja allmännyttiga ändamål. Direktivets regler om information är något mer utförliga än de som fanns i det tidigare distansavtalsdirektivet. Varken reglerna om information eller ångerrätt är anpassade för avtal som gäller spel och lotterier. Sådana avtal bör därför, till skillnad från i dag, undantas från lagens tillämpningsområde.

Direktivet är inte heller tillämpligt på avtal om finansiella tjänster (artikel 3.3 d). Finansiella tjänster behandlas i avsnitt 4.2.

Som nämnts ovan innehåller direktivet ett antal undantag för avtal som på olika sätt är relaterade till fast egendom. För det första undantas avtal om tillskapande, förvärv eller överlåtelse av rättigheter i fast egendom (artikel 3.3. e). Betydelsen av detta undantag har diskuterats ovan. Vid genomförandet av direktivet bör det göras ett motsvarande undantag.

Vidare har avtal om uppförande av nya byggnader, ombyggnad av befintliga byggnader och avtal om uthyrning av bostäder för permanent boende undantagits från direktivets tillämpningsområde (artikel 3.3 f). Beträffande bostadsuthyrning kan särskilt märkas att undantaget är begränsat till avtal som rör permanent boende. Är det fråga om uthyrning av kortvarig logi, såsom hotelltjänster, eller säsongsvis uthyrning av boende, t.ex. hyra av sommarstugor, träffas avtalet av direktivets bestämmelser.

Reglerna om distansavtal och hemförsäljning i distans- och hemförsäljningslagen är inte tillämpliga på avtal som avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten. Däremot är lagen tillämplig på både om- och tillbyggnader samt på reparationer av befintliga byggnader. Eftersom direktivet undantagit omfattande ombyggnader från tillämpningsområdet, är det upp till medlemsstaterna att reglera vad som ska gälla för dem. Det saknas anledning att i det avseendet ändra lagens tillämpningsområde i förhållande till vad som gäller sedan tidigare. Avtal om om- och tillbyggnader samt reparationer av fast egendom bör alltså omfattas av lagen. Ett undantag för uthyrning av bostäder för permanent boende bör dock införas.

I vissa situationer skulle direktivets regler kunna komma i konflikt med andra EU-instrument. Två specifika situationer som har uppmärksammats i direktivet är när en konsument köper en paketresa eller ingår ett avtal om tidsdelat boende och avtalet träffas på distans eller utanför fasta affärslokaler (artikel 3.3. g och h). Det har därför klargjorts att direktivet inte ska

tillämpas på avtal som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller direktivet om paketresor. Motsvarande undantag bör finnas i den svenska lagen. Detta gäller i princip redan i dag, eftersom avtal enligt lagen (2011:914) om konsumentskydd vid tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt är undantagna från informationsskyldighet och ångerrätt både för distansavtal och hemförsäljningsavtal. Även distansavtal om inkvartering och transport är undantagna från informationsskyldighet och ångerrätt.

Även avtal som enligt medlemsstatens lagstiftning ska ingås under medverkan av en offentlig tjänsteman är undantagna från direktivet (artikel 3.3. i). Några avtal av sådant slag finns inte i svensk rätt. Det finns därför inte behov av något uttryckligt undantag i den delen.

Undantagna från direktivets tillämpningsområde är vidare avtal om tillhandahållande av livsmedel, drycker eller andra dagligvaror för hushållet som fysiskt tillhandahålls av näringsidkare som gör utkörningsrundor (artikel 3.3. j). Vidare undantas avtal som ingås med hjälp av varuautomater, och distansavtal med teleoperatörer som ingås genom offentliga telefonautomater för användningen av dessa (artikel 3.3. l och m). I sistnämnda avtalstyp ingår även avtal med teleoperatörer för användning av en enda telefon-, internet- eller faxuppkoppling. Gemensamt för de angivna avtalstyperna är att det generellt inte kan anses finnas något särskilt informationsbehov före avtalets ingående och att någon ångerrätt knappast kan bli aktuell. Det finns inte något skäl att låta lagstiftningen omfatta dessa avtalstyper, vilket i princip inte innebär någon skillnad mot vad som gäller i dag.

Avtal om transport undantas från bestämmelserna om informationsskyldighet och ångerrätt i distans- och hemförsäljningslagen. Det nya direktivets tillämpningsområde omfattar i och för sig avtal om transporter. Avtal om tjänster som består i persontransport omfattas dock enbart av ett fåtal artiklar (artikel 3.3. k). Den begränsade regleringen motiveras med att passagerartransporter redan är föremål för annan unionslagstiftning.

Bestämmelser finns bl.a. i förordningen om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer² och i förordningen i fråga om flygresor³. Dessa förordningar innehåller regler specifikt anpassade för de särskilda avtalstyperna. Det finns inte anledning att mot den bakgrunden låta avtal om persontransporter omfattas av den nya regleringen i vidare mån än vad direktivet kräver. Andra transporter, t.ex. varustransporter bör dock omfattas av regleringen. Dessa avtal bör emellertid, precis som tidigare, undantas från ångerrätten, se avsnitt 4.4 och författningskommentaren.

När det gäller avtal utanför fasta affärslokaler får medlemsstaterna besluta att direktivets regler inte ska tillämpas om det belopp som konsumenten ska betala inte överstiger 50 euro (artikel 3.4). I fråga om hemförsäljning gäller i dag ett undantag för avtal där det pris som konsumenten ska betala understiger 300 kr. Det är rimligt att även fortsättningsvis undanta avtal av det slaget från lagens tillämpningsområde men summan bör justeras uppåt. Lagen bör därmed inte gälla för avtal utanför fasta affärslokaler, om det pris som konsumenten ska betala understiger 400 kr.

Dagens reglering undantar distansavtal som ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation. Motsvarande undantag finns inte i direktivet, vilket betyder att dessa avtal kommer att omfattas. Någon ångerrätt bör dock inte gälla, se avsnitt 4.4 och författningskommentaren.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1371/2007 av den 23 oktober 2007 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer (EUT L 315, 3.12.2007, s. 14, Celex 32007R1371).

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, 17.2.2004, s. 1, Celex 32004R0261).

4.2 Finansiella tjänster

Förslag: Bestämmelserna om bl.a. informationskrav och ångerrätt för distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument ska gälla även vid avtal om finansiella tjänster som ingås utanför fasta affärslokaler. Kreditavtal ska dock undantas från bestämmelserna.

Skälen för förslaget: Avtal om finansiella tjänster, t.ex. kreditavtal och försäkringsavtal, undantas från direktivets tillämpningsområde. Skälet för detta är att det redan finns EU-instrument med åtskilliga bestämmelser om konsumentskydd. För svenskt vidkommande regleras distansavtal om finansiella tjänster i 3 kap. distans- och hemförsäljningslagen och direktivet medför inte några ändringar i det kapitlet såvitt avser distansavtal.

Hemförsäljning av finansiella tjänster omfattas dock i dag av regleringen i lagens fjärde kapitel som i huvudsak innebär att konsumenten har ångerrätt och ska informeras om detta. I och med att fjärde kapitlet upphävs, uppstår frågan om hur konsumentskyddet bör regleras i detta avseende.

Det bör även fortsättningsvis finnas bestämmelser om ångerrätt och om information om ångerrätten för avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster. Med hänsyn till att kraven på information för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler som avser varor och icke finansiella tjänster nu blir likalydande finns det ingen anledning att inte göra på samma sätt för finansiella tjänster. I direktivet uppmuntras dessutom medlemsstaterna att, när det gäller finansiella tjänster, låta sig inspireras av gällande unionslagstiftning på området när de lagstiftar på områden som inte regleras på unionsnivå, så att lika förutsättningar för alla konsumenter och alla avtal om finansiella tjänster säkerställs (beaktandesats 32). Det behov av reglering som finns för dessa tjänster bör ske i 3 kap. När det gäller den typ av finansiella tjänster som regleras i konsumentkreditlagen (2010:1846),

dvs. kreditavtal, finns dock omfattande bestämmelser om informationskrav och ångerrätt i den lagen. Konsumentkreditlagen bygger på ett fullharmoniserande direktiv, som också förhåller sig till direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster⁴. Det är därför inte lämpligt att låta dessa avtal omfattas av ytterligare reglering.

Bestämmelserna i tredje kapitlet om bl.a. information, påföljd vid utebliven information och ångerrätt bör alltså gälla även för avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster, förutom kreditavtal. En skillnad mot nuvarande reglering av ångerrätt vid hemförsäljning av finansiella tjänster är att avräkningsreglerna i 3 kap. 11 § kommer att gälla. Avräkningsreglerna innebär bl.a. att näringsidkaren får kräva att konsumenten betalar för den del av en finansiell tjänst som har tillhandahållits under ångerfristen.

Det saknas vidare anledning att inte ha samma regler om undantag från ångerrätten för distansavtal om finansiella tjänster som för sådana avtal utanför fasta affärslokaler. De undantag som finns från ångerrätten bör därför gälla även för avtal utanför fasta affärslokaler (jfr 3 kap. 2 §).

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och om ändring av rådets direktiv 90/619/EEG samt direktiven 97/7/EG och 98/27/EG (EGT L 271, 9.10.2002, s. 16, Celex 32002L0065).

4.3 Informationsbestämmelser

Förslag: Det införs gemensamma bestämmelser om information som ska ges innan ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler om varor och icke finansiella tjänster ingås. En nyhet är att information ska ges om vilken maskin- och programvara som krävs för digitala produkter.

All information ska lämnas i rimlig tid innan avtalet ingås. Informationen ska vara klar och begriplig och särskild hänsyn ska tas till behovet av skydd för särskilt utsatta konsumenter.

När ett avtal ingåtts, ska konsumenten få en bekräftelse.

Näringsidkare som åsidosätter informationsskyldigheten ska kunna drabbas av sanktioner enligt marknadsföringslagen.

I några avseenden införs också civilrättsliga regler om följderna av utebliven information. Informerar inte näringsidkaren om kostnader för leverans och porto, är konsumenten inte skyldig att betala sådana kostnader. Vidare krävs, för att konsumenten ska vara bunden av ett elektroniskt avtal, att denne uttryckligen påtagit sig ett betalningsansvar.

Skälen för förslagen

Gemensamma informationskrav för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler

Artiklarna 6–8 innehåller regler om information som näringsidkaren ska lämna till konsumenten före ingåendet av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler. Vad informationen ska innehålla anges i 20 punkter i artikel 6. Exempelvis ska information ges om näringsidkaren, varan eller tjänsten, kostnader och leveransmetoder och ångerrätt. Av artikel 6 framgår också att de informationsuppgifter som näringsidkaren lämnar, om t.ex. varan eller olika slags kostnader, ska anses utgöra avtalsinnehåll. Det anges också att det vid en tvist är näringsidkaren som ska bevisa att information har lämnats.

För distansavtal ska enligt nuvarande reglering viss information lämnas innan avtalet ingås medan annan information ska ges efter det att avtalet ingåtts (2 kap. 6 och 7 §§ distans- och hemförsäljningslagen). I fråga om hemförsäljningsavtal finns endast en skyldighet för näringsidkaren att informera konsumenten om ångerrätten (4 kap. 3 §).

Distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler om varor och icke finansiella tjänster ska fortsättningsvis regleras i ett gemensamt kapitel i lagen. Innehållet i den information som ska lämnas före ingåendet av ett avtal är detsamma vid båda avtalstyperna. Informationsinnehållet bör därmed anges i en för avtalstyperna gemensam bestämmelse. Införlivandet av direktivet innebär att all information ges samtidigt – innan avtalet ingås. Informationsbestämmelserna blir något mer utförliga än de som i dag gäller för distansavtal. Den största nyheten gäller information om digitalt innehåll. Med digitalt innehåll avses data som produceras och levereras i digital form, som t.ex. datorprogram, applikationer, spel, musik, videor eller texter. Det spelar ingen roll om åtkomsten sker genom nedladdning, direktuppspelning från ett fysiskt medium eller på annat sätt. Näringsidkaren ska informera om hur digitalt innehåll fungerar och vilka tekniska skyddsmetoder som gäller för det samt vilken maskin- eller programvara som krävs för att använda digitalt innehåll.

Bestämmelsen om information bör, i den utsträckning det är möjligt, formuleras på samma sätt som liknande informationsbestämmelser i annan konsumenträttslig lagstiftning. Hur de skilda punkterna i informationsbestämmelsen ska förstås utvecklas i författningskommentaren.

I artikel 6.4 anges att information som gäller reglerna om ångerrätt får lämnas med hjälp av en särskild blankett. Användande av blanketten är alltså frivilligt. Konsumentverket bör ges i uppdrag att omarbета blanketten i förhållande till den lagtext som antas och sedan hålla denna tillgänglig för konsumenter och näringsidkare.

Direktivet lämnar en möjlighet för medlemsstaterna att inskränka kravet på förhandsinformation vid avtal utanför fasta

affärslokaler som avser underhålls- eller reparationstjänster som inte kostar mer än 200 euro (artikel 7.4). För sådana tjänster, som ska utföras omedelbart efter det att avtalet ingås, framstår informationsreglerna som oproportionerligt betungande. Ett undantag för denna typ av tjänster bör därför införas och gälla för tjänster där priset uppgår till mindre än 1 500 kronor. Den information som inte lämnats innan avtalet ingåtts ska dock lämnas i den bekräftelse av avtalet som ska ges, se vidare nedan.

Närmare om hur informationen ska lämnas

I artiklarna 7 och 8 finns bl.a. regler om hur informationen ska tillhandahållas vid avtal utanför fasta affärslokaler respektive distansavtal. Bestämmelserna motsvarar till viss del vad som gäller enligt 2 kap. 6 § andra och tredje styckena respektive 4 kap. 3 § andra stycket distans- och hemförsäljningslagen. Vissa förändringar behövs dock.

Precis som i dag bör informationen ges i rimlig tid innan ett avtal ingås och informationen bör vara klar och begriplig (jfr artikel 6.1). I dag anges att näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underårige. I beaktandesats 34 anges att näringsidkaren vid tillhandahållande av informationen ska beakta de särskilda behoven hos konsumenter som är särskilt utsatta på grund av nedsatt fysisk eller psykisk funktionsförmåga, ålder eller godtrogenhet. Med hänsyn till hur beaktandesatsen är formulerad bör det fortsättningsvis uttryckligen framgå av bestämmelsen att näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd även för andra särskilt utsatta konsumenter.

När det gäller formerna för hur informationen ska lämnas skiljer sig bestämmelserna åt i fråga om avtalstyperna. Vid avtal utanför fasta affärslokaler är huvudregeln att informationen ska lämnas i en handling (artikel 7.1). Om konsumenten samtycker till det får den i stället lämnas i ett annat varaktigt medium. Vid distansavtal ska informationen lämnas eller göras tillgänglig för konsumenten på ett sätt som är lämpligt för den form av distans-

kommunikation som används (artikel 8.1). Vid telefonförsäljning ska näringsidkaren alltid i början av samtalet upplysa om vem han eller hon är (artikel 8.5).

Eftersom bestämmelserna skiljer sig åt är det nödvändigt att införa särskilda regler för hur informationen ska lämnas vid distansavtal respektive avtal utanför fasta affärslokaler. Bestämmelserna innebär inga stora skillnader jämfört med vad som gäller i dag. En nyhet är dock att om ett distansavtal ingås med hjälp av ett medel för distanskommunikation som endast medger ett begränsat utrymme eller en begränsad tid för att visa information, ska åtminstone information ges om varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper, om näringsidkarens identitet, priset, avtalets löptid, uppsägningsreglerna och ångerrätten. Det gäller alltså t.ex. avtal som ingås via sms. Övrig information får lämnas på annat lämpligt sätt.

I direktivet anges att en kopia eller en bekräftelse på avtalet ska lämnas sedan avtalet ingåtts (artiklarna 7.2 och 8.7). Detta gäller både för distansavtal och för avtal utanför fasta affärslokaler. Motsvarande bestämmelser bör därför införas i lagen.

Medlemsstaterna har möjlighet att införa regler som innebär att avtal som ingås per telefon endast blir bindande för konsumenten efter det att denne skriftligen bekräftat avtalet (artikel 8.6). Huvudregeln i svensk rätt är att muntliga avtal är bindande för parterna i samma utsträckning som skriftliga. I Regeringskansliet pågår dock ett arbete med att analysera de problem som konsumenterna ibland möter i samband med telefonförsäljning, liksom möjliga åtgärder för att komma tillrätta med dessa. Som ett led i det arbetet övervägs ett förslag om krav på skriftlig bekräftelse vid ingående av avtal om vissa finansiella tjänster. Förslaget avses att remitteras under våren.

De marknadsrättsliga sanktionsmöjligheterna kompletteras med vissa civilrättsliga regler

Medlemsstaterna ska enligt artikel 24 föreskriva effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för att säkerställa att näringsidkaren följer bestämmelserna i direktivet.

I dag finns bestämmelser i 2 kap. 8 § och 4 kap. 4 § distans- och hemförsäljningslagen som innebär att näringsidkare som åsidosätter informationsskyldigheten ska kunna drabbas av sanktioner enligt marknadsföringslagen. Motsvarande bör gälla också för de nya informationsbestämmelserna.

I samband med genomförandet av tjänstedirektivet⁵ ansågs att vissa informationsbestämmelser som gäller distansavtal om varor och icke finansiella tjänster i några detaljer har krav som går längre än gemenskapens harmoniserade krav. Därför infördes en bestämmelse i 2 kap. 4 a § distans- och hemförsäljningslagen som innebär att marknadsrättsliga påföljder vid utebliven information i vissa fall inte ska tillämpas. Eftersom konsumenträttsdirektivet innebär fullharmonisering, och informationsbestämmelserna således utformas helt i överensstämmelse med direktivet, finns det inte behov att ha kvar den bestämmelsen.

Enligt direktivet kan i vissa fall utebliven information även få civilrättsliga följder. Det bör därför införas motsvarande regler i lagen.

I artikel 6.6 finns bestämmelser som innebär att konsumenten i vissa fall är befriad från att betala vissa avgifter. Det gäller kostnader för leverans och porto och andra tillkommande kostnader. Om näringsidkaren inte, före avtalet och på det sätt som sådan information ska lämnas, har informerat kunden om förekomsten av sådana avgifter, är konsumenten inte skyldig att betala dem. Att näringsidkaren inte har rätt till ersättning för leveranskostnader som han eller hon inte informerat om bör framgå av en särskild bestämmelse. I samma artikel anges följden av att näringsidkaren inte informerat om kostnaden för återsändande

⁵ Europaparlamentet och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden (EUT L 376, 27.12.2006, s. 36, Celex 32006L0123).

av varan när konsumenten utnyttjat sin ångerrätt. Den bestämmelsen behandlas i avsnittet om ångerrätt (avsnitt 4.4).

Enligt artikel 8.2 finns några särskilda bestämmelser om distansavtal som ingås elektroniskt. Dessa har i dag ingen motsvarighet i svensk rätt och behöver alltså genomföras. För det första krävs en regel som ålägger näringsidkaren att på ett tydligt sätt uppmärksamma konsumenten på den viktigaste informationen. Det gäller information om varan eller tjänsten, priset och löptid respektive uppsägningstid. För det andra krävs en bestämmelse som innebär att näringsidkaren vid elektroniska avtal ska se till att konsumenten i samband med beställningen uttryckligen medger att beställningen är förenad med betalningsskyldighet. Om beställningen t.ex. görs genom att trycka på en knapp, bör knappen vara märkt med orden ”beställning förenad med betalningsskyldighet” eller liknande. Om konsumenten inte trycker på knappen eller vidtar en motsvarande åtgärd bör konsumenten inte vara bunden av beställningen.

Behovet av åtgärder för att säkra efterlevnaden av direktivet i andra avseenden behandlas i avsnitt 8.

4.4 Konsumentens ångerrätt

Förslag: Det införs gemensamma bestämmelser om ångerrätt för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Ångerrätten ska alltid vara 14 dagar. För vissa avtalstyper gäller inte ångerrätten. Konsumenten ska, med vissa undantag, på egen bekostnad lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Näringsidkaren ska återbetala vad konsumenten betalat och har då rätt till avdrag för värdeminskning hos varan, om värdeminskningen uppkommit till följd av att konsumenten använt varan i större utsträckning än som varit nödvändigt.

Skälen för förslaget

Konsumenten har rätt att ångra avtalet inom 14 dagar

Enligt artikel 9.1 gäller som huvudregel att konsumenten vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler har rätt att frånträda avtalet inom 14 dagar (ångerrätt). I artikelns andra punkt finns regler om när ångerfristen börjar löpa. Enligt artikel 10 gäller särskilda regler om ångerfristen när näringsidkaren försummat sin skyldighet att informera om ångerrätten.

Hur den konsument som vill utnyttja ångerrätten ska gå till väga regleras i artikel 11. Det som krävs av konsumenten är att denne lämnar näringsidkaren ett otvetydigt meddelande om sitt beslut att frånträda avtalet. Till hjälp för konsumenten har det fastställts en blankett som konsumenten kan – men inte måste – använda (bilaga 1B). I artikel 11.2 klargörs att det är tillräckligt att konsumenten skickar sitt meddelande före ångerfristens utgång. Av artikelns fjärde punkt framgår att det är konsumenten som i en tvist måste bevisa att han eller hon uppfyllt kraven för att utöva ångerrätten.

I fråga om distansavtal finns regler om ångerrätt i 2 kap. 9–16 §§ distans- och hemförsäljningslagen. När det gäller hemförsäljning finns regler om ångerrätt i 4 kap. 5–10 §§ samma lag. För andra slag av avtal som ingås utanför fasta affärslokaler finns i dag inga bestämmelser om ångerrätt. Det gäller exempelvis för avtal som ingås vid gatuförsäljning, s.k. canvasförsäljning.

I likhet med vad som gäller sedan tidigare ska ångerfristen alltså vara 14 dagar. I nuvarande lagstiftning finns dessutom en bestämmelse om att konsumenten alltid har sju arbetsdagar på sig att utöva ångerrätten. Någon motsvarighet finns inte i direktivet. Den nya fristen om 14 dagar bör alltså vara absolut.

Precis som i dag ska konsumenten utöva ångerrätten genom att lämna eller sända ett meddelande till näringsidkaren om det inom tidsfristen. Konsumenten ska kunna använda den standardblankett som finns men kan också själv formulera meddelandet.

Konsumentverket bör ges i uppdrag att utforma blanketten och hålla den tillgänglig för konsumenter.

I distans- och hemförsäljningslagen finns en bestämmelse som innebär att om konsumenten i rätt tid och på ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande om att han eller hon utövar ångerrätten, får meddelandet återopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram (5 kap. 3 § första meningen). Detta överensstämmer med innehållet i artikel 11.2 och 11.4 i direktivet och bestämmelsen kan därför behållas. Den bör placeras i anslutning till bestämmelserna om utövande av ångerrätt i 2 kap. respektive 3 kap.

Direktivets reglering om när ångerfristen börjar löpa överensstämmer huvudsakligen med nuvarande bestämmelser. För att genomföra direktivet behövs dock förtydligande regler om vad som gäller vid köp av flera varor och vid regelbunden leverans av varor. Liksom i nuvarande reglering ska en förlängd frist om ett år gälla, om näringsidkaren inte uppfyllt sin skyldighet att informera om ångerrätten. Till skillnad från i dag medger direktivet inte en förlängd frist om tre månader för det fall näringsidkaren utelämnat någon annan information än den om ångerrätten.

Undantag från ångerrätten

I artikel 16 finns en uppräknning av avtalstyper för vilka det inte ska finnas ångerrätt. Bestämmelsen är fullharmoniserad, varför det inte finns någon möjlighet för medlemsstaterna att införa eller behålla regler om ångerrätt i dessa fall.

Motsvarande undantag måste alltså göras i den svenska regleringen. Undantagen motsvarar delvis det som i dag gäller enligt 2 kap. 3 och 4 §§ samt 4 kap. 2 §. Direktivets reglering innehåller dock fler undantag. Anledningen till det är främst att regleringen omfattar flera slag av avtal än tidigare, avtal utanför fasta affärslokaler är t.ex. ett betydligt vidare begrepp än hemförsäljning. De avtal som undantas från ångerrätten är sådana där

en ångerrätt framstår som olämplig med hänsyn till varans eller tjänstens natur, t.ex. för varor som är avsedda att användas omedelbart. En närmare beskrivning av vilka avtal som undantas från ångerrätten finns i författningskommentaren (2 kap. 12 §).

Verkningar av att ångerrätten utövas

När det gäller följderna av att konsumenten utövar ångerrätten, skiljer sig direktivets bestämmelser från nuvarande regler på flera punkter och regleringen måste därför ändras.

Verkningarna av att konsumenten utövar ångerrätten anges i artikel 12. Innebörden av att konsumenten utövar sin ångerrätt är att båda parter skyldighet att ingå eller fullgöra ett avtal bortfaller. En sådan grundläggande bestämmelse finns inte i svensk lag i dag utan bör införas.

Den närmare innebörden av att ångerrätten utövas utvecklas i artiklarna 13 och 14.

I artikel 13, som avser näringsidkarens skyldigheter, anges att denne utan onödigt dröjsmål och senast inom 14 dagar ska återbetala det som konsumenten erlagt. Enligt 2 kap. 14 § distans- och hemförsäljningslagen ska näringsidkaren, inom 30 dagar betala tillbaka det som konsumenten betalat. Denna bestämmelse måste alltså ändras. För att uppnå överensstämmelse med direktivet bör också ett undantag införas i fråga om näringsidkarens återbetalningsskyldighet för sådana leveranskostnader som orsakats av att konsumenten valt en annan leveransmetod än den som näringsidkaren normalt erbjuder (artikel 13.2). Vidare bör uttryckligen anges att näringsidkaren, i enlighet med artikel 13.3, vid köpeavtal i allmänhet inte är skyldig att genomföra återbetalningen förrän han återfått varorna eller konsumenten har kunnat styrka att varorna avsänts. Detta gäller i princip redan i dag (2 kap. 14 § första stycket andra meningen).

För att genomföra artikeln måste det vidare införas en bestämmelse om vilket betalningssätt som näringsidkaren ska

använda för återbetalningen (artikel 13.1 andra stycket). Som huvudregel ska näringsidkaren använda samma betalningssätt som konsumenten gjort. Endast om det accepteras av konsumenten och det inte innebär några kostnader för denne, får ett annat betalningssätt användas.

Artikel 14 avser konsumentens skyldigheter när han eller hon utnyttjar ångerrätten. Enligt huvudregeln ska konsumenten, precis som enligt nuvarande 2 kap. 13 § distans- och hemförsäljningslagen, skicka tillbaka varan till näringsidkaren. För att genomföra artikeln måste det införas en tidsfrist för återlämnandet. Det ska ske senast 14 dagar efter det att konsumenten meddelat att han eller hon önskar utöva ångerrätten. Återsänds inte varan inom den tiden, har konsumenten förlorat ångerrätten.

Enligt nuvarande lag har konsumenten inte ångerrätt, om han inte hållit en mottagen vara i väsentligen oförändrat skick (2 kap. 12 §). Den bestämmelsen måste upphävas när direktivet genomförs. I stället ska näringsidkaren, vid återbetalningen, ha rätt att göra avdrag för värdeminskning som uppkommit till följd av att konsumenten använt varan i större utsträckning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper och funktion (artikel 14.2).

För att genomföra direktivet krävs det bestämmelser om vem som ska bära kostnaden för återsändandet av en vara. Som huvudregel är det konsumenten som ska betala för att sända tillbaka varan. Detta innebär en viss förändring, framför allt vid telefonförsäljning och hemförsäljning. Vid dessa avtal gäller i dag särskilda bestämmelser enligt 2 kap. 15 § och 4 kap. 9 §, som bl.a. innebär att näringsidkaren ska betala skälig ersättning till konsumenten för dennes kostnader att sända tillbaka varan.

Artikel 14.1 medger dock vissa undantag från huvudregeln om konsumentens kostnadsansvar, som bör införas i lagen. Undantag bör således gälla om näringsidkaren erbjudit sig att själv hämta varan, om näringsidkaren erbjudit sig att stå för kostnaden eller om näringsidkaren underlåtit att informera konsumenten om dennes ansvar. Vid avtal utanför fasta

affärslokaler är det i vissa fall inte lämpligt att skicka tillbaka en vara med post. Om varan levererats till konsumentens bostad i samband med att avtalet ingicks, bör näringsidkaren vara skyldig att hämta den.

Direktivet innehåller också bestämmelser om återbetalning och avräkning när konsumenten utövat ångerrätten som gäller för tjänster, för leverans av vatten, gas eller el – när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet – för fjärrvärme samt för digitalt innehåll som inte tillhandahålls på ett fysiskt medium. Motsvarande bestämmelser måste införas i lagen.

Vid delvis eller helt utförda tjänster och vid leverans av vatten, gas, el eller fjärrvärme, som på konsumentens begäran påbörjats under ångerfristen, ska konsumenten betala en på visst sätt uträknad ersättning för det som utförts respektive levererats före utövandet av ångerrätten (artikel 14.4 a). Om konsumenten inte begärt utförande eller leverans under ångerfristen, är han eller hon dock inte betalningsskyldig.

När det gäller digitalt innehåll som inte tillhandahålls på ett fysiskt medium uppstår en särskild problematik till följd av att innehållet inte kan återställas på något för näringsidkaren kontrollerbart sätt. Direktivet har löst det genom att konsumenten endast kan begära leverans under ångerfristen, om han eller hon samtidigt medger att ångerrätten går förlorad. Har näringsidkaren levererat under ångerfristen utan att konsumenten begärt det, har näringsidkaren inte rätt till någon ersättning vid utövad ångerrätt, utan näringsidkaren får betala tillbaka det som konsumenten har betalat (artikel 14.4 b).

Direktivets artikel 15 handlar om verkan av utövad ångerrätt på anknytande avtal (eller biavtal). Den omfattar anknytande avtal oberoende av vad det anknytande avtalet angår för slags tjänst. Den är således vidare än distans- och hemförsäljningslagens bestämmelser i 2 kap. 16 §, som enbart tar sikte på anknytande avtal om kredit. Artikel 15 är utformad på samma sätt som i t.ex. konsumentkreditdirektivet och direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och det

är naturligt att utforma den nya bestämmelsen på liknande sätt som gjorts vid genomförande av dessa direktiv (25 § konsumentkreditlagen respektive 3 kap. 12 § distans- och hemförsäljningslagen). Enligt direktivet ska det anknytande avtalet hävas utan kostnad för konsumenten, fränsett kostnader som föreskrivs i artiklarna 13.2 och 14. Det innebär att konsumenten även för det anknytande avtalet ska stå för eventuella kostnader för bl.a. förhöjda leveranskostnader i enlighet med konsumentens val.

4.5 Näringsidkarens dröjsmål

Bedömning: Det finns inte behov av några särskilda regler vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler om näringsidkarens dröjsmål och verkningarna därav.

Skälen för bedömningen: Artikel 18 i direktivet innehåller bestämmelser om leveranstidpunkt, dröjsmål och hävningsrätt vid köpeavtal. Den omfattar alla köpeavtal som avser varor och är alltså inte begränsad till distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. För att genomföra den bestämmelsen föreslås vissa ändringar i konsumentköplagen som får bäring även på distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler såvitt gäller köp av varor, se avsnitt 6. Det finns därför inget behov av särskild reglering med avseende på sådana avtal.

När det gäller tjänsteavtal innehåller direktivet inte någon motsvarande reglering. I distans- och hemförsäljningslagen finns särskilda bestämmelser om fullgörelse vid sådana avtal som gäller både för köpeavtal och avtal om tjänster (2 kap. 17 § och 4 kap. 11 §) Enligt paragraferna ska näringsidkaren fullgöra sin prestation inom skälig tid och senast, om inte annat avtalats, inom 30 dagar från konsumentens betalning (första stycket i respektive paragraf). Paragraferna reglerar också konsumentens möjligheter att häva avtalet om näringsidkaren inte fullgör

prestationen i tid och det finns också bestämmelser om verkningar av hävning som i princip innebär att näringsidkaren ska betala tillbaka vad konsumenten har betalat (andra stycket i respektive paragraf).

Frågan är då om det även fortsättningsvis bör finnas särskilda regler om dröjsmål och verkningarna därav för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler som avser tjänster.

Bestämmelser om fullgörelse av avtal om tjänster finns i konsumenttjänstlagen (1985:716). Enligt 24 § föreligger dröjsmål på näringsidkarens sida om uppdraget, utan att det beror på något förhållande på konsumentens sida, inte har avslutats inom den tid som har avtalats eller, om någon tid inte har avtalats, inom den tid som är skälig med hänsyn särskilt till vad som är normalt för en tjänst av samma art och omfattning. Dröjsmål föreligger också, om näringsidkaren inte iakttar en överenskommen tid för påbörjande av tjänsten eller för ett arbetes framskridande. I 29 och 30 §§ samma lag finns bestämmelser om konsumentens möjligheter till hävning och verkningar av hävning. Bestämmelserna torde i stor utsträckning tillämpas analogt även i fråga om sådana tjänster som inte omfattas av konsumenttjänstlagen.

Regleringen i konsumentköplagen, såsom den föreslås, och i konsumenttjänstlagen får anses tillräckliga och det finns därmed inte behov att ha särskilda bestämmelser om fullgörelse och hävning för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler.

I 5 kap. 3 § andra meningen distans- och hemförsäljningslagen finns en bestämmelse som handlar om risken för att ett meddelande om hävning på grund av att näringsidkaren inte fullgjort sin prestation i tid, försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Bestämmelsen är kopplad till den särskilda regleringen för distans- och hemförsäljningsavtal och bör således också utmönstras.

I 2 kap. 17 § tredje stycket respektive 4 kap. 11 § tredje stycket distans- och hemförsäljningslagen finns bestämmelser för avtal om vissa fritidsaktiviteter, t.ex. idrottsevenemang. Det får avtalas om att den skyldighet för näringsidkaren att återbetala

vad konsumenten har betalat, inte ska gälla om fritidsaktiviteten måste ställas in på grund av vädret. Bestämmelserna infördes på grund av att det inte ansågs motiverat att olika regler skulle gälla för näringsidkarens återbetalningsskyldighet beroende på om konsumenten köper en biljett till ett evenemang på distans eller t.ex. i en biljettlucka vid näringsidkarens affärsställe. I det senare fallet gäller nämligen enligt allmänna fordringsrättsliga principer att parterna kan avtala bort återbetalningsskyldigheten (prop. 2004/05:13 s. 101). I och med att det inte föreslås någon tvingande reglering om återbetalningsskyldighet behövs det inte heller något undantag för fritidsaktiviteter.

4.6 Lagval

Bedömning: Det är inte nödvändigt att ha någon bestämmelse om lagval för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler som avser varor och icke finansiella tjänster.

Skälen för bedömningen: I 5 kap. 2 § distans- och hemförsäljningslagen anges att ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför EES ska tillämpas på avtalet inte gäller i fråga om regler om distansavtal och hemförsäljningsavtal, om den lag som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom EES och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd. Bestämmelsen genomför artiklar i det tidigare direktivet om distansförsäljning och i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter och innebär en allmänt sett förmånligare reglering för konsumenten än vad som annars skulle följa av 1980 års Romkonventionen om tillämplig lag på avtalsförpliktelser. Motsvarande artikel finns inte i det nya direktivet. I stället anges i beaktandesats 58 att om tillämplig lag för avtalet är lagen i ett

tredjeland bör Rom I-förordningen⁶ tillämpas för att avgöra om konsumenten får behålla det skydd som följer av direktivet. Rom I-förordningen ersätter Romkonventionen och ska tillämpas på avtal som ingåtts den 17 december 2009 och senare. Rom I-förordningen är direkt tillämplig och någon särskild bestämmelse som anger att den ska tillämpas är inte nödvändig. Med anledning av detta bör bestämmelsen i 5 kap. 2 § inte längre gälla för avtal om varor och icke finansiella tjänster utan enbart för avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument. Det är då lämpligt att i stället placera den i 3 kap. nämnda lag.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) (EUT L 177, 4.7.2008, s.6, Celex 32008R0593).

5 Information vid konsumentavtal som ingås i näringsidkarens fasta affärslokaler

Förslag: Vid konsumentavtal som ingås i näringsidkarens fasta affärslokaler ska näringsidkaren, innan avtal ingås, till konsumenten lämna väsentlig information om bl.a. varans eller tjänstens egenskaper och funktion.

Lämnas inte informationen, ska näringsidkaren kunna drabbas av sanktioner enligt marknadsföringslagen.

Informationsskyldigheten ska inte gälla för alla avtal. Den ska t.ex. inte gälla vardagliga avtal som fullgörs omedelbart i samband med att de ingås. Den ska inte heller gälla för t.ex. avtal om paketresor, tidsdelat boende, finansiella tjänster eller finansiella instrument.

Skälen för förslaget: I direktivets artikel 5, som är tillämplig på alla typer av avtal som omfattas av direktivet utom distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler, åläggs näringsidkaren att klart och tydligt lämna viss information till konsumenten innan denne blir bunden av ett avtal eller anbud, om inte informationen framgår redan av sammanhanget. Den information som ska lämnas gäller varans eller tjänstens egenskaper och funktion, näringsidkarens identitet m.m., det sammanlagda priset, sättet för betalning, de garantier som gäller för en vara, avtalets löptid samt maskinvarukrav m.m. i fråga om digitalt innehåll. Informationskraven påminner om dem som gäller för

distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler (se avsnitt 4.3). Av artikelns tredje punkt framgår att medlemsstaterna inte behöver tillämpa bestämmelsen i fråga om vardagliga transaktioner som utförs omedelbart i samband med avtalet.

Direktivets bestämmelser har alltså ett omfattande tillämpningsområde och gäller för avtal av skiftande slag. Liknande informationskrav gäller i dag vid marknadsföring enligt 12 § marknadsföringslagen som har samma breda tillämpningsområde som direktivet. Där anges att marknadsföring ska anses vara vilseledande om näringsidkaren i en framställning erbjuder konsumenten en bestämd produkt med en prisangivelse utan att viss närmare angiven information framgår.

Regleringarna skiljer sig åt i fråga om när informationen ska lämnas. Enligt artikel 5 ska informationen lämnas innan konsumenten blir bunden av ett avtal eller anbud. Informationsskyldigheten riktas alltså till en specifik konsument. 12 § marknadsföringslagen är tillämplig på så kallade köperbjudanden, det vill säga vid marknadsföring av en bestämd produkt med en prisangivelse.

För att genomföra artikeln bör en ny bestämmelse med informationskrav, som ska gälla för andra avtal än distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler, föras in i marknadsföringslagen. Bestämmelsen bör, i den mån det är möjligt, utformas på samma sätt som den motsvarande föreslagna informationsbestämmelsen i lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler (2 kap. 2 §). I 22 § marknadsföringslagen finns en bestämmelse om information om garantier och det är därför inte nödvändigt att i den nya bestämmelsen införa ytterligare informationskrav när det gäller garantier (jfr artikel 5.1 e).

Informationen ska anses väsentlig. Genom att bestämmelsen placeras i marknadsföringslagen som ett informationsåläggande är utelämnande av informationen vidare otillbörligt. Det innebär att marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser kan användas, om informationen inte ges (se vidare avsnitt 8).

Enligt direktivet behöver inte informationen anges, om den redan framgår av sammanhanget. Det kan t.ex. handla om infor-

mation som syns i näringsidkarens lokaler eller på produkten. Inte heller behöver näringsidkaren lämna information i samband med vardagliga inköp. Direktivets möjligheter till undantag bör utnyttjas vid genomförandet.

Det bör också göras undantag för sådana avtal som omfattas av informationskrav som bygger på andra EU-instrument och som också har undantagits från direktivets tillämpningsområde i artikel 3. Det betyder att det bör införas undantag för avtal om paketresor, tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter samt för finansiella tjänster och finansiella instrument.

6 Säljarens ansvar för dröjsmål med leverans av varor och riskens övergång vid konsumentköp

Förslag: Vid konsumentköp ska, om inte annat följer av avtalet, en vara avlämnas inom 30 dagar från det att avtalet ingicks. Om köparen, vid säljarens dröjsmål, vill hålla fast vid köpet, ska denne förelägga säljaren en bestämd tilläggstid. Köparen ska ha rätt att häva köpet vid dröjsmål, om dröjsmålet är av väsentlig betydelse för honom eller henne, om köparen före avtalets ingående angett för säljaren att leverans senast en viss dag var av avgörande betydelse, om säljaren förklarat att han inte avser att leverera varan eller om varan inte levereras under tilläggstiden.

Skälen för förslaget

Bestämmelser som gäller vid alla konsumentköp

Artikel 18 handlar om säljarens ansvar vid dröjsmål med leverans av varor och artikel 20 rör riskens övergång vid köp av varor. Artiklarna ska, enligt artikel 17, tillämpas på köpeavtal, dvs. även på andra köpeavtal än distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Artiklarna ska inte tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas eller el i de fall försäljningen inte sker i en begränsad

volym eller en fastställd kvantitet och inte heller på leveranser av fjärrvärme eller tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium. Att bestämmelserna endast gäller avtal där säljaren är näringsidkare och köparen konsument följer av artikel 3.

Säljarens ansvar vid dröjsmål med leverans av varor

Artikel 18 punkt 1 innehåller en bestämmelse om när näringsidkaren ska leverera varan. Bestämmelsen gäller om parterna inte avtalat något annat. Varorna ska levereras genom att den fysiska besittningen av eller kontrollen över varorna överförs till konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingåtts.

I artikelns andra punkt regleras följderna av att näringsidkaren inte levererar i tid, oavsett om leveranstidpunkten bestämts genom avtal mellan parterna eller följer av bestämmelsen i punkt 1. Konsumenten ska då uppmana näringsidkaren att genomföra leveransen inom en tidsperiod som är lämplig med hänsyn till omständigheterna. Levererar näringsidkaren inte inom tilläggs tiden, får konsumenten häva avtalet. I vissa fall har konsumenten enligt punkt 3 en omedelbar rätt att häva avtalet. Det gäller om näringsidkaren vägrat att leverera varorna, om dröjsmålet är avgörande med hänsyn tagen till alla omständigheter när avtalet ingicks eller om det klargjorts vid avtalet att leverans inom en särskild tid var av avgörande betydelse.

Hävs avtalet ska näringsidkaren återbetala det som konsumenten betalat. Direktivet utesluter inte att konsumenten kan ha även andra rättigheter vid hävning i enlighet med nationell lagstiftning.

En motsvarande reglering finns i konsumentköplagen. Enligt den regleringen ska en vara, om det inte följer av avtalet att varan ska avlämnas vid en bestämd tidpunkt, efter anfordran eller utan uppskov, avlämnas inom skälig tid från köpet (5 §).

Om varan inte avlämnas i tid, och det inte beror på köparen, har köparen rätt att hålla inne betalningen samt att kräva fullgörelse eller i vissa fall häva avtalet (10–13 §§). Dessutom har köparen rätt att kräva skadestånd (14 §).

Köparen får häva avtalet om säljarens dröjsmål är av väsentlig betydelse för honom eller henne eller om köparen förelagt säljaren en tilläggstid, som inte är oskäligt kort, och säljaren inte avlämnat varan inom denna. Om köparen krävt fullgörelse, men inte angett någon bestämd tilläggstid, får han eller hon häva avtalet om varan inte avlämnas inom skälig tid (13 §).

Om köpet hävs, bortfaller säljarens skyldighet att överlämna varan och köparens skyldighet att betala köpesumman. I den mån förpliktelsen har fullgjorts, ska vardera parten lämna tillbaka vad som tagits emot (43 §).

Konsumentköplagen gäller för köp av lösa saker som en näringsidkare säljer till en konsument. Vatten och gas anses vara lösa saker. Detsamma får anses gälla för el i den mån det förekommer att sådan säljs i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet. Tillämpningsområdet för lagen överensstämmer således med det tillämpningsområde som artiklarna 18 och 20 i direktivet har.

Direktivet innehåller alltså, till skillnad från nuvarande bestämmelse i konsumentköplagen, en fast tidsfrist inom vilken en vara ska avlämnas. För att genomföra direktivet behöver därför nuvarande bestämmelse om att varan ska avlämnas inom skälig tid, ersättas med en bestämmelse om att varan ska avlämnas utan dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingicks. Liksom tidigare gäller att parterna – vilket är det vanliga – själva kan avtala om leveranstid. Eftersom det nu införs en bestämmelse om att varan ska avlämnas utan dröjsmål är det inte nödvändigt att ha kvar bestämmelsen om att det kan följa av avtalet att varan ska avlämnas utan uppskov.

Direktivets bestämmelser om vilka följder det får att näringsidkaren inte levererar en vara i tid skiljer sig något från vad som gäller enligt konsumentköplagen. Enligt direktivet är huvudregeln att köparen ska hålla fast vid avtalet och ålägga säljaren en

tilläggs tid för leveransen. Omedelbar hävningsrätt föreligger enligt direktivet när säljaren förklarat sig ha för avsikt att inte leverera, när köparen redan när avtalet ingicks förklarat för säljaren att leverans vid en viss tidpunkt var avgörande eller när det objektivt kan sägas att leverans vid en viss senaste tidpunkt var av avgörande betydelse.

För att genomföra direktivet måste ändringar göras i vissa bestämmelser i konsumentköplagen som reglerar påföljderna vid säljarens dröjsmål. Det bör i lagen klargöras att när köparen håller fast vid köpet ska han eller hon förelägga säljaren en skälig tilläggs tid för leveransen.

Av 12 § tredje stycket följer att köparen förlorar rätten att kräva fullgörande, om han väntar orimligt länge med att framställa begäran. Eftersom direktivet inte omfattar frågan om när en begäran om fullgörande senast måste framställas, bör den svenska regleringen kunna behållas.

Bestämmelsen om köparens hävningsrätt i 13 § behöver ändras för att genomföra direktivet. Enligt nuvarande reglering har köparen en omedelbar hävningsrätt, om säljarens dröjsmål är av väsentlig betydelse för honom eller henne. Uttrycket ”väsentlig betydelse” får anses ha samma innebörd som den i direktivet använda formuleringen ”avgörande med hänsyn tagen till alla omständigheter”. Även fortsättningsvis ska alltså köparen ha rätt att häva köpet omedelbart, om dröjsmålet har väsentlig betydelse. Rätten till omedelbar hävning måste dock utökas till att också uttryckligen omfatta två andra situationer. Det gäller för det första när köparen innan avtalet ingicks förklarade för säljaren att leverans en viss sista dag var av avgörande betydelse för honom eller henne. I den situationen ska det alltså inte göras någon prövning av om dröjsmålet, objektivt sett, var av väsentlig betydelse. Det viktiga är i stället att säljaren tagit del av köparens uppgifter. Vidare bör det införas en uttrycklig bestämmelse om att köparen har rätt till omedelbar hävning, när säljaren förklarat att han inte avser att leverera. Detta torde endast lagfästa det som redan gäller.

Liksom enligt nuvarande regler ska en köpare, som vill hålla fast vid köpet och som förelagt säljaren en skälig tilläggstid, ha rätt att häva köpet om leverans inte sker inom tilläggstiden.

I 13 § tredje stycket finns en bestämmelse som innebär att om köparen utan att förelägga säljaren någon tilläggstid krävt fullgörelse av köpet, får köparen häva köpet om varan inte avlämnas inom skälig tid. Eftersom det nu i 12 § införs ett krav på köparen att bestämma en tilläggstid, bör nämnda bestämmelse i 13 § tas bort.

Det finns i 13 § fjärde stycket en bestämmelse som gäller fall då köpet avser en vara som ska tillverkas eller skaffas särskilt för köparen efter dennes anvisningar. Om säljaren då inte utan väsentlig förlust kan tillgodogöra sig varan på annat sätt, får köparen häva köpet endast om syftet med köpet är väsentligen förfelat och säljaren insåg eller borde ha insett detta. Direktivet har ingen motsvarande bestämmelse och lämnar inte heller någon möjlighet att ha kvar den svenska bestämmelsen (artikel 18.4). Den bör därför utgå.

Bestämmelsen i 43 § konsumentköplagen om verkningar av hävning överensstämmer med direktivets artikel 18.3 om att näringsidkaren utan dröjsmål ska återbetala alla belopp som erlagts i enlighet med avtalet. Det behövs alltså inte någon åtgärd för genomförandet av den bestämmelsen i direktivet.

Riskens övergång

I artikel 20 finns en bestämmelse om när risken för att en vara kommer bort eller skadas går över på konsumenten. Den innebär att risken går över på konsumenten när varan överlämnas till denne eller till någon som denne utsett att ta emot varan eller till ett transportföretag som konsumenten anlitat.

Enligt konsumentköplagen går risken för varan över på köparen när den avlämnas. Varan anses avlämnad när den har kommit i köparens besittning.

Begreppet avlämnande spelar en central roll i bestämmelser om dröjsmål och om riskens övergång. I de två artiklar i direktivet som behandlar frågorna används delvis skiftande uttrycks-sätt. I artikel 18, som handlar om leveranstidpunkt och påföljder vid dröjsmål, talas om överföringen av den fysiska besittningen eller kontrollen av varorna, medan det i artikel 20, som avser riskens övergång, talas om att konsumenten eller en tredje part som konsumenten utsett fysiskt har tagit varorna i besittning. Även om delvis olika sätt används för att uttrycka saken, får det antas att avsikten varit att en vara ska anses avlämnad vid samma tidpunkt, oavsett om artikel 18 ska tillämpas eller om det är artikel 20 som är aktuell.

I konsumentköplagen gäller att en vara är avlämnad när den har kommit i köparens besittning. Med besittning avses, på samma sätt som i andra sammanhang, såväl omedelbar som medelbar besittning. En vara anses alltså avlämnad oavsett om konsumenten själv tagit hand om den eller om den tagits om hand av någon som konsumenten utsett.

De formuleringar som används i direktivet, för att beskriva när en vara ska anses avlämnad respektive när risken för varan övergår till köparen, står i god överensstämmelse med den tolkning av begreppet besittningsövergång som gäller vid en tillämpning av konsumentköplagen. Det bedöms därför inte finnas något behov av att ändra bestämmelsen i 6 § om när en vara ska anses avlämnad.

7 Vissa oskäliga avtalsvillkor i konsumentförhållanden

Förslag: Ett avtalsvillkor ska anses oskäligt och kunna förbjudas om villkoret innebär att näringsidkaren får ta ut en större avgift av en konsument för användning av ett visst betalningssätt än den kostnad näringsidkaren själv har till följd av att det betalningssättet används.

Detsamma ska gälla i fråga om avtalsvillkor som innebär att konsumenten är hänvisad till ett betalnummer för telefonkontakter med näringsidkaren med anledning av ett ingånget avtal.

Ett villkor som innebär att konsumenten blir skyldig att betala tillägg utöver betalning för näringsidkarens huvudsakliga förpliktelse ska som utgångspunkt vara ogiltigt.

Skälen för förslagen

Bestämmelser för alla konsumentavtal

Artiklarna 19, 21 och 22 i direktivet tillämpas på såväl köpeavtal och tjänsteavtal som avtal om tillhandahållande av vatten, gas, el, fjärrvärme och digitalt innehåll och oavsett var eller på vilket sätt de ingås. Tillämpningsområdet är således vidsträckt och omfattar i princip alla konsumentavtal som inte undantas i direktivet.

Artikel 19 – Begränsning av avgifter

I artikel 19 anges att medlemsstaterna ska förbjuda näringsidkare att ta ut större avgifter för användningen av ett visst betalningssätt än de kostnader näringsidkarna själva fått vidkännas till följd av att ifrågavarande betalningssätt använts. Begreppet betalningssätt är inte definierat i direktivet. Exempel på olika betalningssätt torde kunna vara betalning med kontanter, kontokort, resecheckar eller postväxlar.

För att uppfylla direktivet krävs att det införs en bestämmelse som tar sikte på avgifter vid användning av olika betalningssätt. Det finns inte någon anledning att i detta sammanhang införa ett totalt förbud mot avgifter, utan det är tillräckligt att förbjuda avgifter som går utöver vad som motsvarar näringsidkarens kostnader.

När det gäller betalningsinstrument finns i 5 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster en bestämmelse om förbud mot att ta ut avgift vid användning av detta betalningssätt. Med betalningsinstrument avses t.ex. kontokort, jfr 1 kap. 4 § punkten 6. Bestämmelsen grundar sig på artikel 52.3 i betaltjänstdirektivet som ger medlemsstaterna möjlighet att förbjuda eller begränsa betalningsmottagarens rätt att begära en avgift från betalaren. När bestämmelsen infördes anfördes att ett förbud mot tilläggsavgifter skapar tydligare regler och skapar incitament för minskad kontanthantering (prop. 2009/10:220 s. 207).

När det gäller betalningsinstrument förbjuds alltså näringsidkare att ta ut ersättning även för sådana kostnader som de själva får vidkännas. Därmed går den svenska bestämmelsen, såvitt avser betalningsinstrument, längre än vad som framgår av ordalydelsen i artikel 19.

Av artikel 4 framgår i och för sig att medlemsstaterna inte får behålla bestämmelser som är strängare (mot näringsidkaren) och ger en annan konsumentskyddsnivå. Artikel 19 måste emellertid läsas tillsammans med direktivets beaktandesats 54. I beaktandesatsen anges att medlemsstaterna bör ha rätt att förbjuda eller

begränsa näringsidkarnas rätt att ta ut avgifter och att det, i vart fall, bör vara förbjudet att ta ut avgifter som överstiger de kostnader som näringsidkaren haft.

Mot den bakgrunden bör direktivet förstås så att det är upp till medlemsstaterna att avgöra om även sådana avgifter som motsvarar näringsidkarens kostnader ska vara förbjudna. Bestämmelsen i 5 kap. 1 § betaltjänstlagen måste därmed anses stå i överensstämmelse med direktivet och den kan därför behållas.

Artikel 21 – betalnummer

Enligt artikel 21 i direktivet ska medlemsstaterna se till att en konsument inte debiteras mer än grundläggande samtalstariff för samtal till en telefontjänst i anslutning till ett ingånget avtal. Det finns inte i dag någon nationell eller gemenskapsrättslig reglering som ålägger en näringsidkare att ha en kundtjänst dit konsumenter kan vända sig på telefon efter ett ingånget avtal. Någon sådan skyldighet åläggs inte heller genom direktivet. Syftet med bestämmelsen får i stället främst antas vara att skydda konsumenter mot oväntade avgifter när denne vänder sig till näringsidkarens kundtjänst i anledning av ett ingånget avtal.

Vissa frågor om konsumentavtal som rör telefonsamtal regleras i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Lagens femte kapitel innehåller bestämmelser om tjänster till slutanvändare, t.ex. konsumenter. Vilka priser som gäller för samtal ska, enligt 5 kap. 15 §, framgå av avtalet mellan konsumenten och den som tillhandahåller kommunikationstjänsten. Vissa samtal, s.k. betalsamtal eller betalteletjänster, kan debiteras med en högre taxa än normala samtal. Ett betalsamtal debiteras på konsumentens telefonräkning, men tjänsten som samtalet innebär tillhandahålls av ett annat företag, en s.k. innehållsleverantör. Enligt beslut av Post- och Telestyrelsen ska telefonnummer för betalsamtal ha prefixen 0900-, 0939-, 0944- eller 099. Den som tillhandahåller en allmänt tillgänglig telefoni-tjänst

är, enligt 5 kap. 7 a §, skyldig att på begäran av en abonnent avgiftsfritt spärra vissa typer av utgående samtal med förhöjd taxa. I 7 kap. 9 a § har Konsumentombudsmannen getts befogenhet att förplikta den som tillhandahåller ett allmänt kommunikationsnät eller en allmänt tillgänglig elektronisk kommunikationstjänst att hindra användares tillträde till telefonnummer för betalsamtal. Befogenheten gäller om marknadsföringen av numret eller tjänsten är otillbörlig eller om väsentlig information utelämnas vid marknadsföringen.

Det finns dock ingen reglering som skyddar konsumenten mot att drabbas av höga samtalstaxor i de nu aktuella situationerna. Ett förbud mot villkor som innebär att högre taxa än den normala används behöver alltså införas.

Artikel 22 – tilläggsavgifter

I artikel 22 anges att konsumentens uttryckliga samtycke krävs till alla extra betalningar utöver den ersättning som avtalats för näringsidkarens huvudsakliga avtalsförpliktelse. Om sådant samtycke saknas, men näringsidkaren har utgått från detta genom att t.ex. tillämpa standardavtal, ska konsumenten inte vara skyldig att betala extra. Ett sådant avtalsvillkor skulle ofta kunna anses oskäligt enligt 36 § lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen). Artikeln fordrar dock att villkor av detta slag alltid ska anses ogiltiga, varför en sådan bestämmelse behöver införas.

Artiklarna bör genomföras i lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

Som ovan konstateras finns det när det gäller artiklarna 19, 21 och 22 behov av att införa nya bestämmelser men det är inte givet i vilken lag det bör ske. Bestämmelserna ska tillämpas på i princip alla konsumentavtal. Materiella regler om köp av varor,

tjänster och tillhandahållande av gas, el och fjärrvärme finns i dag i en mängd olika lagar. För vissa typer av tjänster saknas direkt tillämplig lagreglering. Det är en fördel om det, för att genomföra direktivet, inte behöver göras identiska ändringar i en mängd olika lagar. Direktivets reglering bör lämpligen genomföras i en lag med ett tillämpningsområde som omfattar samtliga de berörda avtalstyperna.

I lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden finns marknadsrättsliga bestämmelser om att Marknadsdomstolen får förbjuda en näringsidkare att använda ett avtalsvillkor som är oskäligt mot konsumenten. Vidare innehåller lagen civilrättsliga bestämmelser som bl.a. innebär att ett oklart avtalsvillkor som inte varit föremål för individuell förhandling, det vill säga ett standardvillkor, vid en tvist ska tolkas till konsumentens förmån. Lagen har ett vidsträckt tillämpningsområde. Den gäller vid tillhandahållande av varor, tjänster och andra nyttigheter. Lagen införlivar direktivet om oskäligen villkor i konsumentavtal¹. I en bilaga till det direktivet finns en icke-uttömmande lista över villkor som, enligt direktivet, kan anses oskäligen. Villkoren på den listan behöver alltså inte alltid betraktas som oskäligen och även andra villkor kan vara oskäligen. Listan finns upptagen i propositionen (prop. 1994/95:17 s. 92 f.).

När det gäller de artiklar som nu ska införlivas finns inte motsvarande möjlighet till flexibilitet. Medlemsstaterna ska förbjuda näringsidkarna att ta ut avgifter av visst slag och ska se till att konsumenter som ringer upp näringsidkaren inte debiteras mer än grundläggande samtalstariff. Vidare har konsumenten rätt att få tillbaka tilläggsbetalningar som denne inte har samtyckt till.

Det direktiv som nu ska införlivas kräver alltså att det i lagen framgår att avtalsvillkoren inte får tillämpas. Även om en sådan reglering avviker från systematiken i avtalsvillkorlagen framstår

¹ Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 21.4.1993, s. 29, Celex 31993L0013).

ett genomförande av artiklarna i den lagen som det mest lämpliga tillvägagångssättet.

En bestämmelse om avgifter vid användning av visst betalningssätt bör tas in i lagens avsnitt med marknadsrättsliga bestämmelser. Den bör utformas så att ett avtalsvillkor som innebär att näringsidkaren tar ut en större avgift vid användning av ett visst betalningssätt än den kostnad näringsidkaren själv har, är oskäligt. De problem som kan uppkomma när det gäller att bedöma om avgiften är större än den kostnad som näringsidkaren har, får lösas av rättstillämpningen. Vissa sätt att betala, som t.ex. med resecheckar och postväxlar, torde inte vara så vanligt förekommande i dag.

Använder sig en näringsidkare av ett villkor som strider mot bestämmelsen, kan Marknadsdomstolen på talan av Konsumentombudsmannen förbjuda användandet och förelägga vite. I många fall torde möjligheten för Konsumentombudsmannen att utfärda förbuds föreläggande enligt 7 § kunna användas.

I avsnittet med marknadsrättsliga bestämmelser bör det även tas in en bestämmelse om avgifter vid telefonsamtal till kundtjänst med anledning av ett ingånget avtal. Den bör utformas så att ett avtalsvillkor är oskäligt om det innebär att en konsument som ska ta kontakt med näringsidkaren med anledning av ett ingånget avtal är hänvisad till att använda ett telefonnummer som debiteras med en högre taxa än normala telefonsamtal. Villkor som träffas av bestämmelsen kan t.ex. ange att konsumenter som vill reklamera fel i en vara eller tjänst ska använda ett betalnummer. Det kan också vara fråga om att näringsidkaren anger ett betalnummer som enda kontaktväg för hjälp med att få en vara att fungera. För att undgå att handla i strid med bestämmelsen bör näringsidkare alltid ange ett nummer med normal taxa som konsumenter kan använda. Bestämmelsen bör inte omfatta den situationen att en näringsidkare använder ett betalnummer för bokningar eller andra kontakter före avtalsslutet.

Bestämmelsen om förbud mot tilläggsavgifter är sådan att den ska tillämpas direkt på förhållandet mellan en näringsidkare och

en konsument. En motsvarande bestämmelse bör införas i lagens avsnitt med civilrättsliga bestämmelser. Innebörden av bestämmelsen är att betalningsskyldighet endast kan åläggas en konsument om denne uttryckligen godkänt avgiften. Hur kravet på uttryckligt godkännande bör förstås utvecklas i författningskommentaren.

8 Medel och påföljder för att säkra efterlevnaden

Bedömning: Det kommer att finnas lämpliga och effektiva rättsmedel för att säkra efterlevnaden av de nya bestämmelserna. Det kommer också att finnas effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för detta ändamål.

Skälen för bedömningen: I artikel 23 punkten 1, som handlar om prövning i domstol eller i administrativ ordning, anges att medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i direktivet. Av andra punkten i samma artikel framgår att medlen ska omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera organ enligt den nationella lagstiftningen får väcka talan inför domstol eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att se till att bestämmelserna som genomför direktivet tillämpas. Det kan röra sig om offentliga organ, konsumentorganisationer eller branschorganisationer.

Enligt artikel 24 ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om påföljder vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med direktivet. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

I avsnitt 4.3 föreslås att marknadsföringslagen ska tillämpas i fråga om underlåtelse att ge information innan ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler ingås. Sådan information ska anses vara väsentlig (2 kap. 7 § förslaget till lag om

distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler). En sådan bestämmelse finns också redan i dag i distans- och hemförsäljningslagen. Vidare föreslås i avsnitt 5 att det direkt i marknadsföringslagen införs en bestämmelse om information vid alla konsumentavtal (förslaget till 22 a § marknadsföringslagen).

Marknadsföringslagens sanktionsbestämmelser blir alltså tillämpliga om näringsidkaren brister i sina skyldigheter. Det innebär bl.a. att en näringsidkare vars marknadsföring är otillbörlig får förbjudas att fortsätta med denna eller med någon annan liknande åtgärd (23 §). En näringsidkare som vid sin marknadsföring låter bli att lämna väsentlig information får åläggas att lämna informationen (24 §). I fall som inte är av större vikt får Konsumentombudsmannen meddela föreläggande om förbud enligt 23 § eller åläggande enligt 24 §. Talan om förbud eller åläggande väcks annars vid Marknadsdomstolen (47 §). En sådan talan får väckas av Konsumentombudsmannen, en näringsidkare som berörs av marknadsföringen, eller en sammanslutning av konsumenter, näringsidkare eller löntagare. Om näringsidkaren uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande, kan näringsidkaren även bli skyldig att betala skadestånd (37 §).

I avsnitt 7 föreslås att vissa avtalsvillkor ska anses oskäliga. Det innebär att Marknadsdomstolen kan förbjuda näringsidkaren att i framtiden i liknande fall använda samma eller väsentligen samma avtalsvillkor (3 § lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden). En fråga om förbud tas upp efter ansökan av Konsumentombudsmannen eller i vissa fall av en sammanslutning av näringsidkare, konsumenter eller löntagare (4 § nämnda lag). I avsnitt 7 föreslås också att ett visst avtalsvillkor ska vara ogiltigt. En prövning av den frågan, liksom av andra civilrättsliga regler som föreslås, t.ex. i 2 kap. 4 och 10 §§, kan ske i allmän domstol.

Vid sidan av prövning i allmän domstol kan en konsument även vända sig till Allmänna reklamationsnämnden. Nämnden är en statlig myndighet vars huvuduppgift är att på ett opartiskt sätt pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare.

Nämndens prövning är kostnadsfri och utmynnar i en rekommendation om hur tvisten bör lösas.

Av det anförda framgår att det kommer att finnas lämpliga och effektiva rättsmedel för att säkra efterlevnaden av direktivet. Det kommer också att finnas tillräckligt effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för detta ändamål. Kraven i artiklarna 23 och 24 får alltså anses uppfyllda.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 13 juni 2014. De ska tillämpas på avtal som ingås efter ikraftträdandet. I fråga om avtal som ingåtts före ikraftträdandet ska äldre bestämmelser tillämpas.

Skälen för förslaget: Enligt artikel 28 i direktivet ska medlemsstaterna senast den 13 december 2013 anta de bestämmelser som är nödvändiga för att följa direktivet. Bestämmelserna ska träda i kraft senast den 13 juni 2014 och gälla för avtal som ingås efter detta datum.

Det är lämpligt att de föreslagna bestämmelserna träder i kraft den 13 juni 2014. I enlighet med allmänna principer blir de tillämpliga endast på avtal som har ingåtts efter ikraftträdandet och på marknadsföring efter den tidpunkten. I fråga om avtal som ingåtts före ikraftträdandet bör äldre bestämmelser tillämpas. Det bör tydliggöras genom övergångsbestämmelser.

10 Ekonomiska och andra konsekvenser

Bedömning: Den nya enhetliga regleringen inom EU bör innebära besparingar för företag som handlar över nationsgränserna. På sikt bör regleringen kunna leda till bättre konkurrens och lägre priser för konsumenter. Samtidigt kommer förslagen att medföra vissa kostnadsökningar för företag som säljer på distans eller utanför fasta affärslokaler. Dessa torde dock huvudsakligen avse anpassningar till de nya kraven på information och därför vara övergående. För det allmänna bedöms förslagen medföra endast begränsade merkostnader.

Skälen för bedömningen: Promemorians förslag gäller genomförande av ett EU-direktiv. Direktivet lämnar endast i liten utsträckning utrymme för andra nationella regleringar än de som följer av direktivets bestämmelser. Några alternativa lösningar att överväga vid genomförandet av direktivet i svensk rätt finns inte. I vissa avseenden tillåter dock direktivet medlemsstaterna att välja olika lösningar. En genomgående strävan har då varit att undvika regleringar som skapar administrativa bördor för näringsidkare utan att medföra annat än mycket begränsad nytta för konsumenter. Med hänsyn till detta föreslås t.ex. att Sverige använder möjligheten i artikel 3.4 genom att inte tillämpa direktivets bestämmelser om informationskrav och ångerrätt i fråga om avtal utanför fasta

affärslokaler, om betalningen inte överstiger 400 kr. Ett annat exempel är att det föreslås att Sverige använder möjligheten att inskränka kravet på förhandsinformation vid avtal utanför fasta affärslokaler som avser underhålls- eller reparationstjänster som uppgår till mindre belopp.

Utanför direktivets tillämpningsområde är det möjligt med nationella regleringar. I huvudsak föreslås dock i promemorian inte några förändringar som inte har med införlivandet av direktivet att göra. Ett undantag gäller avtal utanför fasta affärslokaler om finansiella tjänster där regleringen föreslås vara densamma som för distansavtal av sådana tjänster. Det innebär i och för sig en ökad informationsskyldighet för företag som tillhandahåller sådana tjänster, vilket skulle kunna medföra ökade kostnader. Eftersom det är exakt samma informationsbestämmelser som för distansavtal, för vilka företagen redan bör ha utarbetade informationsblanketter och avtalsförslag, bör det dock snarast innebära besparingar för dessa företag.

I promemorian föreslås regler, främst i distans- och hemförsäljningslagen, som innebär att fler företag än tidigare kommer att omfattas av regler gällande informationskrav och ångerrätt. Vad gäller informationskrav föreslås även vissa regler i marknadsföringslagen. Förslagen kommer att innebära kostnader av administrativ karaktär för sådana företag. Marknadsföring, information och standardavtal måste anpassas till det nya regelverket. När konsumenter utnyttjar sin ångerrätt medför det kostnader för näringsidkare. Det förhållandet att fler avtalstyper omfattas av ångerrätt innebär att sådana kostnader kommer att öka.

Eftersom förslagen innebär att det blir likadana bestämmelser i hela EU inom ramen för direktivets tillämpningsområde, behöver företagen i mindre grad anpassa sina avtal till olika nationella marknader, vilket bör innebära en kostnadsbesparing.

De ändringar som föreslås i konsumentköplagen och lagen om avtalsvillkor i konsumentförhållanden innebär till stora delar klargöranden av gällande rätt och konsekvenserna för företagen bör därmed bli begränsade.

För det allmänna bedöms förslagen medföra endast begränsade merkostnader. Ett visst initialt behov av informations- och utbildningsinsatser från Konsumentverket kommer att finnas. De kostnaderna bör dock rymmas inom verkets befintliga anslagsramar. När det gäller Konsumentverkets tillsynsansvar så ändras inte tillsynsuppgifterna på något annat sätt än vad som följer av förslagen i sak och ska därför också rymmas inom de befintliga ekonomiska ramarna. De föreslagna reglerna torde inte innebära några ökade kostnader för konsumentvägledare, Allmänna reklamationsnämnden eller domstolarna.

Lagförslagen innebär som nämnts att företagen behöver anpassa bl.a. sin information till den nya regleringen. Medlemsstaterna ska ha genomfört direktivet den 13 december 2013 men bestämmelserna ska inte börja tillämpas förrän den 13 juni 2014. Det finns därför tid för anpassningar till den nya regleringen.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932)

Tiden för avlämnandet

5 § Om det inte följer av avtalet att varan *ska* avlämnas vid en bestämd tidpunkt *eller* efter anfordran, *ska* den avlämnas *utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingicks*.

Har köparen inte fått kredit, är säljaren inte skyldig att lämna ut varan förrän den betalas.

I paragrafen regleras vid vilken tidpunkt en vara ska avlämnas. Övervägandena finns i avsnitt 6. Genom paragrafen genomförs artikel 18.1 i direktivet.

Av *första stycket* framgår att om det i avtalet anges att avlämnande av en vara ska ske vid en bestämd tidpunkt eller efter anfordran, gäller detta. Om avlämnandetidpunkten inte följer av avtalet, gäller att varan ska avlämnas utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar från tidpunkten när avtalet ingicks. Säljaren bör naturligtvis sträva efter att avlämna varan så fort som möjligt. Sjukdom, varierande efterfrågan, försenade leveranser till säljaren m.m. kan göra att avlämnande inte kan ske omedelbart. Förskjuts tidpunkten för avlämnande till konsumenten väsentligt, bör denne underrättas. Det framgår vidare att den yttersta tidsfristen är 30 dagar, vilket innebär att varan ska avlämnas senast inom den tiden.

Enligt *andra stycket* - som är oförändrat - behöver säljaren inte lämna ut varan förrän den betalats, om inte köparen beviljats kredit.

Rätt att kräva att säljaren fullgör köpet

12 § Köparen får hålla fast vid köpet och kräva att säljaren fullgör köpet *inom en bestämd tilläggstid, som ska vara skälig*.

Säljaren är dock inte skyldig att fullgöra köpet, om det föreligger ett hinder som han inte kan övervinna eller om fullgörelsen skulle förutsätta uppoffringar som inte är rimliga med hänsyn till köparens intresse av att säljaren fullgör köpet. Om ett förhållande som nyss nämnts upphör inom rimlig tid, får köparen dock kräva att säljaren fullgör köpet.

Köparen förlorar rätten att kräva att säljaren fullgör köpet, om han väntar orimligt länge med att framställa kravet.

I paragrafen regleras köparens rätt att kräva fullgörelse vid säljarens dröjsmål. Övervägandena finns i avsnitt 6. Genom paragrafen genomförs artikel 18.2 i direktivet.

Ändringen i *första stycket* innebär att köparen, om han eller hon håller fast vid köpet ska förelägga säljaren att avlämna varan inom en viss tid. Ett sådant föreläggande behöver inte göras i viss form men i bevishänseende kan ett skriftligt föreläggande underlätta. Köparen ska alltså bestämma en viss sista dag för leverans. Tilläggstiden ska vara skälig. Vad som utgör skälig tid får avgöras utifrån vad som föranlett dröjsmålet och övriga omständigheter i det enskilda fallet. Av *andra stycket*, som är oförändrat, framgår att det finns situationer när säljaren inte är skyldig att fullgöra köpet. I *tredje stycket*, som också är oförändrat, framgår att köparen kan förlora rätten att kräva fullgörelse om han eller hon väntar för länge med att förelägga säljaren att avlämna varan.

Rätt att häva köpet

13 § Köparen får häva köpet, om säljarens dröjsmål är av väsentlig betydelse för honom *eller om han före avtalets ingående för säljaren angett att avlämnande senast en viss dag är av avgörande betydelse. Detsamma gäller om säljaren förklarat att han inte avser att avlämna varan.*

Har köparen förelagt säljaren en bestämd tilläggstid för varans avlämnande, får köparen även häva köpet om varan inte avlämnas inom tilläggstiden. Medan tilläggstiden löper får köparen häva köpet endast om säljaren meddelar att han inte kommer att fullgöra köpet inom denna tid.

I paragrafen behandlas köparens rätt att häva avtalet vid säljarens dröjsmål. Ändringarna innebär att köparens möjligheter att häva köpet närmare regleras samt att nuvarande tredje och fjärde styckena utgår. Övervägandena finns i avsnitt 6. Genom paragrafen genomförs artikel 18.2 i direktivet.

I *första stycket* regleras köparens rätt att häva avtalet när säljaren inte avlämnat varan i rätt tid.

Omedelbar hävningsrätt föreligger för det första, liksom i dag, om dröjsmålet är av väsentlig betydelse för köparen. Genom ändringen införs en uttrycklig hävningsrätt även när köparen, före avtalets ingående, har angett för säljaren att avlämnande en viss dag är av avgörande betydelse för honom eller henne. Här ska alltså inte göras någon prövning av om dröjsmålet objektivt var av väsentlig betydelse. Det avgörande är att säljaren fått klart för sig att köparen inte avsåg att stå fast vid avtalet vid händelse av dröjsmål med avlämnandet.

Vidare anges uttryckligen att köparen får häva avtalet om säljaren förklarar att han inte avser att leverera den beställda varan.

Andra stycket reglerar hävningsrätten när köparen hållit fast vid avtalet och förelagt säljaren en tilläggstid. När köparen har förelagt säljaren en tilläggstid får köparen häva avtalet först efter det att tiden gått ut. Endast om säljaren förklarar att han inte

kommer att leverera, får köparen häva under löpande tilläggstid. Ändringen, som innebär att det inte längre anges att hävningsrätten är beroende av att tilläggstiden inte är oskäligt kort, är föranledd av att det i 12 § införs en skyldighet för köparen att förelägga säljaren en skälig tilläggstid om köparen vill fullfölja köpet.

11.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:351) om handelsagentur

Förhållandet till tredje man

17 § Agenten får inte utan särskilt bemyndigande sluta avtal om försäljning eller köp på huvudmannens vägnar.

I fråga om distansavtal och *avtal utanför fasta affärslokaler* finns särskilda bestämmelser i *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*.

Paragrafens första stycke innehåller huvudregeln om förhållandet till tredje man i fråga om behörigheten att ingå avtal. I andra stycket erinras om att det finns särskilda bestämmelser för vissa typer av avtal.

Hänvisningen i paragrafens andra stycke ändras med anledning av att distans- och hemförsäljningslagen byter namn och att begreppet hemförsäljning ersätts av det vidare begreppet avtal utanför fasta affärslokaler. Hänvisningen tar sikte på bestämmelsen i 1 kap. 3 § om behörighet för näringsidkarens ombud.

22 § Agenten får inte utan särskilt bemyndigande ta emot betalning för sålda varor eller efter det att ett avtal har ingåtts medge anstånd med betalningen eller nedsättning i priset eller annan ändring i avtalet.

Får huvudmannen kännedom om att agenten utan bemyndigande har vidtagit en åtgärd som avses i första stycket beträffande ett avtal som kan anses ha kommit till stånd genom agentens medverkan eller som har ingåtts med en tredje man som hör till ett område eller en

kundkrets som har tilldelats agenten, *ska* huvudmannen, om han inte vill godkänna åtgärden, meddela tredje man detta utan oskäligt uppehåll. Gör han inte det, anses han ha godkänt åtgärden.

I fråga om distansavtal och *avtal utanför fasta affärslokaler* finns särskilda bestämmelser i *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*.

Paragrafens första och andra stycken innehåller huvudreglerna om förhållandet till tredje man i fråga om behörigheten att ta emot betalning, medge anstånd med betalningen eller prisnedsättning eller annan ändring i avtalet. I tredje stycket erinras om att det finns särskilda bestämmelser för vissa typer av avtal.

Hänvisningen i paragrafens tredje stycke ändras med anledning av att distans- och hemförsäljningslagen byter namn och att begreppet hemförsäljning ersätts av det vidare begreppet avtal utanför fasta affärslokaler. Det är bestämmelserna i 1 kap. 3 § om behörighet för näringsidkarens ombud som kan få betydelse i sammanhanget.

11.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden

3 a § Vid tillämpning av 3 § ska ett avtalsvillkor anses oskäligt om det innebär att näringsidkaren tar ut en större avgift av konsumenten för användning av ett visst betalningsätt än den kostnad näringsidkaren själv har till följd av att det betalningsättet används.

Detsamma ska gälla ett avtalsvillkor som innebär att en konsument som ska ta kontakt med näringsidkaren med anledning av ett ingånget avtal är hänvisad till att använda ett telefonnummer som debiteras med en högre taxa än normala telefonsamtal.

Paragrafen, som är ny, innehåller en reglering om att vissa avtalsvillkor i konsumentavtal, vid en prövning enligt 3 §, alltid ska anses som oskäliga. Det innebär bl.a. att Marknadsdomstolen får förbjuda näringsidkaren att i framtiden använda avtalsvillkoret. Övervägandena finns i avsnitt 7. Genom paragrafen genomförs artiklarna 19 och 21 i direktivet.

Första stycket gäller avtalsvillkor som innebär att konsumenten får betala en avgift för att denne använder ett visst betalningssätt. Begreppet betalningssätt är brett och avser t.ex. en kontantbetalning eller en kortbetalning. Andra exempel är att ställa ut en check eller använda en resecheck. En avgift för en kredit till konsumenten omfattas inte. Om avgiften är högre än den kostnad som näringsidkaren har för att konsumenten använder just det sättet att betala, är avtalsvillkoret oskäligt.

För avtal om el och naturgas finns redan i dag bestämmelser i 11 kap. 15 § ellagen (1997:857) respektive 8 kap. 15 § naturgaslagen (2005:403), som innebär att en elleverantör respektive en leverantör av naturgas inte får missgynna en konsument endast på grund av det betalningssätt som konsumenten har valt. Även de bestämmelserna innebär att näringsidkaren inte får ta ut oskäligt höga avgifter.

I 5 kap. 1 § lagen (2010:751) om betaltjänster finns en bestämmelse om förbud mot att ta ut någon avgift alls om betalning sker med ett betalningsinstrument. Med betalningsinstrument avses ett kontokort eller något annat personligt instrument eller en personlig rutin som används för att initiera en betalningsorder (1 kap. 4 § 6 nämnda lag). Den bestämmelsen är således mer ingripande än förevarande bestämmelse, eftersom den förbjuder alla avgifter, men den gäller alltså enbart betalningsinstrument.

Andra stycket behandlar avtalsvillkor som reglerar en konsuments möjlighet att kontakta näringsidkaren per telefon med anledning av ett ingånget avtal. Det kan till exempel gälla en reklamation av en vara för att få upplysningar om hur varan fungerar. Om konsumenten vid sådana efterföljande telefonkontakter är hänvisad till att använda ett telefonnummer till vilket

Samtal debiteras med en högre taxa än normal samtalstaxa, är avtalsvillkoret oskäligt. Vad som är normal samtalstaxa kan variera över tid och kan också bero på avståndet mellan konsument och näringsidkare. Bestämmelsen är avsedd att komma åt avtalsvillkor som innebär att konsumenten är hänvisad till ett s.k. betalnummer som har en taxa som överstiger vad som får anses normalt.

13 § Ett avtalsvillkor som innebär att konsumenten ska betala mer än det avtalade priset för näringsidkarens huvudsakliga förpliktelse är ogiltigt, om konsumenten inte uttryckligen godkänt villkoret.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om att avtalsvillkor med en viss innebörd är ogiltiga om de inte uttryckligen godkänts av konsumenten. Övervägandena finns i avsnitt 7. Genom paragrafen genomförs artikel 22 i direktivet.

Bestämmelsen gäller avtalsvillkor som ålägger konsumenten en betalningsskyldighet för näringsidkarens huvudsakliga förpliktelse utöver det pris som avtalats. Det kan t.ex. gälla en skyldighet att betala extra för en vital del av en vara, som näringsidkaren normalt bör anses vara skyldig att tillhandahålla utan krav på tilläggsbetalning. Det kan också handla om tilläggsbetalningar för att få tillgång till den tjänst som avtalet omfattar. Att konsumentens godkännande ska vara uttryckligt innefattar att det måste avse just det aktuella avtalsvillkoret. Att enbart nämna villkoret i ett standardavtal är inte tillräckligt. Det gäller inte något formkrav för godkännandet. Ett uttryckligt godkännande kan ske t.ex. genom att en handling skrivs under eller att konsumenten på särskild fråga muntligen godkänner villkoret. Det ankommer dock på näringsidkaren att vid en tvist visa att konsumenten uttryckligen godkänt villkoret. Om konsumenten inte har godkänt villkoret, är det ogiltigt. Konsumenten har då rätt att få tillbaka sina pengar, om betalning har skett.

11.4 Förslaget till lag om ändring i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

Lagen byter namn till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Lagens struktur ändras. Samtliga kapitel gäller såväl distansavtal som avtal utanför fasta affärslokaler. Första kapitlet innehåller allmänna bestämmelser och definitioner. Andra kapitlet gäller avtal om överlåtelse och upplåtelse av lös egendom, utförande av tjänster och upplåtelse av fast egendom. Som en följd av att gemensamma bestämmelser i stor utsträckning införs för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler omarbetas kapitlet i sin helhet. Av samma anledning utmönstras också det särskilda kapitlet om hemförsäljning (4 kap.). Tredje kapitlet behandlar bl.a. finansiella tjänster och vidgas till att även omfatta sådana avtal som träffas utanför fasta affärslokaler. Bestämmelserna i femte kapitlet upphör eller flyttas till övriga kapitel. Lagen ska alltså innehålla tre kapitel. Många bestämmelser från nuvarande andra och fjärde kapitlet överförs i sak oförändrade till det omarbetade andra kapitlet. För en mer utförlig kommentar till den reglering som överförs i sak oförändrad hänvisas till prop. 1999/2000:89 och prop. 2004/05:13.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om konsumentskydd vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. I 2 kap. finns bestämmelser som gäller avtal om varor och icke finansiella tjänster m.m. medan det i 3 kap. finns bestämmelser som gäller avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument.

I paragrafen anges i allmänna ordalag vad lagen innehåller. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

Ändringarna i paragrafen är en följd av att bestämmelserna om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler, som inte gäller finansiella tjänster eller finansiella instrument, förs samman i det andra kapitlet. Samtidigt upphävs kapitlet om hemförsäljningsavtal. Bestämmelserna i det sista kapitlet upphör eller flyttas till övriga kapitel. Det betyder att endast 1 kap. innehåller gemensamma bestämmelser.

Definitioner

2 § I lagen avses med

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans,

avtal utanför fasta affärslokaler: avtal som ingås

– då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande på en plats som inte är näringsidkarens affärslokaler eller som ingås efter det att konsumenten lämnat ett anbud vid ett sådant sammanträffande, eller

– i näringsidkarens fasta affärslokaler eller med hjälp av något medel för distanskommunikation sedan konsumenten kontaktats på någon annan plats där denne och näringsidkaren samtidigt varit fysiskt närvarande, eller

– under en utflykt organiserad av näringsidkaren i syfte att marknadsföra och sälja varor eller tjänster till konsumenter,

konsument: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,

näringsidkare: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten.

Paragrafen anger innebörden av olika uttryck som används i lagen. Definitionerna av begreppen distansavtal, konsument och näringsidkare ändras inte. Ändringarna innebär att definitionerna av hemförsäljningsavtal och hembesök utgår och att det i stället införs en definition av begreppet avtal utanför fasta affärslokaler.

Övervägandena finns i avsnitt 4.1. Genom paragrafen genomförs artikel 2 i direktivet.

I paragrafen anges tre olika fall där ett avtal klassificeras som ett *avtal utanför fasta affärslokaler*. Det första fallet består i att avtal ingås, eller konsumenten lämnar ett anbud, när konsumenten och näringsidkaren samtidigt är fysiskt närvarande på en annan plats än i näringsidkarens affärslokaler. Det är alltså fråga om avtal som ingås i konsumentens bostad, på dennes arbetsplats eller i ett köpcentrum. Också avtal som ingås på allmänna platser som gator, badstränder, idrottsanläggningar och allmänna transportmedel omfattas. Det kan också vara i en annan näringsidkarens lokaler. Om avtalet däremot träffas i en lokal som näringsidkaren använder som fast eller vanlig plats för sin affärsverksamhet är det inte fråga om ett sådant avtal som omfattas av lagen. Det spelar härvid ingen roll att själva lokalen är rörlig. Det är inte givet att avtal träffade i fasta marknads- eller mäsständ eller i detaljhandelslokaler där näringsidkaren utövar sin verksamhet säsongvis, t.ex. under turistsäsongen på en skid- eller badort, omfattas.

Det andra fallet gäller avtal som ingås i näringsidkarens affärslokaler eller genom distanskommunikation, men där konsumenten dessförinnan blivit kontaktad av näringsidkaren utanför affärslokalerna. Det gäller alltså både när konsumenten följer med näringsidkaren till affärslokalerna och när konsumenten, med anledning av kontakten med näringsidkaren, exempelvis ringer denne eller kontaktar denne med e-post.

Det tredje fallet avser avtal som ingås på en utflykt organiserad av näringsidkaren. Sådana avtal omfattas av den hittillsvarande definitionen av hemförsäljningsavtal och den närmare innebörden har tidigare diskuterats (prop. 2004/05:13 s. 123). Ett typfall där utflyktsregeln är tillämplig är när en detaljhandlare anordnar en resa för konsumenter till ett näringsställe och där visar och säljer sina produkter.

Behörighet för näringsidkarens ombud

3 § Anlitat näringsidkaren ett ombud, ska denne alltid anses behörig att handla på näringsidkarens vägnar när det gäller att ingå distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, att utfästa förmåner som är avsedda att ingå i ett sådant avtal samt att ta emot betalning för näringsidkarens räkning. Näringsidkaren kan inte till nackdel för konsumenten inskränka denna behörighet.

Paragrafen behandlar den behörighet som tillkommer ombud för näringsidkaren. Den överförs i princip oförändrad från 5 kap. 1 §. Den enda ändring som görs är att ”hemförsäljningsavtal” byts mot ”avtal utanför fasta affärslokaler”.

2 kap. Avtal om varor och icke finansiella tjänster m.m.

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument. Kapitlet gäller också för avtal varigenom en näringsidkare upplåter fast egendom till en konsument.

Kapitlet gäller inte avtal som

1. avser uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten,
2. avser tillskapande, förvärv eller överlåtelse av rättigheter i fast egendom,
3. avser upplåtelse av en byggnad eller en del av en byggnad som permanent bostad,
4. ingås med hjälp av en varuautomat eller i en automatiserad affärslokal,
5. ingås med en operatör genom användning av en offentlig telefonautomat eller genom användning av en enda telefon-, internet- eller faxuppkoppling,
6. avser lotterier,

7. avser försäljning av dagligvaror som levereras till en konsuments bostad eller arbetsplats i ett distributionssystem med regelbunden utkörning,

8. omfattas av lagen (1992:1672) om paketresor eller lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, eller

9. avser finansiella tjänster eller överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

I fråga om avtal om transport av personer gäller endast 4 § tredje stycket och 10 §.

Kapitlet gäller inte för avtal utanför fasta affärslokaler, om det pris som konsumenten sammanlagt ska betala understiger 400 kronor.

I paragrafen anges tillämpningsområdet för lagens bestämmelser om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler om varor och icke finansiella tjänster. I första stycket anges ramen för vilka slag av avtal som omfattas, medan det andra stycket innehåller undantag för nio olika typer av avtal. I tredje stycket anges vad som gäller för avtal om persontransporter. I det fjärde stycket undantas avtal utanför fasta affärslokaler som avser mindre belopp. Paragrafen motsvarar i huvudsak nuvarande 2 kap. 1 § och 4 kap. 1 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.1. Genom paragrafen genomförs artikel 3 i direktivet.

Första stycket

Kapitlet gäller alltså för det första avtal varigenom en näringsidkare överlåter eller upplåter lös egendom till eller utför tjänster åt en konsument. Liksom tidigare omfattas vatten, el och gas av tillämpningsområdet. Även leverans av fjärrvärme omfattas. Med överlåtelse avses avtal varigenom äganderätten till det överlåtna övergår till konsumenten. Med upplåtelse avses sådana avtal varigenom konsumenten får en begränsad rätt till föremålet, så som olika former av nyttjanderätter. När det gäller tjänster kan det vara fråga om t.ex. arbeten på fasta eller lösa saker, om

förvaring av egendom eller om uppdrag av intellektuellt eller konstnärligt slag.

Tillämpningsområdet omfattar även digitala produkter, dvs. avtal om leverans av digitalt innehåll. Det kan röra sig om t.ex. köp av datorprogram, applikationer, spel, musik, videor eller texter. Åtkomsten kan ske genom nedladdning eller direkt-uppspelning, från ett fysiskt medium eller på vilket annat sätt som helst.

Att kapitlet gäller avtal om upplåtelse av fast egendom är en nyhet. Det innebär att avtal varigenom en näringsidkare upplåter en fastighet eller en del av en fastighet åt en konsument med hyresrätt omfattas av kapitlets bestämmelser. Det gäller både kortfristiga uthyrningar av t.ex. semesterbostäder och långfristiga avtal om rätt att nyttja byggnader eller mark. Även avtal som innebär att en konsument hyr en lokal innefattas, t.ex. hyra av en ateljé eller liknande för fritidsändamål, hyra av en festlokal för enstaka tillfälle och hyra av garage eller förråd. Av punkten 3 i andra stycket framgår dock att upplåtelser av fast egendom som permanent bostad är undantagna.

Andra stycket

I andra stycket görs undantag för vissa typer av avtal. Några undantag är oförändrade i förhållande till nuvarande regler, medan andra är nya.

I *första punkten* undantas avtal om uppförande av byggnad eller annan fast anläggning på mark eller i vatten. Undantaget är oförändrat i förhållande till nuvarande regler (jfr 2 kap. 1 § 1 och 4 kap. 1 § 3).

I *andra punkten*, som är ny, undantas avtal som avser tillskapande, förvärv eller överlåtelse av rättigheter i fast egendom. Med rättigheter i fast egendom avses främst sådana rättigheter som kan skrivas in i fastighetsregistret.

Av den nya *tredje punkten* följer att avtal som avser upplåtelse av en byggnad eller en del av en byggnad som permanent bostad

undantas från kapitlets bestämmelser. Undantaget gäller alltså exempelvis avtal om hyra av bostadslägenhet enligt 12 kap. jordabalken. Undantaget omfattar inte kortfristiga uthyrningar av rum eller byggnader för fritidsändamål och inte heller avtal om lokalhyra.

I *fjärde punkten* undantas avtal som ingås med hjälp av varuautomater m.m. (jfr nuvarande 2 kap. 1 § 2).

Undantaget i *femte punkten* avser vissa avtal om telefoni m.m. Liksom enligt nuvarande regler undantas avtal om användning av en viss telefonautomat för ett samtal. Också andra avtal genom vilka en konsument får möjlighet att ringa ett enda telefonsamtal, sända ett telefax eller koppla upp sig mot internet vid ett tillfälle, undantas. Det gäller t.ex. vid uppkoppling till internet i ett s.k. internet-café.

I *sjätte punkten* undantas avtal som avser lotterier. Begreppet har samma innebörd som i lotterilagen (1994:1000). Det innebär att bl.a. lottning, gissning, vadhållning och liknande förfaranden undantas, liksom t.ex. bingospel, automatspel, roulettspel, tärningsspel och kortspel. Vadhållning och andra lotteritjänster omfattas av den hittillsvarande regleringen såvitt avser distansavtal men det finns ett undantag från ångerrätten (jfr 2 kap. 4 § 5).

Bestämmelsen i *sjunde punkten* innehåller ett undantag för avtal om leverans av dagligvaror till en konsuments bostad eller arbetsplats. Det kan vara fråga om livsmedel, drycker eller liknande varor med begränsad hållbarhet. Även avtal om leveranser som huvudsakligen innehåller sådana varor, men även i begränsad omfattning andra varor, omfattas av undantaget. Undantaget omfattar avtal om hemleverans av så kallade matkassar, innehållande råvaror att användas under någon eller några veckors tid. Dessa avtal omfattas av den hittillsvarande regleringen men undantas från informationsskyldighet och ångerrätt, jfr 2 kap. 3 § andra stycket och 4 kap. 2 § andra stycket.

I *åttonde punkten* undantas avtal som omfattas av lagstiftningen om paketresor eller om tidsdelat boende. Dessa avtal

undantas i princip även i nuvarande reglering (2 kap. 2 och 3 §§ samt 4 kap. 2 §).

Slutligen undantas i *nionde punkten* avtal om finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument. För avtal av det slaget finns bestämmelser i tredje kapitlet.

Tredje stycket

Av tredje stycket framgår att det av kapitlets bestämmelser endast är 4 § tredje stycket och 10 § som ska tillämpas på avtal om transport av personer. I de paragraferna finns särskilda bestämmelser som gäller om avtalet ingåtts elektroniskt. Undantaget gäller för samtliga transportslag och oberoende av om det är fråga om kollektivtrafik eller en transport av endast en passagerare, såsom vid taxitrafik. Övriga bestämmelser i lagen gäller inte för avtal om transport av personer. Det innebär bl.a. att bestämmelserna om ångerrätt inte gäller för sådana avtal.

Fjärde stycket

Fjärde stycket innehåller ett undantag för avtal utanför fasta affärslokaler om det pris som konsumenten ska betala understiger 400 kronor. Bestämmelsen motsvarar såvitt avser hemförsäljning den hittillsvarande bestämmelsen i 4 kap. 1 § andra stycket första punkten med den skillnaden att beloppet höjs till 400 kronor.

Information innan ett avtal ingås

2 § I rimlig tid innan ett avtal ingås ska näringsidkaren ge konsumenten information om

1. sitt namn, telefonnummer och telefaxnummer samt sin gatuadress och e-postadress, och, om näringsidkaren agerar för annans räkning, dennes motsvarande uppgifter,

2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och för varan eller tjänsten,

3. varans eller tjänstens pris inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,

4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,

5. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

6. sättet för betalning, leverans eller fullgörande på annat sätt, reklamation samt datum för leverans eller fullgörande,

7. möjligheten att ångra avtalet, villkoren och tidsfristen för ångerrätten, hur ångerrätten utövas och att det finns en standardblankett för utövande av ångerrätten,

8. eventuell skyldighet att betala kostnaderna för att återsända varan och, för det fall varan till följd av sin natur är sådan att den inte kan återsändas per post, kostnaderna för återsändandet, samt om konsumenten enligt 19 § är skyldig att ersätta näringsidkaren,

9. att det saknas ångerrätt, i fall som anges i 12 §,

10. garantier eller liknande utfästelser som gäller för en vara,

11. assistans och service som gäller efter försäljningen,

12. förekomsten av uppförandekoder och om hur konsumenten kan ta del av dem,

13. avtalets löptid och villkor för uppsägning av avtalet,

14. avtalets kortaste löptid,

15. handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska lämna och de villkor som gäller för detta,

16. hur digitalt innehåll fungerar och, i förekommande fall, vilka tekniska skyddsåtgärder som har använts,

17. vilken maskin- och programvara som krävs för att använda digitalt innehåll, och

18. vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol.

Om avtalet ingås vid en auktion, får informationen enligt första stycket 1 ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrättaren.

I fråga om avtal utanför fasta affärslokaler som avser reparationer eller underhåll som omedelbart ska utföras och där det pris som konsu-

menten ska betala inte överstiger 1 500 kronor, behöver näringsidkaren endast lämna information enligt första stycket 1–3, 7 och 9.

I paragrafen regleras näringsidkarens informationsskyldighet innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler. Paragrafen motsvarar till stora delar vad som gäller för distansavtal enligt nuvarande 2 kap. 6 § (innan avtalet ingås) och 7 § (när avtalet ingåtts). En nyhet är alltså att all information ska lämnas innan avtalet ingås. Informationskraven har också anpassats för att överensstämma med direktivet, bl.a. har särskilda informationskrav införts för digitalt innehåll (punkterna 16 och 17). Hur informationen ska lämnas regleras i 3–5 §§. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artiklarna 6.1, 6.2, 6.3 och 7.4 i direktivet.

Första stycket

Precis som enligt nuvarande 2 kap. 6 § första stycket ska informationen, enligt första stycket, ges i rimlig tid innan avtalet ingås. Att informationen ska lämnas i rimlig tid får särskild betydelse i de fall där näringsidkarens tanke är att marknadsföringen ska leda till att ett avtal ingås mer eller mindre omedelbart, som vid telefonförsäljning och vid avtal utanför fasta affärslokaler. Näringsidkaren får då normalt inte ge informationen omedelbart innan avtalet ingås, utan konsumenten måste få rimlig tid att ta del av informationen och överväga villkoren.

I första stycket anges vidare, i arton punkter, den information som ska lämnas innan ett avtal ingås.

Enligt *punkten 1* ska näringsidkaren informera om sitt namn, telefonnummer och telefaxnummer samt sin gatuadress och e-postadress. Informationen ska vara sådan att konsumenten enkelt ska kunna identifiera och kontakta näringsidkaren. Om näringsidkaren har flera adresser eller om någon agerar för näringsidkarens räkning, ska adressen till näringsidkarens affärs-

ställa dit konsumenten kan vända sig för reklamationer framgå. Det finns inte någon skyldighet för näringsidkare att ha telefon eller e-post. Saknar näringsidkaren t.ex. e-postadress, ligger det i sakens natur att han eller hon inte kan lämna information i det avseendet.

Punkten 2 föreskriver att näringsidkaren ska lämna information om varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och för varan eller tjänsten. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 2 kap. 6 § första stycket 2.

Av *punkten 3* framgår att näringsidkaren ska informera om varans eller tjänstens pris. Det som ska anges är det totala pris som konsumenten ska betala. En nyhet i förhållande till 2 kap. 6 § första stycket 3 är att det uttryckligen sägs att om priset inte anges i förväg ska det anges hur det beräknas. I fråga om arbete på löpande räkning ska därmed anges hur stor kostnaden är per arbetad timme. Kan det inte i förväg med säkerhet sägas vilket material som behövs för att utföra tjänsten, ska kostnaderna för sådant material som kan tänkas behöva användas anges. Om ett avtal löper på obegränsad tid eller om det gäller en prenumeration, ska priset anges per faktureringsperiod.

Enligt *punkten 4* ska det lämnas information om kostnader för leverans eller porto. Det kan röra sig om kostnader för att näringsidkaren själv levererar varan eller för att den fraktas på annat sätt, t.ex. per post. Därutöver ska näringsidkaren informera om alla andra kostnader som kan tillkomma, av vilket slag de än är. Av 8 § framgår att näringsidkaren inte har rätt till ersättning för leveranskostnader eller andra tillkommande kostnader, om inte han eller hon kan visa att information har lämnats i enlighet med denna punkt.

Punkten 5 gäller information om kostnader överstigande normaltaxa för att ett visst medel för distanskommunikation används. Bestämmelsen överensstämmer helt med nuvarande 2 kap. 6 § första stycket 7.

Enligt *punkten 6* ska näringsidkaren informera om sätten för betalning, leverans eller fullgörande på annat sätt, reklamation

samt datum för leverans eller fullgörande. Det innebär att det t.ex. ska anges vilka betalningssätt som godtas och om det finns några begränsningar för leveransen. Näringsidkaren ska också informera om hur reklamationer hanteras. Bestämmelsen överensstämmer i huvudsak med nuvarande 2 kap. 6 § första stycket 5.

Av *punkten 7* följer att näringsidkaren ska informera konsumenten om dennes möjligheter att ångra avtalet. Konsumenten ska få information om att det finns en möjlighet att frånträda avtalet, hur ångerfristen räknas, hur man ska göra om man vill ångra sig samt vad som gäller när man har ångrat sig. Konsumenten ska också upplysas om att det finns en standardblankett som kan användas när ångerrätten utövas samt var standardblanketten finns att tillgå. Konsumenten bör också få information om namn och adress till någon som ångerrätten kan utövas mot. Bestämmelsen överensstämmer i stora delar med nuvarande 2 kap. 6 § första stycket 6.

Av *punkten 8* framgår att näringsidkaren ska lämna information om att konsumenten, när så är fallet, är skyldig att själv betala vad det kostar att sända tillbaka varan. Om varorna är sådana att de till sin natur inte kan återsändas per post, ska näringsidkaren också ange hur stor kostnaderna för återsändandet beräknas bli. Om det är näringsidkaren som ska svara för återsändandet eller för kostnaderna för det, bör konsumenten i stället få information om det. En särskild bestämmelse finns också om att näringsidkaren ska informera om att konsumenten, i fall som avses i 19 §, ska ersätta näringsidkaren för tjänster som har utförts innan ångerrätten utövats. Det handlar om fall när en konsument uttryckligen begärt att tillhandahållandet av en tjänst eller leverans av fjärrvärme, vatten, gas eller el när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, ska inledas under ångerfristen.

Av *punkten 9* framgår att näringsidkaren, när det är fråga om avtal av de slag som regleras i 12 §, särskilt ska informera om att konsumenten inte har någon ångerrätt eller att ångerrätten under vissa omständigheter kan förloras. Det handlar dels om avtal om

tjänster som har avslutats när fullgörandet, med konsumentens samtycke, har påbörjats under ångerfristen, dels om vissa avtalstyper där en ångerrätt, med hänsyn till varans eller tjänstens natur, framstår som olämplig. Någon ångerrätt finns inte heller vid avtal om brådskande reparations- eller underhållsåtgärder som ingås vid ett hembesök på konsumentens begäran.

Punkterna 10 och 11 gäller information om garantier och motsvarande utfästelser som gäller för en såld vara samt den service eller assistans som konsumenten enligt avtalet har rätt till. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak nuvarande 2 kap. 7 § andra stycket 3.

Enligt *punkten 12* ska näringsidkaren informera om uppförandekoder som gäller för hans eller hennes verksamhet och om hur konsumenten ska få del av dessa. Vad som avses är olika former av icke författningsreglerade branschregler som gäller på nationell eller internationell nivå.

Punkten 13 föreskriver att näringsidkaren ska informera om avtalets löptid och om villkor för uppsägning. Bestämmelsen gäller både för avtal om tjänster som ska utföras fortlöpande och för avtal om återkommande leveranser av varor. Informationen ska vara sådan att det står klart för konsumenten under vilken tid denne är bunden av avtalet och hur han eller hon ska göra för att avsluta sitt åtagande. Bestämmelsen motsvarar delvis 2 kap. 7 § andra stycket 4.

Enligt *punkten 14* ska näringsidkaren dessutom särskilt informera om den kortaste löptid som avtalet kan ha. Bestämmelsen motsvarar nuvarande 2 kap. 6 § första stycket 9.

Av *punkten 15* framgår att det ska lämnas information dels om konsumenten ska betala någon handpenning, det vill säga om någon del av betalningen ska göras som förskottsbetalning, dels om konsumenten ska lämna några andra ekonomiska garantier, så som att lämna egendom som pant.

Punkterna 16 och 17 gäller information vid avtal om digitalt innehåll. Näringsidkaren ska upplysa om det digitala innehållets funktion samt om dess relevanta driftskompatibilitet. Det innebär

att näringsidkaren ska informera om hur det digitala innehållet kan användas till exempel för att spåra konsumenternas beteende. Näringsidkaren ska vidare informera om vilka krav som ställs på konsumentens hård- respektive mjukvara för att kunna använda innehållet och om det följer några särskilda begränsningar i möjligheten att använda innehållet till följd av att detta är skyddat mot exempelvis kopiering.

Enligt *punkten 18* ska det informeras om vilka möjligheter konsumenten har att få en tvist med näringsidkaren prövad utom domstol. Det gäller information om olika reklamationsnämnder och liknande förfaranden.

Andra stycket

I andra stycket anges att när ett avtal ingås vid en auktion, får informationen om näringsidkaren enligt första stycket punkten 1 i stället avse auktionsförrättaren. Det gäller alltså namn, gatuadress och andra kontaktuppgifter.

Tredje stycket

Begränsningen i tredje stycket gäller i fråga om avtal utanför fasta affärslokaler som avser reparationer och underhåll som omedelbart ska utföras, om det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala inte överstiger 1 500 kronor. I de fallen behöver näringsidkaren, innan avtalet ingås, endast informera om sina kontaktuppgifter, tjänstens huvudsakliga innehåll, priset och vad som gäller i fråga om ångerrätt.

3 § När informationen enligt 2 § ges ska näringsidkaren ta särskild hänsyn till behoven hos underåriga och andra särskilt utsatta konsumenter.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om hur informationen enligt 2 § ska lämnas. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 6 § andra stycket. Övervägandena finns i avsnitt 4.3.

I paragrafen erinras om att näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underåriga och andra särskilt utsatta konsumenter. Det kan handla om konsumenter som är särskilt utsatta på grund av nedsatt mental, fysisk eller psykisk funktionsförmåga eller på grund av godtrogenhet.

Hur information ska lämnas vid distansavtal

4 § I fråga om distansavtal ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används.

Om avtalet ska ingås med hjälp av ett medel för distanskommunikation som gör att information endast kan ges i begränsad omfattning eller under begränsad tid, ska åtminstone information enligt 2 § första stycket 1–3, 7 och 13 lämnas med hjälp av det kommunikationsmedlet. Övrig information enligt 2 § första stycket får lämnas på annat lämpligt sätt.

Innan ett avtal ingås elektroniskt, ska näringsidkaren tydligt uppmärksamma konsumenten på innehållet i den information som ges enligt 2 § första stycket 2–4, 13 och 14.

Vid telefonförsäljning ska näringsidkaren i början av samtalet informera konsumenten om sin identitet och namnet på den person som är i kontakt med konsumenten och dennes relation till näringsidkaren. Näringsidkaren ska då också informera om samtalets syfte.

I paragrafen regleras hur informationen enligt 2 § ska lämnas inför ingående av distansavtal. Paragrafen motsvarar i vissa delar de hittillsvarande bestämmelserna i 2 kap. 6 § andra och tredje styckena. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artiklarna 8.1, 8.2, 8.4 och 8.5 i direktivet.

I *första stycket* anges att information enligt 2 § ska ges klart och begripligt och lämnas på ett sätt som är anpassat för det medel för distanskommunikation som används. Med att

informationen ska ges klart avses att den ska ges på ett sådant sätt att konsumenten normalt sett inte har några svårigheter att ta del av den eller att förstå den. Av betydelse är här givetvis vem informationen riktar sig till.

Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande reglering i 2 kap. 6 § andra stycket första meningen.

I *andra stycket* regleras den situationen att distanskommunikation sker med ett medel där utrymmet för information är begränsat eller där informationen endast kan ges under en kortare tid. Ett exempel kan vara textmeddelanden som skickas till en telefon. I de fallen gäller en begränsning av skyldigheten att lämna information med det kommunikationsmedlet. Vilken information som alltid ska lämnas anges genom hänvisningar till de aktuella punkterna i 2 §. Den information som, på grund av begränsning i tid eller utrymme, inte kan lämnas, ska lämnas på annat lämpligt sätt. Det kan innebära att informationen skickas med post eller e-post eller att den finns tillgänglig på en hemsida dit konsumenten hänvisas.

Tredje stycket är tillämpligt vid avtal som ingås elektroniskt. I första hand avses beställningar från en hemsida som tillhåller näringsidkarens varor eller tjänster. Bestämmelsen gäller också andra elektroniska avtal, t.ex. sådana som ingås via e-post eller sms. Bestämmelsen ålägger näringsidkaren att särskilt uppmärksamma konsumenten på vissa delar av informationen, innan denne ingår något bindande avtal elektroniskt. Den information som särskilt ska framhållas gäller näringsidkarens identitet, priset och leveranskostnaderna samt avtalets löptid och hur avtalet sägs upp. För att informationsskyldigheten ska anses uppfylld bör uppgifterna finnas synliga för konsumenten när denne genomför sin beställning.

I *fjärde stycket* ges vissa särskilda regler om näringsidkarens skyldigheter vid telefonförsäljning. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 2 kap. 6 § tredje stycket. Vid samtalets inledning ska informeras om näringsidkarens identitet, namnet på den person som ringer och vilken relation denne har till näringsidkaren. Konsumenten ska alltså omedelbart få veta vilket

företags varor eller tjänster som saluförs, vem som utför försäljningen och om denne är anställd av eller arbetar på uppdrag av företaget. Vidare ska konsumenten omedelbart informeras om att det är fråga om ett samtal i försäljningssyfte.

5 § När ett distansavtal har ingåtts ska näringsidkaren inom rimlig tid lämna konsumenten en bekräftelse på det ingångna avtalet. Bekräftelsen ska lämnas senast när varan levereras eller tjänsten börjar utföras.

Bekräftelsen ska lämnas i en läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten och innehålla all information enligt 2 § som inte dessförinnan lämnats i sådan form. Om konsumenten i enlighet med 12 § första stycket 11 avstått från ångerrätt, ska det framgå av bekräftelsen.

Paragrafen anger vilken information som näringsidkaren ska lämna till konsumenten efter det att ett distansavtal ingåtts. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artikel 8.7 i direktivet.

Av *första stycket* framgår dels att näringsidkaren är skyldig att lämna konsumenten en bekräftelse på parternas avtal. I praktiken bör en kopia av avtalet med en uppgift om att avtalet har ingåtts lämnas till konsumenten. Bekräftelsen ska lämnas inom rimlig tid. Vad som är rimlig tid får bedömas med hänsyn till vilket medel för distanskommunikation som används. Vid beställning från en webbplats bör en bekräftelse normalt lämnas inom en arbetsdag, medan rimlig tid i fråga om bekräftelser av postorderbeställningar eller telefonbeställningar i allmänhet bör kunna uppgå till en vecka. Bekräftelsen ska alltid lämnas senast vid den tidpunkt då varor levereras eller tjänster börjar utföras.

I *andra stycket* anges att bekräftelsen ska lämnas i en varaktig och läsbar form som är tillgänglig för konsumenten. Vidare regleras vad den ska innehålla. Därvid får det betydelse vilken information som tidigare lämnats i sådan form. Bekräftelsen behöver endast ta upp sådan information som konsumenten inte redan dessförinnan fått i varaktig form. Om konsumenten avstått från ångerrätten såvitt avser leverans av digitalt innehåll

som inte finns på ett fysiskt medium, ska det särskilt anges i bekräftelsen.

Hur information ska lämnas vid avtal utanför fasta affärslokaler

6 § I fråga om avtal utanför fasta affärslokaler ska informationen enligt 2 § ges klart och begripligt i en handling. Om konsumenten samtycker till det, får den ges i annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten.

När ett avtal har ingåtts ska näringsidkaren lämna konsumenten en kopia av ett undertecknat avtal eller en motsvarande bekräftelse på att avtalet ingåtts. Bekräftelsen ska lämnas i en handling eller, om konsumenten samtycker till det, i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Har näringsidkaren endast lämnat begränsad information enligt 2 § tredje stycket innan avtalet ingicks, ska bekräftelsen innehålla fullständig information enligt 2 §. Om konsumenten i enlighet med 12 § första stycket 11 avstått från ångerrätt, ska det framgå av bekräftelsen.

Paragrafen innehåller bestämmelser dels om hur informationen enligt 2 § ska lämnas vid avtal utanför fasta affärslokaler, dels om näringsidkarens skyldighet att i de fallen ge konsumenten en kopia av avtalet. Paragrafen motsvarar i vissa delar nuvarande 4 kap. 3 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artiklarna 7.1, 7.2 och 7.4 i direktivet.

Av *första stycket* framgår att huvudregeln, vid avtal utanför fasta affärslokaler, är att informationen enligt 2 § ska ges klart och begripligt i en handling. Med att informationen ska ges klart avses att den ska ges på ett sådant sätt att konsumenten normalt sett inte har några svårigheter att ta del av den eller att förstå den. Endast om konsumenten samtycker till det, får informationen lämnas i en annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Begreppen handling och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten har samma innebörd som i annan konsumenträttslig lagstiftning, t.ex. lagen

(2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt (prop. 2010/11:85 s. 72 f.).

Av *andra stycket* framgår att näringsidkaren, sedan avtalet ingåtts, ska ge konsumenten en kopia av avtalsdokumentet. Som huvudregel ska det ske i form av en handling. Med konsumentens samtycke får i stället ett annat varaktigt medium användas. Om det är ett avtal som avser reparationer eller underhåll som omedelbart ska utföras och där det pris som konsumenten ska betala inte överstiger 1 500 kronor, kan näringsidkaren välja att innan avtalet ingås endast lämna viss information (2 § tredje stycket). Om näringsidkaren har utnyttjat den möjligheten, ska bekräftelsen innehålla resterande information enligt 2 §. Om konsumenten avstått från ångerrätten såvitt avser leverans av digitalt innehåll som inte finns på ett fysiskt medium, ska det särskilt anges i bekräftelsen.

Påföljd vid utebliven information

7 § Om näringsidkaren inte ger information i enlighet med 2–6 §§ ska marknadsföringslagen (2008:486) tillämpas, med undantag av bestämmelserna i 29–36 §§ om marknadsstörningsavgift. Sådan information ska anses vara väsentlig enligt 10 § tredje stycket marknadsföringslagen.

I paragrafen anges de marknadsrättsliga följderna av att näringsidkaren inte uppfyller sin informationsskyldighet. Bestämmelsen, som hänvisar till marknadsföringslagen, överensstämmer helt med nuvarande 2 kap. 8 §. Direktivet innebär också att vissa civilrättsliga sanktioner vid utebliven information införs, se t.ex. 8 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artikel 24 i direktivet.

8 § Om näringsidkaren inte har lämnat information om tillkommande kostnader som anges i 2 § första stycket 4, är konsumenten inte skyldig att betala sådana kostnader.

Paragrafen innehåller en civilrättslig regel om betydelsen av att näringsidkaren i vissa avseenden inte uppfyllt informationskravet enligt 2 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artiklarna 6.6 och 6.9 i direktivet.

Om näringsidkaren inte före avtalets ingående informerat om leverans- eller portokostnader eller andra tillkommande kostnader, är konsumenten inte skyldig att stå för kostnaderna. En konsument som betalat kostnader av sådant slag kan i de fallen kräva att näringsidkaren ska ersätta honom eller henne. Vid en tvist åligger det näringsidkaren att visa att informationen har lämnats.

Informationen som avtalsinnehåll

9 § Om ett avtal ingås, ska uppgifterna i informationen enligt 2 § utgöra en del av avtalet, såvida parterna inte uttryckligen kommer överens om annat.

Paragrafen innehåller en civilrättslig bestämmelse om förhållandet mellan informationen och parternas avtal. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artikel 6.5 i direktivet.

Av bestämmelsen följer att om konsumenten eller näringsidkaren gör gällande att avtalet i något avseende inte överensstämmer med den information som näringsidkaren lämnat, så åligger det den andra parten att visa att parterna har träffat en uttrycklig överenskommelse om att avtalet får avvika från informationen. Lyckas inte detta, ska avtalet anses ha den innebörd som framgår av den lämnade informationen. Syftet med kravet på en uttrycklig överenskommelse är att frågan särskilt ska ha uppmärksamrats och att det har skett ett aktivt ställningstagande. En uttrycklig överenskommelse kan ske t.ex. genom att en handling skrivs under, en särskild ruta är ifylld eller att part på särskild fråga muntligen godkänner överenskommelsen.

Konsumentens ansvar vid elektroniska avtal

10 § Konsumenten är bunden av en betalningsförpliktelse som följer av ett distansavtal som ingåtts elektroniskt endast om han eller hon uttryckligen påtagit sig förpliktelsen.

Paragrafen innehåller en regel som är avsedd att skydda konsumenten mot att omedelbart ta på sig ett betalningsansvar vid elektroniska beställningar. Övervägandena finns i avsnitt 4.3. Genom paragrafen genomförs artiklarna 8.2 och 8.3 i direktivet.

Av paragrafen framgår att vid elektroniska avtal är konsumenten endast bunden av ett avtal om han eller hon uttryckligen påtagit sig ett betalningsansvar. Det innebär bl.a. att webbsidor där konsumenter kan göra beställningar ska vara så utformade, att konsumenten uttryckligen påtar sig betalningsansvar när denne gör en beställning. Finns det någon knapp som konsumenten ska trycka på för att genomföra beställningen, bör texten på knappen således ange att beställningen medför betalningsskyldighet. Om sådan information saknas, eller om beställningen genomförs, utan att konsumenten på annat sätt uttryckligen påtagit sig betalningsansvar, är denne inte bunden av avtalet.

Konsumentens ångerrätt

11 § Konsumenten har rätt att frånträda avtalet (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 13 § (ångerfrist). Konsumenten kan för detta ändamål använda sig av ett standardformulär, "ångerblankett", som tillhandahålls av Konsumentverket.

Om näringsidkaren möjliggör för konsumenten att lämna ett meddelande enligt första stycket elektroniskt och konsumenten använder sig av den möjligheten, ska näringsidkaren utan dröjsmål på ett varaktigt medium bekräfta mottagandet av meddelandet.

Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

Paragrafen innehåller den grundläggande bestämmelsen om konsumentens ångerrätt. Paragrafen motsvarar i princip nuvarande 2 kap. 9 § och 5 kap. 3 § första meningen. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artiklarna 9.1 och 11 i direktivet.

I *första stycket* anges vad konsumenten ska göra om han eller hon vill utöva ångerrätten. Bestämmelsen överensstämmer till stora delar med nuvarande 2 kap. 9 §. Ångerfristen är alltid 14 dagar räknat från den dag som anges i 13 §. Det innebär i princip när det gäller tjänster den dag då avtalet ingås och när det gäller varor den dag då konsumenten tar emot varan. Andra meningen är ny. Den innehåller en upplysning om att konsumenten alltid kan välja om han eller hon vill använda en standardblankett för utövandet av ångerrätten. Standardblanketten kommer att finnas tillgänglig på Konsumentverkets hemsida. Konsumenten kan också välja att lämna ett annat otvetydigt meddelande om att avtalet frånträds.

Av *andra stycket* framgår att näringsidkaren kan välja att underlätta för konsumenten vid utövande av ångerrätten. Det görs genom att det på näringsidkarens webbplats finns möjlighet att elektroniskt fylla i standardblanketten eller lämna ett motsvarande meddelande. Om näringsidkaren erbjuder denna möjlighet, ska denne utan dröjsmål lämna ett mottagningsbevis på ett varaktigt medium till konsumenten.

Tredje stycket, som förs över från 5 kap. 3 §, innehåller en regel om att det är näringsidkaren som bär risken för att meddelanden från konsumenten om att denne utövar ångerrätt försenas, förvanskas eller inte kommer fram. Bestämmelsen ändras på så sätt att andra meningen i bestämmelsen, om meddelanden om att avtalet hävs på grund av att näringsidkaren inte fullgjort sin prestation i tid, utgår. Anledningen är att lagen inte längre innehåller några bestämmelser om fullgörelsetidpunkt.

Undantag från ångerrätten

12 § Ångerrätt gäller inte för avtal som

1. avser en tjänst som har fullgjorts, när fullgörandet har påbörjats under ångerfristen med konsumentens uttryckliga samtycke till det och medgivande till att ångerrätten går förlorad när tjänsten har fullgjorts,

2. avser en vara eller tjänst vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan uppstå under ångerfristen,

3. avser en vara som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som har getts en tydlig personlig prägel,

4. avser en vara som på grund av sin beskaffenhet inte kan återlämnas eller som snabbt kan försämrats eller bli för gammal,

5. avser en förseglad vara som av hälsoskydds- eller hygienskal inte lämpligen kan återlämnas och förseglingen har brutits,

6. avser en vara som till sin natur är sådan att den efter leverans blandas med andra varor som därefter inte kan skiljas från varandra,

7. avser köp av alkoholhaltiga drycker till ett bestämt pris, när leverans inte kan ske inom 30 dagar och varans värde vid leveranstidpunkten beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka,

8. avser en förseglad ljud- eller bildupptagning eller ett förseglat datorprogram och förseglingen har brutits,

9. avser en tidning eller en tidskrift,

10. ingås vid en auktion, om det är möjligt att delta i auktionen även på ett annat sätt än genom att använda ett medel för distanskommunikation,

11. avser digitalt innehåll som under ångerfristen levererats på annat sätt än på ett fysiskt medium när konsumenten uttryckligen samtyckt till det och medgett att ångerrätten går förlorad när tjänsten har fullgjorts,

12. avser inkvartering, varutransport, biluthyrning eller servering, catering eller någon annan liknande tjänst, eller kulturevenemang, idrottsevenemang eller någon annan liknande fritidsaktivitet, om näringsidkaren på en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod ska tillhandahålla tjänsten, eller

13. avser brådskande reparations- eller underhållsåtgärder som ingås vid ett hembesök på konsumentens begäran.

Av paragrafen följer att kapitlets bestämmelser om ångerrätt inte gäller för de uppräknade situationerna och typerna av avtal. Regleringen hindrar inte att näringsidkaren vid ett sådant avtal ändå tillämpar en ångerrätt för konsumenten med villkor som kan motsvara lagens eller avvika från dem. Paragrafen motsvaras delvis av nuvarande reglering i 2 kap. 2–4 §§ och 4 kap. 2 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 16 i direktivet.

Första stycket

I första stycket anges tretton situationer eller typer av avtal för vilka bestämmelserna om ångerrätt inte gäller.

Enligt *punkten 1* finns inte ångerrätt vid avtal om en tjänst som avslutats, under förutsättning att fullgörandet har påbörjats under ångerfristen och konsumenten avstått från ångerrätten. Bestämmelsen gäller alltså till att börja med endast tjänster som fullgjorts. En andra förutsättning är att fullgörandet, med konsumentens uttryckliga samtycke, påbörjats under ångerfristen, så som denna bestäms i 13 och 14 §§. Ett uttryckligt samtycke kan ske t.ex. genom att en handling skrivs under, en särskild ruta är ifylld eller att konsumenten på särskild fråga muntligen godkänner överenskommelsen. Slutligen förutsätts att konsumenten medgett att ångerrätten går förlorad när tjänsten har fullgjorts. Medgivandet kräver inte någon särskild form, men det ankommer på näringsidkaren att visa att så är fallet.

Punkten 2 gäller varor eller tjänster vars priser varierar på grund av svängningar i marknaden och där näringsidkaren inte kan påverka prisutvecklingen. Ett exempel kan vara ädelmetaller.

Enligt *punkten 3* gäller ett undantag för varor som tillverkats enligt konsumentens önskemål eller getts en personlig prägel.

Undantagets räckvidd motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 2 kap. 5 §.

Undantaget i *punkten 4* gäller varor som på grund av sin beskaffenhet inte kan återlämnas eller som snabbt kan försämrats. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 2 kap. 4 § 2.

Enligt *punkten 5* undantas förseglade varor där förseglingen brutits som inte lämpligen kan återlämnas av hygien- eller hälsoskäl. Ett exempel på sådana varor är underkläder.

Punkten 6 gäller varor som efter leverans blandas med andra varor och därefter inte kan särskiljas. Undantaget gäller till exempel för bränsle.

Av *punkten 7* framgår att ångerrätt inte heller gäller vid försäljning av alkoholhaltiga drycker som prissätts på en marknad. Det gäller t.ex. försäljning ”en pimeur”, dvs. försäljning av vin i förskott.

Undantaget enligt *punkten 8* gäller förseglade ljud- eller bildupptagningar och förseglade datorprogram där förseglingen brutits. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 2 kap. 4 § 3.

Enligt *punkten 9* gäller ingen ångerrätt vid köp av en tidning eller tidskrift. Bestämmelsen överensstämmer med nuvarande 2 kap. 4 § 4.

Punkten 10 undantar avtal som ingåtts vid en auktion där det varit möjligt att delta även på annat sätt än genom ett medel för distanskommunikation. Vid sådana auktioner, där budgivare kan vara fysiskt närvarande i auktionslokalen, gäller alltså ingen ångerrätt. Å andra sidan finns det alltså ångerrätt för avtal som ingås vid auktioner där budgivningen uteslutande sker genom distanskommunikation. Exekutiva auktioner omfattas inte, eftersom säljaren i princip inte anses vara näringsidkare (jfr prop. 2001/02:134 s. 24).

Undantaget i *punkten 11* gäller digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium. Med fysiskt medium avses t.ex. en cd- eller dvd-skiva. Om sådant innehåll levereras under ångerfristen och konsumenten har avstått från ångerrätten, är avståendet giltigt. Avgörande för om det finns ångerrätt vid avtal

om digitalt innehåll är således enbart huruvida konsumenten uttryckligen har samtyckt till att ångerrätten går förlorad. Ett uttryckligt samtycke kan ske t.ex. genom att en handling skrivs under, en särskild ruta är ifylld eller att konsumenten på särskild fråga muntligen godkänner överenskommelsen. Om konsumenten inte uttryckligen samtyckt till att digitalt innehåll tillhandahålls under ångerfristen och samtidigt medgett att ångerrätten går förlorad, har konsumenten alltså rätt att ångra avtalet. Konsumenten ska då inte heller stå för några kostnader för näringsidkarens tillhandahållande av digitalt innehåll under ångerfristen, vilket följer av 17 §.

Enligt *punkten 12* gäller ångerrätten inte heller för avtal enligt vilka näringsidkaren på en bestämd dag eller under bestämd tid ska tillhandahålla vissa tjänster. Bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt nuvarande 2 kap. 3 § första stycket förutom att undantaget nu också gäller biluthyrning. Att ångerrätten inte gäller vid avtal om persontransporter framgår redan av 1 § tredje stycket.

Punkten 13 omfattar avtal avseende brådskande reparations- eller underhållsarbete som ingås när näringsidkaren på konsumentens begäran besöker denne i bostaden. Viss motsvarighet finns i nuvarande 4 kap. 1 § 4. En första förutsättning för att punkten ska vara tillämplig är att det gäller avtal om reparation eller underhållsarbete. Arbetet ska alltså utföras på fast eller lös egendom som innehas av konsumenten. Endast brådskande arbeten omfattas. Ett arbete kan vara brådskande om uteblivna åtgärder kan leda till ytterligare skador, såsom reparation av ett skadat tak eller en vattenläcka. Det kan också gälla arbete på egendom som konsumenten har ett starkt behov av, så som reparation av ett kylskåp eller en tvättmaskin. Om konsumenten vid sin kontakt med näringsidkaren uppger att åtgärden är brådskande, bör näringsidkaren i allmänhet kunna förlita sig på den uppgiften. Vidare förutsätter bestämmelsen att hembesöket sker på konsumentens begäran. Så är fallet när det är konsumenten som tagit initiativ till besöket. Undantaget gäller för just det brådskande arbete som konsumentens begäran avser och för

material som kan behövas för arbetet. Om ytterligare tjänster utförs eller varor säljs vid besöket, gäller ångerrätt för dessa avtal.

Ångerfristens början

13 § Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av varor börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten tar emot varan. Om avtalet avser flera varor eller en vara som består av flera delar, börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten tar emot den sista varan eller den sista delen av varan. Om avtalet avser regelbunden leverans av varor under en viss tid, börjar ångerfristen löpa när konsumenten tar emot den första varan.

Vid avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås.

Vid avtal om en tjänst börjar ångerfristen löpa den dag då avtalet ingås. Detsamma gäller för avtal om leverans av vatten, gas eller el, när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, och för avtal om leverans av fjärrvärme. Om konsumenten vill att tjänsten ska tillhandahållas eller att leverans ska ske under ångerfristen, ska konsumenten uttryckligen begära detta.

I paragrafen anges när den normala ångerfristen om 14 dagar börjar löpa i fråga om olika avtalstyper. Det finns också, i tredje stycket, en bestämmelse om tillhandahållande av bl.a. tjänster under ångerfristen. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 10 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artiklarna 7–9 i direktivet.

Av *första styckets* första mening framgår att ångerfristen vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av varor börjar löpa när konsumenten tar emot varan. Regleringen överensstämmer med nuvarande 2 kap. 10 § första stycket första meningen. I de följande meningarna i förevarande paragraf finns förtydligande regler om vad som gäller vid avtal om köp av flera varor eller av en vara som består av flera delar.

Av *andra stycket* framgår att vid tillhandahållande av digitalt innehåll som inte finns på något fysiskt medium gäller att ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingås.

I *tredje stycket* anges att ångerfristen vid de angivna avtalstyperna börjar löpa den dag då avtalet ingås. Bestämmelsen gäller avtal om tjänster. Den gäller också avtal om leverans av vatten, gas eller el i de fall försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet. Bestämmelsen gäller också avtal om leverans av fjärrvärme. Sker försäljning av vatten, gas eller el i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, är det fråga om en vara och i så fall gäller första stycket. I fråga om avtal om tjänster överensstämmer bestämmelsen med nuvarande 2 kap. 10 § första stycket andra meningen. När det gäller de andra avtalstyperna torde bestämmelsen överensstämma med vad som gäller i dag, även om någon uttrycklig bestämmelse inte finns i nuvarande reglering. Av *andra stycket* framgår också att för dessa avtal gäller att om en konsument vill att tillhandahållande eller leverans ska inledas under ångerfristen, ska konsumenten uttryckligen framställa en begäran om detta. Om en sådan begäran framställs, har näringsidkaren, enligt 19 §, rätt till ersättning för utförda tjänster under ångerfristen, om konsumenten sedan utövar ångerrätten.

14 § Om näringsidkaren i strid med 2 § första stycket 7 underlåtit att ge information om ångerrätten, förlorar konsumenten sin ångerrätt ett år efter den dag då ångerfristen skulle ha löpt ut enligt 13 §. Om informationen lämnas till konsumenten först efter det att ångerfristen enligt 13 § börjat löpa, förlorar konsumenten sin ångerrätt 14 dagar efter det att han eller hon mottagit informationen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om förlängd ångerfrist när näringsidkaren inte uppfyller sin skyldighet att informera om ångerrätten. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 11 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 10 i direktivet.

Av paragrafen framgår att om näringsidkaren inte informerat konsumenten om dennes ångerrätt, går ångerfristen ut ett år efter det att fristen, beräknad enligt 13 §, i normala fall skulle ha löpt ut. Bestämmelsen är tillämplig både om näringsidkaren helt underlåtit att informera konsumenten om ångerrätten och om den information som lämnats varit ofullständig eller felaktig.

Enligt 3 § ska näringsidkaren lämna information om ångerrätten i rimlig tid innan ett avtal ingås. Regleringen i andra meningen avser fall där näringsidkaren lämnat information om ångerrätten vid en senare tidpunkt än när ångerfristen, enligt huvudregeln i 13 §, börjat löpa. I de fallen löper ångerfristen ut 14 dagar efter det att konsumenten fick del av informationen.

Verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt

15 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, upphör parternas skyldigheter att fullgöra avtalet. Har näringsidkaren ännu inte accepterat ett anbud från konsumenten, upphör konsumentens skyldighet att stå vid sitt anbud.

I paragrafen regleras verkan av att konsumenten utövar sin ångerrätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 12 i direktivet.

Paragrafen innehåller en uttrycklig bestämmelse om innebörden av att konsumenten använder ångerrätten. När ångerrätten används upphör parternas respektive skyldighet att fullgöra avtalet. Om konsumenten endast lämnat ett anbud, upphör dennes bundenhet av anbudet.

16 § Konsumenten ska så snart som möjligt men senast inom 14 dagar från det att konsumenten lämnade sitt meddelande om att han eller hon frånträder avtalet på egen bekostnad lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Detta gäller inte om näringsidkaren har erbjudit sig att själv hämta varan. Det gäller inte heller vid avtal utanför fasta affärslokaler, om varan levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och varan inte lämpligen kan skickas med post.

Om näringsidkaren har gått med på att stå för kostnaden för återsändande av varan eller har underlåtit att informera konsumenten i enlighet med 2 § första stycket 8, ska kostnaden bäras av näringsidkaren.

I paragrafen regleras frågan om återsändande av varan när konsumenten utövar sin ångerrätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 13 §. Genom paragrafen genomförs artiklarna 6.6 och 14 i direktivet.

När det gäller köp av varor som redan fullgjorts följer av *första styckets* första mening att huvudregeln är att konsumenten på egen bekostnad ska lämna eller sända tillbaka varan till näringsidkaren. Det gäller även material som är levererat och som är avsett att användas för utförande av en tjänst. Återlämnandet ska ske så snart som möjligt och senast 14 dagar från det att konsumenten lämnade meddelandet om utövande av ångerrätten.

De följande två meningarna innehåller undantag från huvudregeln. Enligt andra meningen är konsumenten inte skyldig att lämna eller sända iväg varan, om näringsidkaren erbjudit sig att hämta den. I de fallen inskränker sig konsumentens skyldighet till att lämna ut varan till näringsidkaren, när denne kommer för att hämta den. Undantaget enligt tredje meningen gäller varor som överlåtits genom avtal utanför fasta affärslokaler och levererats till konsumentens bostad i samband med att avtalet ingicks. Om en sådan vara är olämplig att skicka med post, har konsumenten inte någon skyldighet att på egen bekostnad sända den på annat sätt. Att en vara är olämplig att skickas med post kan bero såväl på varans storlek eller vikt som på dess beskaffenhet.

I *andra stycket* anges två fall där konsumenten visserligen är skyldig att lämna eller sända tillbaka varan, men där kostnaden för åtgärden ska bäras av näringsidkaren. Det gäller för det första när näringsidkaren erbjudit sig att stå för den kostnaden. Vidare gäller det när näringsidkaren inte uppfyllt sin skyldighet att informera konsumenten om att denne ska svara för returkostna-

derna. Ska näringsidkaren ersätta kostnaden, bör det göras i samband med återbetalning enligt 17 §.

17 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt, ska näringsidkaren snarast och senast inom 14 dagar betala tillbaka vad konsumenten har betalat till näringsidkaren. Tiden ska räknas från den dag då näringsidkaren tog emot konsumentens meddelande om att avtalet frånträds. Vid avtal om överlåtelse eller upplåtelse av en vara är näringsidkaren dock inte skyldig att göra återbetalningen förrän han mottagit varan eller konsumenten visat att varan har återsänts, om inte näringsidkaren åtagit sig att hämta varan.

Återbetalningen ska, om inte något annat avtalats, göras med samma betalningssätt som konsumenten använt. Konsumenten får inte vidkännas några kostnader på grund av att ett visst betalningssätt används.

I paragrafen regleras näringsidkarens återbetalningsskyldighet när konsumenten utnyttjar ångerrätten. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 14 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 13 i direktivet.

I *första styckets* första mening ges huvudregeln, att näringsidkaren ska återbetala det som han eller hon mottagit snarast och senast inom 14 dagar. Bestämmelsen överensstämmer, bortsett från den kortade tidsfristen, med nuvarande 2 kap. 14 § första stycket första meningen. Andra meningen, om från vilken tidpunkt fristen ska räknas, överensstämmer helt med den bestämmelsen. I tredje meningen införs en begränsning som innebär att näringsidkaren, vid köp av varor, kan vänta med återbetalningen till dess att han återfått varan eller konsumenten visat att varan avsänts, till exempel genom ett inlämningskvitto. Begränsningen gäller inte när näringsidkaren åtagit sig att hämta varan.

I *andra stycket* regleras formerna för återbetalningen. Enligt första meningen ska återbetalningen normalt göras med samma betalningssätt som konsumenten använt. Om konsumenten betalat med ett kreditkort, ska alltså medlen återföras till det

konto som är kopplat till kortet. Avvikelse från den bestämmelsen får göras endast om parterna avtalar om det. Ett sådant avtal kan ingås antingen i samband med det ursprungliga avtalet om köp av varan eller när återbetalningen aktualiseras. Enligt andra meningen får det valda återbetalningssättet aldrig, alltså inte ens när det följer av parternas avtal, innebära några kostnader för konsumenten.

18 § Näringsidkaren får vid återbetalning till konsumenten göra avdrag för

1. förhöjda leveranskostnader i enlighet med konsumentens val, och
2. värdeminskning hos en återlämnad vara, som uppkommit till följd av att konsumenten använt varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper och funktion.

Avdrag enligt första stycket 2 får endast göras om näringsidkaren lämnat information enligt 2 § första stycket 7.

I paragrafen regleras i vilken utsträckning näringsidkaren får göra avdrag vid återbetalning till konsumenten. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artiklarna 13 och 14 i direktivet.

I *första stycket* anges de fall där näringsidkaren har rätt att göra avdrag vid återbetalningen.

I *punkten 1* anges att näringsidkaren inte behöver återbetala det som konsumenten erlagt för leverans enligt ett särskilt önskemål som varit dyrare än det leveransalternativ som näringsidkarens normalt använder. Avdraget får avse mellanskillnaden mellan vad konsumenten betalat och kostnaden för leverans med näringsidkarens vanliga leveransmetod.

Enligt *punkten 2* får näringsidkaren i ett fall göra avdrag för värdeminskning på en vara. Det gäller sådan värdeminskning som uppkommit till följd av att konsumenten använt varan i större omfattning än som varit nödvändigt för att fastställa dess egenskaper eller funktion. Det kan till exempel vara fråga om värdeminskning till följd av att kläder fläckats eller skadats när de använts. I vilken utsträckning det är nödvändigt att använda

en vara för att fastställa dess egenskaper eller funktion får bedömas utifrån vilken typ av vara det är fråga om. I allmänhet bör dock näringsidkaren alltid få göra avdrag för värdeminskning som uppkommit till följd av att varan använts efter det att konsumenten lämnat meddelande om ångerrätten till näringsidkaren.

Andra stycket innehåller en inskränkning av näringsidkarens rätt att göra avdrag vid återbetalningen. Avdrag enligt punkten 2 i första stycket får endast göras om näringsidkaren uppfyllt sin informationsskyldighet enligt 2 § första stycket 7, dvs. informerat konsumenten om vad som gäller om ångerrätt.

19 § Om näringsidkaren har lämnat information enligt 2 § första stycket 7 och 8 ska konsumenten vid utövande av ångerrätten betala skäliga kostnader för

1. den del av en tjänst som tillhandahållits innan konsumenten utövade ångerrätten, under förutsättning att konsumenten begärt att tillhandahållande av tjänsten skulle inledas under ångerfristen, och

2. vatten, gas eller el, när försäljningen inte skett i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, som levererats innan konsumenten utövade ångerrätten, allt under förutsättning att konsumenten begärt att leverans skulle påbörjas under ångerfristen.

Paragrafen innehåller bestämmelser som innebär att konsumenten i vissa fall ska betala ersättning för t.ex. utförda tjänster, även om ångerrätten utövas. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 14 i direktivet.

Av paragrafen framgår att en förutsättning för betalningsskyldighet är att näringsidkaren har lämnat information enligt 2 § första stycket 7 och 8. Det innebär att näringsidkaren ska ha informerat om förutsättningarna för att utöva ångerrätten och att konsumenten kan bli skyldig att betala kostnader för utförda tjänster. De kostnader som konsumenten ska betala ska vara skäliga. Det innebär att beloppet ska stå i proportion till omfattningen av de tjänster som tillhandahållits fram till dess att konsumenten underrättar näringsidkaren om att

han eller hon utövar sin ångerrätt jämfört med samtliga prestationer som föreskrivs i avtalet. Utgångspunkten är att det proportionella beloppet ska utgå från det sammanlagda pris som överenskommit i avtalet. Om det sammanlagda priset är oskäligt högt, ska det proportionella beloppet beräknas utifrån marknadsvärdet av det som levererats.

Av *punkten 1* framgår att konsumenten ska betala för den del av en tjänst som utförts under ångerfristen. En förutsättning är att det är konsumenten som begärt att utförandet av tjänsten skulle inledas under fristen. Det finns, enligt *punkten 2*, skyldighet att betala även för leverans av vatten, gas eller el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, och för leverans av fjärrvärme. Även i dessa fall gäller att konsumenten endast är betalningsskyldig, om denne begärt att leveransen skulle påbörjas under ångerfristen. Sker försäljning av vatten, gas och el i en begränsad volym eller fastställd kvantitet, är det fråga om en vara och i så fall gäller 16 och 17 §§.

Anknytande avtal

20 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och med anledning av avtalet har ingått ett anknytande avtal med näringsidkaren eller med någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, ska det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta. Konsumenten ska dock stå för kostnader enligt 16, 18 och 19 §§.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om automatisk återgång av så kallade biavtal. Paragrafen motsvarar delvis nuvarande 2 kap. 16 §. Övervägandena finns i avsnitt 4.4. Genom paragrafen genomförs artikel 15 i direktivet.

I förhållande till nuvarande 2 kap. 16 § utvidgas tillämpningsområdet genom att bestämmelsen inte endast omfattar kreditavtal utan alla avtal som ingåtts med anledning av distansavtalet eller avtalet utanför fasta affärslokaler. Det kan till exempel vara fråga om försäkringsavtal eller avtal om service och

underhåll. Konsumenten ska stå för kostnader enligt 16, 18 och 19 §§ men i övrigt ska det anknyttande avtalet hävas utan kostnader eller andra påföljder för konsumenten. Det innebär att konsumenten även när det gäller det anknyttande avtalet enligt huvudregeln ska stå för kostnader för att sända tillbaka varan, för eventuella förhöjda leveranskostnader i enlighet med konsumentens val och för värdeminskning av varan.

3 kap. *Avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument*

Tillämpningsområde

1 § Detta kapitel gäller för distansavtal mellan en näringsidkare och en konsument om kredit, försäkring, betalning eller andra finansiella tjänster eller om överlåtelse eller emission av finansiella instrument.

Kapitlet gäller även för avtal utanför fasta affärslokaler mellan en näringsidkare och en konsument om finansiella tjänster, med undantag för sådana avtal om kredit som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846).

Bestämmelserna gäller inte för de enskilda tjänster eller överlåtelser som utförs inom ramen för ett avtal om fortlöpande tjänster eller återkommande överlåtelser.

Om parterna inom ett år ingår ett nytt *avtal* om samma slag av finansiella tjänster eller finansiella instrument, behöver näringsidkaren inte på nytt lämna information enligt 3 och 4 §§.

Med finansiella instrument avses detsamma som i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Det som sägs i detta kapitel om finansiella instrument gäller också andra finansiella produkter.

Paragrafen anger tillämpningsområdet för lagens bestämmelser om avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Första stycket anger det allmänna tillämpningsområdet för bestämmelserna om distansavtal om finansiella tjänster och finansiella instrument.

Enligt *andra stycket*, som är nytt, gäller 3 kap. även för avtal utanför fasta affärslokaler om finansiella tjänster. En definition av begreppet avtal utanför fasta affärslokaler finns i 1 kap. 2 §. Det gäller alltså t.ex. försäkringsavtal som träffas i konsumentens bostad eller i tillfälliga affärslokaler. Avtal om kredit som omfattas av konsumentkreditlagen (2010:1846) är undantagna. För sådana avtal utanför fasta affärslokaler regleras informationskrav och ångerrätt enbart i den lagen.

De sista styckena preciserar och begränsar tillämpningsområdet vid vissa långfristiga avtal respektive vissa nya avtal. *Fjärde stycket*, som motsvarar nuvarande tredje stycket, ändras endast så att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”.

2 § Bestämmelserna om ångerrätt i 7–12 §§ gäller inte *avtal* om

1. finansiell tjänst eller överlåtelse av finansiellt instrument och priset beror på sådana svängningar på finansmarknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan inträffa under ångerfristen,

2. deltagande i emission eller annan likartad aktivitet och priset för den rättighet som aktiviteten avser efter teckningstidens utgång kommer att bero på sådana svängningar på finansmarknaden som sägs i 1,

3. kredit som är förenad med panträtt i fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt eller liknande rätt eller som är förenad med motsvarande rätt i byggnad som inte hör till fastighet, eller

4. försäkring med en avtalad giltighetstid om en månad eller mindre.

Bestämmelserna om ångerrätt gäller inte heller om båda parter på konsumentens begäran har fullgjort sina förpliktelser enligt *avtalet*.

Paragrafen innehåller vissa undantag från bestämmelserna om ångerrätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringarna i paragrafen innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom bestämmelserna förutom distansavtal även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster, se 1 §. Det innebär att samma undantag från ångerrätten gäller vid dessa avtal.

Information innan ett avtal ingås

3 § I rimlig tid innan ett *avtal* ingås ska näringsidkaren ge information om

1. sitt namn och organisationsnummer, sin adress, sitt telefonnummer eller sin e-postadress och sin huvudsakliga verksamhet samt motsvarande uppgifter beträffande en mellanman som näringsidkaren anlitar, inklusive uppgift om dennes relation till näringsidkaren,

2. ansvarig tillsynsmyndighet, om verksamheten kräver tillstånd,

3. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets huvudsakliga egenskaper,

4. den finansiella tjänstens eller det finansiella instrumentets pris, inbegripet arvoden, skatter och avgifter,

5. att det med avtalet kan följa skatter, avgifter eller kostnader som varken betalas genom näringsidkaren eller påförs av denne,

6. de särskilda risker som följer med det finansiella instrument som avtalet avser, inklusive uppgift om att den tidigare värdeutvecklingen och avkastningen inte ger någon säker vägledning i fråga om den framtida utvecklingen och avkastningen,

7. sättet för betalning och för fullgörande,

8. vad som gäller om ångerrätt enligt denna lag, inklusive uppgift om vad konsumenten enligt 11 § kan komma att få betala vid utövande av ångerrätten,

9. kostnaden för att ett medel för distanskommunikation används, om inte kostnaden är beräknad efter normaltaxa,

10. den tid under vilken erbjudandet gäller,

11. avtalets kortaste löptid, om avtalet avser en fortlöpande eller periodiskt återkommande finansiell tjänst,

12. vad som gäller om uppsägning av avtalet i förtid eller ensidigt,

13. vilket lands lag om marknadsföring som har följts,

14. avtalsvillkor om vilket lands lag som ska tillämpas på avtalet och om vilken domstol som är behörig,

15. på vilket språk avtalsvillkoren och informationen tillhandahålls och på vilket språk näringsidkaren åtar sig att kommunicera under avtalstiden,

16. hur klagomål i fråga om avtalet behandlas och vilka möjligheter som finns att få en tvist med näringsidkaren prövad utanför domstol, och

17. vilka garantifonder eller liknande ersättningssystem som finns.

Informationen ska ges klart och begripligt och på ett sätt som är anpassat till det medel för distanskommunikation som används. Näringsidkaren ska ta särskild hänsyn till behovet av skydd för underåriga.

I rimlig tid innan ett *avtal* ingås ska näringsidkaren också tillhandahålla samtliga avtalsvillkor.

Informationen och avtalsvillkoren ska ges i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Om avtalet ska ingås genom ett medel för distanskommunikation som inte tillåter att informationen och avtalsvillkoren ges i sådan form före avtalslutet, ska näringsidkaren ge konsumenten informationen i denna form snarast efter det att avtalet har ingåtts.

Om *avtalet* avser en betaltjänst enligt lagen (2010:751) om betaltjänster gäller inte första stycket 1–4, 11, 12 och 14–16.

Paragrafen reglerar de informationskrav som gäller för avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringarna i första, tredje och femte styckena innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom paragrafen även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster.

Konsumentens ångerrätt

7 § Konsumenten har rätt att frånträda *avtalet* (ångerrätt) genom att till näringsidkaren lämna eller sända ett meddelande om detta inom 14 dagar från den dag som anges i 8 § (ångerfrist). Vid *avtal* om livförsäkring eller privat individuellt pensionssparande är ångerfristen dock 30 dagar.

Har konsumenten i rätt tid och på ett ändamålsenligt sätt lämnat eller sänt ett meddelande enligt första stycket, får meddelandet åberopas även om det försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

I paragrafen ges den grundläggande rätten för konsumenten att frånträda ett ingånget avtal. Övervägandena finns i avsnitt 4.2 och 4.4.

Ändringarna i *första stycket* innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom paragrafen även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster. Precis som enligt nuvarande bestämmelse om hemförsäljning gäller att avtal om livförsäkring har en ångerfrist om 30 dagar (4 kap. 5 §).

Andra stycket, som förs över från 5 kap. 3 § första meningen, innehåller en regel om att det är näringsidkaren som bär risken för att meddelanden från konsumenten om att denne utövar ångerrätt försenas, förvanskas eller inte kommer fram.

8 § Ångerfristen börjar löpa den dag då *avtalet* ingås. Vid *avtal* om livförsäkring börjar ångerfristen dock löpa den dag då konsumenten får kännedom om att försäkringsavtalet kommit till stånd.

Ångerfristen börjar löpa tidigast den dag då information och avtalsvillkor enligt 3 § fjärde stycket eller 4 § andra stycket kommer konsumenten till handa.

I paragrafen anges vilken dag ångerfristen börjar löpa. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringarna innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom paragrafen även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster.

11 § Näringsidkaren har rätt till ersättning för den tjänst som har tillhandahållits enligt *avtalet* innan ångerrätten utövades. Ersättningen får inte överstiga ett belopp som står i proportion till omfattningen av den tillhandahållna tjänsten, jämförd med den fullständiga tjänsten enligt avtalet.

Näringsidkaren får inte kräva betalning enligt första stycket, om näringsidkaren

1. har underlåtit att lämna information enligt 3 § första stycket 8 om vad konsumenten kan komma att få betala vid utövande av ångerrätten, eller

2. utan begäran från konsumenten har påbörjat fullgörandet av avtalet innan ångerfristen har löpt ut.

Paragrafen innehåller bestämmelser om näringsidkarens rätt till ersättning när konsumenten har utövat sin ångerrätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringen innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom paragrafen även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster. Det betyder en något mindre förmånlig ångerrätt för konsumenten än vad som enligt nuvarande ordning gäller vid hemförsäljning, eftersom det för hemförsäljningsavtal inte finns bestämmelser om avräkning.

Anknytande avtal

12 § Om konsumenten utövar sin ångerrätt och det med anledning av *avtalet* har ingåtts ett anknytande avtal om tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller av någon annan på grund av en överenskommelse mellan denne och näringsidkaren, *ska* det anknytande avtalet upphöra att gälla utan att konsumenten får åläggas någon påföljd för detta.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om automatisk återgång av vissa anknytande avtal. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Ändringen innebär att ”distansavtal” ersätts av ”avtal”, eftersom paragrafen även gäller avtal utanför fasta affärslokaler som avser finansiella tjänster.

Lagval

14 § *Ett avtalsvillkor som anger att lagen i ett land utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska tillämpas på avtalet gäller inte i fråga om regler om distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, om den lag*

som gäller med bortseende från villkoret är lagen i ett land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och den lagen ger konsumenten ett bättre skydd.

Paragrafen, som förs över från 5 kap. 2 §, ger skydd mot vissa s.k. lagvalsklausuler. Övervägandena finns i avsnitt 4.6.

Ändringen i paragrafen innebär att den nu enbart gäller för avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument. Lagvalsfrågor som rör distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler om varor och icke finansiella tjänster regleras i Rom I-förordningen.

11.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

8 kap. Skydd för investerare och andra rörelseregler

Information till kund

22 § Ett värdepappersinstitut ska förse sina kunder med lättbegriplig information om

1. värdepappersinstitutet och dess tjänster,
2. finansiella instrument och föreslagna placeringsstrategier,
3. handelsplatser,
4. priser och avgifter, samt
5. institutets riktlinjer för utförande av order.

Informationen ska ge kunderna rimliga möjligheter att förstå arten av och vilka risker som är förknippade med de investeringstjänster och de finansiella instrument som institutet erbjuder. Informationen får lämnas i standardiserad form.

All information som ett värdepappersinstitut lämnar till sina kunder ska vara rättvisande och tydlig och får inte vara vilseledande. Marknadsföringsmaterial ska lätt kunna identifieras som sådant.

Särskilda bestämmelser om en näringsidkares marknadsföring av produkter och tjänster och vilken information som ska lämnas till

kunder finns i marknadsföringslagen (2008:486) samt i *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*.

Paragrafen innehåller bestämmelser om information som värdepappersinstitut ska ge sina kunder.

I paragrafen ändras hänvisningen i fjärde stycket distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler till följd av namnändringen av den lagen.

11.6 Förslaget till lag om ändring i marknadsföringslagen (2008:486)

Inledande bestämmelse

1 § Denna lag har till syfte att främja konsumenternas och näringslivets intressen i samband med marknadsföring av produkter och att motverka marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenter och näringsidkare.

Bestämmelser om marknadsföring finns bl.a. i

- lagen (1992:1672) om paketresor,
- tobakslagen (1993:581),
- lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
- lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet,
- lagen (1996:1118) om marknadsföring av kristallglas,
- lagen (1999:268) om betalningsöverföringar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
- lagen (1999:158) om investerarskydd,
- lagen (2002:562) om elektronisk handel och andra informationssamhällets tjänster,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- prisinformationslagen (2004:347),
- *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*,
- försäkringsavtalslagen (2005:104),

- lagen (2005:405) om försäkringsförmedling,
- lagen (2006:484) om franchisegivares informationsskyldighet,
- lagen (2010:510) om lufttransporter,
- radio- och tv-lagen (2010:696),
- alkohollagen (2010:1622),
- konsumentkreditlagen (2010:1846), och
- lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om lagens syfte. Vidare finns en uppräkningslista av ett antal lagar som innehåller bestämmelser om marknadsföring.

I paragrafen görs den ändringen att hänvisningen till distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) ersätts av en hänvisning till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler till följd av namnändring av den lagen.

Information innan ett konsumentavtal ingås

22 a § Innan en konsument blir bunden av ett avtal ska näringsidkaren ge konsumenten klar och begriplig information om

- 1. näringsidkarens namn, telefonnummer, telefaxnummer och gatuadress,*
- 2. varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper i den omfattning som är lämplig för mediet och för varan eller tjänsten,*
- 3. varans eller tjänstens pris inbegripet skatter och avgifter, eller, om priset inte kan anges i förväg, hur priset beräknas,*
- 4. kostnader för leverans eller porto och andra tillkommande kostnader,*
- 5. sättet för betalning, för leverans eller fullgörande på annat sätt och för reklamation samt datum för leverans eller fullgörande,*
- 6. assistans och service som gäller efter försäljningen,*
- 7. avtalets löptid och villkor för uppsägning av avtalet,*
- 8. hur digitalt innehåll fungerar och, i förekommande fall, vilka tekniska skyddsåtgärder som har använts, och*

9. vilken maskin- och programvara som krävs för att använda digitalt innehåll.

Informationen enligt första stycket ska anses väsentlig. Informationen behöver dock inte lämnas om

1. den redan framgår av sammanhanget,
2. det är fråga om sådana vardagliga transaktioner som genomförs i direkt samband med avtalet,
3. avtalet omfattas av lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler, lagen (1992:1672) om paketresor eller lagen (2011:914) om konsumentskydd vid avtal om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt, eller
4. avtalet avser en finansiell tjänst eller ett finansiellt instrument.

Paragrafen reglerar den information som näringsidkaren ska lämna innan en konsument blir bunden av ett avtal. Övervägandena finns i avsnitt 5. Genom paragrafen genomförs artikel 5 i direktivet.

I första stycket anges informationen som ska lämnas innan ett konsumentavtal ingås. Informationen är alltså tänkt att ges på ett senare stadium än den information som ska ges enligt 12 §; den är tänkt att ges i samband med att konsumenten står i begrepp att ingå avtalet. Innehållet i informationen motsvarar till stor del den som ska lämnas vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler (förslaget till 2 kap. 2 § 1–4, 6, 11, 13 och 16–17 lagen [2005:59] om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler). Även om det inte finns något formkrav för hur informationen ska ges framgår det av bestämmelsen att informationen ska vara klar och begriplig. På samma sätt som enligt andra bestämmelser med detta krav (t.ex. förslaget till 2 kap. 3 § lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler) betyder det att konsumenten inte ska ha några svårigheter att ta del av eller förstå informationen.

Enligt punkten 1 ska näringsidkaren informera om sitt namn, telefonnummer och telefaxnummer samt sin gatuadress. Informationen ska vara sådan att konsumenten enkelt ska kunna identifiera och kontakta näringsidkaren. Om näringsidkaren har

flera adresser eller om någon agerar för näringsidkarens räkning, ska adressen till näringsidkarens affärsställe dit konsumenten kan vända sig för reklamationer framgå.

Punkten 2 föreskriver att näringsidkaren ska lämna information om varan eller tjänstens huvudsakliga egenskaper. Informationen ska lämnas i den omfattning som är lämplig för mediet och produkten. Det bör normalt vara tillräckligt att varans eller tjänstens utmärkande egenskaper anges på ett sådant sätt att konsumenten kan bilda sig en uppfattning om produkten.

Av *punkten 3* framgår att näringsidkaren ska informera om varans eller tjänstens pris. Det som ska anges är det totala pris som konsumenten ska betala. Om priset inte anges i förväg, ska det anges hur det beräknas. I fråga om arbete på löpande räkning ska därmed anges hur stor kostnaden är per arbetad timme.

Enligt *punkten 4* ska det lämnas information om kostnader för leverans och porto. Därutöver ska näringsidkaren informera om alla andra kostnader som kan tillkomma, av vilket slag de än är.

Punkten 5 föreskriver att information om sätten för betalning, leverans, fullgörande och hantering av reklamationer ska lämnas när det finns behov av sådan information. Även datum för leverans eller fullgörande ska anges. Det som avses är i första hand om villkoren avviker från vad som är normalt för produkten och branschen i fråga. Bestämmelsen syftar till att konsumenten ska uppmärksammas på villkor som är sämre än vad som gäller i övrigt.

Punkten 6 gäller information om den service eller assistans som konsumenten enligt avtalet har rätt till.

Enligt *punkten 7* ska information om avtalets löptid och villkor för uppsägning av avtalet anges. Det som avses är information om huruvida det aktuella avtalet är ett löpande avtal med viss uppsägningstid eller om avtalet är tidsbegränsat och förlängs automatiskt. Konsumenten ska få information innan avtalet ingås om huruvida särskilda åtgärder måste vidtas för att avtalet ska upphöra eller förlängas.

Punkten 8 gäller information om hur digitalt innehåll fungerar och vilka tekniska skyddsåtgärder som gäller för det. Bestämmelsen syftar till att konsumenten ska få allmän information om produktens funktion för att kunna bilda sig en uppfattning om produktens användningsområde. Utförligare instruktioner om användning och funktion lämnas i bruksanvisningen som medföljer varan och behöver inte lämnas innan avtalet ingås. Konsumenten ska också få information om begränsningar i användningen till följd av tekniska skyddsåtgärder.

Enligt *punkten 9* ska det anges vilken maskin- och programvara som krävs för att använda det digitala innehållet. Konsumenten ska få information före köpet om att det finns begränsningar för hur varan eller tjänsten får eller kan användas. Ett exempel kan vara om det krävs en särskild programvara eller maskin för att ett spel eller en skiva ska kunna spelas.

I *andra stycket* anges att informationen anses väsentlig. Att informationen anses vara väsentlig innebär att näringsidkaren kan åläggas att lämna informationen om den uteblir (24 §).

Tillämpningsområdet för bestämmelsen är brett och gäller i princip alla konsumentavtal. I *andra stycket* finns dock vissa undantag från informationsskyldigheten.

Enligt *punkten 1* behöver informationen inte anges särskilt om informationen framgår av sammanhanget.

Av *punkten 2* framgår att också vardagliga transaktioner som genomförs i samband med avtalet är undantagna från informationskravet. Med vardagliga transaktioner avses köp av dagligvaror och liknade inköp som sker regelbundet. Däremot omfattas inte köp av t.ex. CD-skivor eller spel av undantaget.

Vidare undantas vissa avtalstyper där det genom olika EU-instrument har införts informationskrav som i de flesta fall är mer omfattande än de som finns i förevarande paragraf. Av *punkten 3* framgår att det först och främst gäller avtal som omfattas av tillämpningsområdet för lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Det gäller vidare avtal om paketresor och avtal om tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter.

Slutligen undantas, enligt *punkten 4*, avtal om finansiella tjänster och finansiella instrument. De begreppen har samma innebörd som i lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Förutom i den lagen finns informationskrav i bl.a. konsumentkreditlagen (2010:1846).

37 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud eller ett åläggande som har meddelats med stöd av 23, 24 eller 25 §, eller mot 7 §, eller mot 8 § och någon av bestämmelserna i 9, 10, 12–17 §§, eller mot någon av bestämmelserna i 18–22 a §§, eller mot någon av punkterna i bilaga I till direktiv 2005/29/EG, ska ersätta den skada som därigenom uppkommer för en konsument eller någon annan näringsidkare.

När ersättningen till näringsidkare bestäms får hänsyn tas även till omständigheter av annan än ekonomisk art.

Paragrafen reglerar skadeståndsansvar vid brott mot bestämmelserna i lagen. Ändringen innebär att även de nya bestämmelserna i 22 a § sanktioneras med skadeståndsansvar. Det betyder att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utelämnar information som anges i den paragrafen kan bli skadeståndsskyldig.

11.7 Förslaget till lag om ändring i konsumentkreditlagen (2010:1846)

10 § Vid telefonförsäljning av en kredit tillämpas i stället för 8 § första stycket och 9 § första stycket det som föreskrivs i 3 kap. 4 § första stycket *lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler*. Den beskrivning av den finansiella tjänstens huvudsakliga egenskaper som ska ges enligt det stycket ska innehålla information om

1. kreditbeloppet och villkoren för utnyttjande av krediten,
2. kreditavtalets löptid,
3. varan eller tjänsten och dess kontantpris vid kreditköp,

4. krediträntan, villkoren för krediträntan med angivande av referensindex eller referensräntor samt tidpunkter, förfaranden och andra villkor för ändring av krediträntan,

5. den effektiva räntan, med angivande av ett representativt exempel, och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten, och

6. avbetalningarnas storlek, antal och förfallotidpunkter samt den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på krediter med olika krediträntor.

Om det är fråga om en kredit som avses i 9 §, ska beskrivningen innehålla information om kreditbeloppet, krediträntan med villkor för den och angivande av referensindex eller referensräntor samt den effektiva räntan med angivande av ett representativt exempel. Om avtalet innebär att konsumenten kan uppmanas att betala tillbaka hela den utestående krediten, ska också det anges.

I paragrafen finns särskilda bestämmelser om information som ska lämnas vid telefonförsäljning av krediter.

I första stycket görs den ändringen att hänvisningen till distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) ersätts av en hänvisning till lagen om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler.

11.8 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

39 kap. Dokumentationsskyldighet

Definitioner

2 § I denna lag avses med

kassaregister: kassaapparat, kassaterminal, kassasystem och liknande apparatur för registrering av försäljning av varor och tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort,

torg- och marknadshandel: all handel utom sådan som en näringsidkare stadigvarande bedriver i permanenta lokaler eller i omedelbar anslutning till dessa,

distansavtal: avtal som ingås inom ramen för ett av näringsidkaren organiserat system för att träffa avtal på distans och kommunikationen uteslutande sker på distans,

hemförsäljningsavtal: avtal som ingås vid ett hembesök eller under en av näringsidkaren organiserad utflykt till en plats utanför dennes fasta försäljningsställe,

restaurangverksamhet: näringsverksamhet som avser restaurang, pizzabutik och annat liknande avhämtningsställe, gatukök, kafé, personalmatsal, catering och centralkök, samt

frisörverksamhet: näringsverksamhet som avser hårvård.

Näringsverksamhet som huvudsakligen avser annan verksamhet än restaurang- eller frisörverksamhet ska dock inte anses som sådan verksamhet.

Paragrafen anger innebörden av olika uttryck som används i lagen. Definitionerna av begreppen kassaregister, torg- och marknadshandel, restaurangverksamhet och frisörverksamhet ändras inte. Två nya definitioner läggs till i lagen, vilket är en följd av att begreppet hemförsäljningsavtal utmönstras ur lagen (2005:59) om distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Definitionen av distansavtal överensstämmer med den som finns i den lagen (1 kap. 2 §). Definitionen av hemförsäljningsavtal överensstämmer med den som finns i hittillsvarande 1 kap. 2 § (se bl.a. prop. 2004/05:13 s. 123).

5 § Skyldigheten att använda kassaregister gäller inte för den som

1. bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort,

2. är befriad från skattskyldighet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) för inkomst från sådan försäljning som avses i 4 §,

3. bedriver taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211),

4. säljer varor eller tjänster genom distansavtal eller hemförsäljningsavtal,

5. säljer varor eller tjänster med hjälp av en varuautomat eller annan liknande automat eller i en automatiserad affärslokal,

6. anordnar automatspel enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel eller enligt lotterilagen (1994:1000), eller

7. bedriver torg- och marknadshandel.

Undantaget i första stycket 7 gäller inte för den som enligt 8 kap. 1 § första stycket alkohollagen (2010:1622) har tillstånd för servering till allmänheten.

I paragrafen regleras undantagen från skyldigheten att använda kassaregister. I första stycket 4 görs den ändringen att hänvisningen till distans- och hemförsäljningslagen (2005:59) tas bort. Hänvisningen är inte längre nödvändig eftersom det i 2 § i förevarande lag införs definitioner av begreppen distansavtal och hemförsäljningsavtal.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2011/83/EU

av den 25 oktober 2011

om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) Ett antal bestämmelser om konsumenträttigheter i avtalsförhållanden anges i rådets direktiv 85/577/EEG av den 20 december 1985 för att skydda konsumenten i de fall då avtal ingås utanför fasta affärslokaler ⁽⁴⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal ⁽⁵⁾.
- (2) Dessa direktiv har med hänsyn till erfarenheterna setts över i syfte att förenkla och uppdatera gällande bestämmelser, undanröja inkonsekvenser och åtgärda oönskade

brister i bestämmelserna. Översynen visade att de två direktiven bör ersättas med ett enda direktiv. Detta direktiv bör därför innehålla standardbestämmelser för gemensamma aspekter på distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler och inte längre bygga på en minimiharmoniseringsstrategi som de tidigare direktiven, samtidigt som det bör vara möjligt för medlemsstaterna att behålla eller anta nationella bestämmelser med avseende på vissa aspekter.

- (3) Enligt artikel 169.1 och 169.2 a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska unionen bidra till att uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom åtgärder som beslutas enligt artikel 114 i fördraget.

- (4) Enligt artikel 26.2 i EUF-fördraget ska den inre marknaden omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor och tjänster samt etableringsfrihet säkerställs. En harmonisering av vissa aspekter av distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler krävs för att främja en verklig inre marknad för konsumenter med en god balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och konkurrenskraftiga företag, samtidigt som subsidiaritetsprincipen respekteras.

- (5) Möjligheterna med distansförsäljning över gränserna, som borde vara ett av de mer påtagliga resultaten av den inre marknaden, utnyttjas inte fullt ut. Jämfört med den stora ökningen av den inhemska distansförsäljningen under de senaste åren har den gränsöverskridande distansförsäljningen ökat i begränsad utsträckning. Denna skillnad är särskilt påtaglig i fråga om näthandel, där det finns stora möjligheter till ytterligare tillväxt. De gränsöverskridande möjligheterna när det gäller avtal som ingås utanför fasta affärslokaler (direktförsäljning) begränsas av vissa faktorer, till exempel de skilda nationella konsumentskyddsbestämmelser som näringslivet måste rätta sig efter. Jämfört med ökningen av den inhemska direktförsäljningen under de senaste åren, särskilt inom tjänstesektorn (t.ex. försörjningstjänster), är antalet konsumenter som utnyttjar denna kanal för inköp över gränserna fortfarande lågt. Med hänsyn till de ökade affärsmöjligheterna i många medlemsstater bör små och medelstora företag (inklusive

⁽¹⁾ EUT C 317, 23.12.2009, s. 54.

⁽²⁾ EUT C 200, 25.8.2009, s. 76.

⁽³⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 23 juni 2011 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 10 oktober 2011.

⁽⁴⁾ EGT L 372, 31.12.1985, s. 31.

⁽⁵⁾ EGT L 144, 4.6.1997, s. 19.

- enskilda näringsidkare) eller ombud för företag som bedriver direktförsäljning vara mer benägna att söka affärsmöjligheter i andra medlemsstater, särskilt i gränsregioner. En fullständig harmonisering av vissa bestämmelser om konsumentinformation och ångerrätt i distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler kommer därför att bidra till en hög konsumentskyddsnivå och till att den inre marknaden fungerar bättre i förhållandet mellan näringsidkare och konsumenter.
- (6) Vissa skillnader skapar betydande hinder på den inre marknaden som påverkar näringsidkare och konsumenter. Dessa skillnader gör att kostnaderna för att följa regelverket ökar för de näringsidkare som vill sälja varor eller tillhandahålla tjänster över gränserna. Denna oproportionerliga fragmentering undergräver också konsumenternas förtroende för den inre marknaden.
- (7) En fullständig harmonisering av vissa huvudaspekter i lagstiftningen bör leda till betydligt större rättsäkerhet för både konsumenter och näringsidkare. Både konsumenter och näringsidkare bör kunna förlita sig på ett enda regelverk grundat på tydligt definierade rättsliga begrepp som reglerar vissa aspekter i avtal mellan näringsidkare och konsumenter i hela unionen. Effekten av en sådan harmonisering bör bli att de hinder som följer av de fragmenterade bestämmelserna undanröjs och att den inre marknaden fullbordas på detta område. Dessa hinder kan bara undanröjas genom att det införs enhetliga unionsbestämmelser. Konsumenterna bör också tillförsäkras en hög enhetlig skyddsnivå i hela unionen.
- (8) De regleringsaspekter som ska harmoniseras bör endast beröra avtal som ingås mellan näringsidkare och konsumenter. Därför bör detta direktiv inte påverka nationell lagstiftning beträffande anställningsavtal, avtal om arvsrätt, avtal om familjerätt och avtal om upprättande och organisation av bolag eller partnerskapsavtal.
- (9) I detta direktiv fastställs bestämmelser om information som ska lämnas för distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler och avtal av annat slag än de nyssnämnda. Detta direktiv reglerar också ångerrätten i samband med distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler och harmoniserar vissa föreskrifter om fullgörande och vissa andra aspekter på avtal mellan näringsidkare och konsument.
- (10) Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I-förordningen) ⁽¹⁾.
- (11) Detta direktiv bör inte påverka unionsbestämmelserna för särskilda sektorer, såsom humanläkemedel, medicintekniska produkter, integritet och elektronisk kommunikation, patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård, märkning av livsmedel och den inre marknaden för el och naturgas.
- (12) Informationskraven i detta direktiv bör komplettera informationskraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG av den 12 december 2006 om tjänster på den inre marknaden ⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (direktivet om elektronisk handel) ⁽³⁾. Medlemsstaterna bör behålla möjligheten att införa ytterligare informationskrav för de tjänsteleverantörer som är etablerade inom deras territorium.
- (13) Medlemsstaterna bör förbli behöriga, i enlighet med unionsrätten, att tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på områden som inte faller inom dess tillämpningsområde. Medlemsstaterna får således behålla eller införa nationell lagstiftning som motsvarar bestämmelserna i detta direktiv eller vissa av dess bestämmelser i förhållande till avtal som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde. Medlemsstaterna får t.ex. besluta att utvidga tillämpningen av bestämmelserna i detta direktiv till juridiska personer eller fysiska personer som inte är "konsumenter" i den mening som avses i detta direktiv, såsom icke-statliga organisationer, nystartade företag eller små och medelstora företag. Medlemsstaterna får likaledes tillämpa bestämmelserna i detta direktiv på avtal som inte är "distansavtal" i den mening som avses i detta direktiv, exempelvis för att de inte ingåtts med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans. Dessutom får medlemsstaterna också behålla eller införa nationella bestämmelser om frågor som inte särskilt tas upp i detta direktiv, t.ex. ytterligare bestämmelser om köpeavtal, bland annat när det gäller leverans av varor eller krav på tillhandahållande av information under ett avtals löptid.
- (14) Detta direktiv bör inte påverka nationell lagstiftning på avtalsrättens område för avtalsrättsliga aspekter som inte regleras i detta direktiv. Därför bör detta direktiv inte påverka nationell lagstiftning som reglerar exempelvis ett avtals ingående eller giltighet (t.ex. bristande samtycke). Inte heller bör detta direktiv påverka nationell lagstiftning om de allmänna rättsmedlen i avtalsfrågor, bestämmelserna om den allmänna ekonomiska ordningen (t.ex. bestämmelser om oskäligt höga priser och ockerpriser) och bestämmelserna om oetiska juridiska transaktioner.

⁽¹⁾ EUT L 177, 4.7.2008, s. 6.

⁽²⁾ EUT L 376, 27.12.2006, s. 36.

⁽³⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

- (15) Detta direktiv bör inte harmonisera språkliga krav som tillämpas på konsumentavtal. Följaktligen får medlemsstaterna i nationell lagstiftning behålla eller införa språkliga krav beträffande information vid avtals ingående och avtalsvillkor.
- (16) Detta direktiv bör inte påverka nationell lagstiftning om juridiska företrädare, såsom bestämmelserna om personer som agerar i näringsidkarens namn eller på hans vägnar (t.ex. ett ombud eller en förvaltare). Medlemsstaterna bör behålla sin behörighet på detta område. Detta direktiv bör vara tillämpligt på alla näringsidkare, offentliga såväl som privata.
- (17) Definitionen av begreppet konsument bör omfatta fysiska personer som agerar för ändamål som faller utanför den egna närings- eller yrkesverksamheten. Om, beträffande avtal med dubbla syften, ett avtal ingås för ändamål som dels faller inom, dels faller utanför personens egna närings- eller yrkesverksamhet och näringssyftet är så begränsat att det inte dominerar avtalets övergripande sammanhang bör den personen även anses såsom konsument.
- (18) Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas frihet att i enlighet med unionslagstiftningen definiera vad de anser vara tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, hur dessa tjänster bör organiseras och finansieras i enlighet med reglerna för statligt stöd samt vilka särskilda krav de bör underställas.
- (19) Med digitalt innehåll avses data som produceras och levereras i digital form, såsom datorprogram, applikationer, spel, musik, videor eller texter, oavsett om åtkomsten skett genom nedladdning, direktuppspelning, från ett fysiskt medium eller på vilket annat sätt som helst. Avtal om leverans av digitalt innehåll bör omfattas av detta direktiv. Om det digitala innehållet levereras på ett fysiskt medium, såsom cd eller dvd, bör det anses som en vara i den mening som avses i detta direktiv. Liksom avtal om leverans av vatten, gas eller el, i de fall försäljningen inte omfattar en begränsad volym eller fastställd kvantitet, eller avtal om leverans av fjärrvärme, bör avtal om digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium klassificeras varken som köpeavtal eller tjänsteavtal vid tillämpningen av detta direktiv. Avtal av detta slag bör innefatta en ångerrätt för konsumenten, om inte konsumenten samtyckt till att avtalet börjar fullgöras redan under ångerfristen och sålunda gått med på att ångerrätten går förlorad. Förutom de allmänna informationskraven bör näringsidkaren upplysa konsumenten om det digitala innehållets funktion samt om dess relevanta driftskompatibilitet. Med funktion bör här avses hur det digitala innehållet kan användas till exempel för att spåra konsumenternas beteende; begreppet bör också avse avsaknaden eller förekomsten av tekniska begränsningar, till exempel skydd i form av förvaltning av digitala rättigheter eller regionkodning. Med relevant driftskompatibilitet menas information om vilken standardmaskinvara och programvaruomgivning som det digitala innehållet är kompatibelt med, till exempel operativsystem, nödvändig version och vissa egenskaper hos maskinvaran. Kommissionen bör undersöka behovet av ytterligare harmoniserade bestämmelser i fråga om digitalt innehåll, och vid behov lägga fram ett lagstiftningsförslag för att ta itu med frågan.
- (20) Definitionen av distansavtal bör omfatta samtliga fall då avtal ingås mellan en näringsidkare och en konsument med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans och enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation (t.ex. postorder, internet, telefon eller fax), fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås. Den definitionen bör också omfatta situationer då konsumenten besöker affärslokalerna endast för att få upplysningar om varan eller tjänsten och de därpå följande förhandlingarna och ingående av avtalet sköts på distans. Däremot bör ett avtal som förhandlas fram i näringsidkarens affärslokaler och slutligen ingås genom distanskommunikation inte betraktas som ett distansavtal. Inte heller bör ett avtal som initieras genom distanskommunikation men slutligen ingås i näringsidkarens affärslokaler betraktas som ett distansavtal. Inte heller bör begreppet distansavtal omfatta bokningar som konsumenten gjort genom ett medel för distanskommunikation för att beställa tillhandahållande av en yrkesmässig tjänst, som när en kund ringer för att boka tid hos frisören. I begreppen organiserade system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans bör ingå system som erbjuds av tredje man, annan än näringsidkaren, men används av näringsidkaren, såsom en webbplats. Det bör emellertid inte omfatta fall där webbplatserna endast ger information om näringsidkaren, hans varor och/eller tjänster samt kontaktuppgifter.
- (21) Ett avtal utanför fasta affärslokaler bör definieras som ett avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument som samtidigt är fysiskt närvarande, på ett annat ställe än i näringsidkarens fasta affärslokaler, t.ex. i konsumentens bostad eller på dennes arbetsplats. Utanför fasta affärslokaler kan konsumenten stå under potentiellt psykologiskt tryck eller kan ställas inför ett överraskningsmoment, oavsett om konsumenten har beställt besöket av näringsidkaren eller inte. Definitionen av avtal utanför fasta affärslokaler bör också inbegripa situationer där konsumenten tilltalas personligen och enskilt utanför fasta affärslokaler men avtalet omedelbart därefter ingås i näringsidkarens affärslokaler eller genom ett medel för distanskommunikation. Definitionen av ett avtal utanför fasta affärslokaler bör inte omfatta situationer då näringsidkaren först kommer till konsumentens bostad enbart

- för att ta mått eller lägga fram en uppskattning, utan att konsumenten förbinder sig till något som helst, och där avtalet ingås först längre fram, antingen i näringsidkarens fasta affärslokaler eller genom ett medel för distanskommunikation, utgående från näringsidkarens uppskattning. I sådana fall bör avtalet inte anses ha ingåtts omedelbart efter det att näringsidkaren tilltalat konsumenten, om konsumenten haft tid att fundera över näringsidkarens uppskattning innan avtalet ingicks. Inköp som görs under en utflykt organiserad av näringsidkaren, där de förvärvade produkterna marknadsförs och utbjuds till försäljning, bör betraktas som avtal utanför fasta affärslokaler.
- (22) Fasta affärslokaler bör omfatta alla typer av lokaler (t.ex. affärer, stånd eller lastbilar) som näringsidkaren använder som fast eller vanlig plats för sin affärsverksamhet. Marknads- och mäsständer bör betraktas som fasta affärslokaler om de uppfyller detta villkor. Detaljhandelslokaler där näringsidkaren utövar sin verksamhet säsongvis, t.ex. under turistsäsongen på en skid- eller badort, bör betraktas som fasta affärslokaler eftersom de är det ställe där näringsidkaren vanligen utövar sin verksamhet. Offentliga platser, t.ex. gator, köpcentrum, badstränder, idrottsanläggningar och allmänna transportmedel, som näringsidkaren i undantagsfall använder för sin affärsverksamhet, samt privata bostäder och arbetsplatser bör inte betraktas som fasta affärslokaler. De affärslokaler som tillhör en person som agerar i en näringsidkarens namn eller för dennes räkning i enlighet med detta direktiv bör anses vara affärslokaler i den mening som avses i detta direktiv.
- (23) Varaktiga medier bör göra det möjligt för konsumenten att lagra information så länge denne behöver den för att kunna skydda sina från förbindelsen med näringsidkaren härrörande intressen. Begreppet varaktigt medium bör särskilt omfatta papper, usb-minnen, cd-rom, dvd, minneskort eller datorers hårddiskor liksom e-post.
- (24) En offentlig auktion innebär att näringsidkare och konsumenter är närvarande eller har möjlighet att närvara personligen vid auktionen. Varorna eller tjänsterna bjuds ut av näringsidkaren till konsumenten genom ett budgivningsförfarande, som i vissa medlemsstater kräver lagligt tillstånd, för att sälja varor eller tjänster till allmänheten. Den som lagt ett vinnande bud är skyldig att köpa varorna eller tjänsterna. Användningen av webbplattformar för auktioner som är tillgängliga för konsumenter och näringsidkare bör inte betraktas som en offentlig auktion enligt detta direktiv.
- (25) Avtal som avser fjärrvärme bör omfattas av detta direktiv i likhet med avtal om leverans av vatten, gas eller el. Med fjärrvärme avses leverans av värme, till exempel i form av ånga eller varmt vatten, från en central produktionskälla via ett överförings- och distributionssystem till flera byggnader för uppvärmningsändamål.
- (26) Avtal som rör överlåtelse av fast egendom eller av rättigheter till fast egendom eller skapandet eller förvärvandet av sådan fast egendom eller sådana rättigheter, avtal om uppförande av nya byggnader, avtal om omfattande ombyggnad av befintliga byggnader samt avtal om uthyrning för bostadsändamål är redan föremål för ett antal specifika krav enligt nationell lagstiftning. Till dessa avtal hör till exempel försäljningen av fastigheter som ännu inte bebyggs och hyrköp. Bestämmelserna i detta direktiv lämpar sig inte för sådana avtal, vilka därför inte bör omfattas av direktivets tillämpningsområde. Med omfattande ombyggnad menas att en byggnad byggs om på ett sätt som är jämförbart med uppförande av en ny byggnad, t.ex. när endast den gamla byggnadens fasad bevaras. I synnerhet tjänsteavtal om tillbyggnad (t.ex. av ett garage eller en veranda) och tjänsteavtal som rör annan reparation och renovering av byggnader än omfattande ombyggnad av dem bör omfattas av detta direktiv liksom avtal som rör fastighetsmäklarens tjänster och avtal som rör uthyrning för andra ändamål än bostadsändamål.
- (27) Transporttjänster omfattar passagerartransport och transport av varor. Passagerartransport bör inte omfattas av detta direktiv eftersom den redan är föremål för annan unionslagstiftning, eller, när det gäller kollektivtrafik och taxibilar, för reglering på nationell nivå. Bestämmelserna i detta direktiv om skydd för konsumenter mot oskäliga avgifter för användningen av olika betalningsmedel eller mot dolda kostnader bör dock också gälla för avtal om passagerartransporter. Däremot bör konsumenterna i samband med varutransport och biluthyrning, som är tjänster, åtnjuta skydd genom detta direktiv, med undantag för ångerrätten.
- (28) För att undvika administrativa bördor för näringsidkare får medlemsstaterna besluta att inte tillämpa detta direktiv när varor eller tjänster av ringa värde säljs utanför fasta affärslokaler. Gränsen för beloppet bör sättas tillräckligt lågt, så att endast inköp av ringa betydelse undantas. Medlemsstaterna bör kunna fastställa detta värde i nationell lagstiftning, förutsatt att det inte överskrider 50 EUR. När flera avtal vars innehåll har samband med varandra ingås samtidigt av konsumenten bör den totala kostnaden beaktas vid tillämpningen av denna gräns.

- (29) Sociala tjänster har fundamentalt särpräglade drag som återspeglas i sektorsspecifik lagstiftning, dels på unionsnivå, dels på nationell nivå. Sociala tjänster inbegriper å ena sidan tjänster för särskilt missgynnade personer eller personer med särskilt låga inkomster samt tjänster för personer och familjer som behöver hjälp med rutinmässiga vardagssysslor och å andra sidan tjänster för alla människor som har ett särskilt behov av hjälp, stöd, skydd eller uppmuntran under en bestämd livsfas. Sociala tjänster omfattar bland annat tjänster för barn och ungdomar, biståndstjänster för familjer, ensamstående föräldrar och äldre människor, tjänster för migranter. Sociala tjänster omfattar både kortfristiga och långfristiga vård- och omsorgstjänster, t.ex. tjänster som tillhandahålls av hemtjänster eller i serviceboenden och äldreboenden (vårdhem). Sociala tjänster omfattar inte bara sådana som tillhandahålls av staten på nationell, regional eller lokal nivå av tillhandahållare på uppdrag av staten eller av staten erkända välgörenhetsorganisationer utan även sådana som tillhandahålls av privata aktörer. Bestämmelserna i detta direktiv är inte lämpliga för sociala tjänster, som därför bör undantas från dess tillämpningsområde.
- (30) Hälso- och sjukvård kräver särskilda regler på grund av sin tekniska komplexitet, sin betydelse för tjänster av allmänt intresse och på grund av sin omfattande offentliga finansiering. Hälso- och sjukvård definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/24/EU av den 9 mars 2011 om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård⁽¹⁾ som "hälso- och sjukvårdstjänster som hälso- och sjukvårdspersonal tillhandahåller patienter i syfte att bedöma, bibehålla eller återställa deras hälsotillstånd, inbegripet förskrivning, utlämning och tillhandahållande av läkemedel och medicinska hjälpmedel". Hälso- och sjukvårdspersonal är enligt definitionen i detta direktiv läkare, sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, tandläkare, barnmorskor eller farmaceuter enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer⁽²⁾, eller annan person som utövar yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvårdssektorn som är begränsad till ett reglerat yrke enligt definitionen i artikel 3.1 a i direktiv 2005/36/EG, eller en person som anses tillhöra hälso- och sjukvårdspersonalen enligt lagstiftningen i den medlemsstat där behandlingen sker. Bestämmelserna i detta direktiv är inte lämpliga för hälso- och sjukvård, som därför bör undantas från dess tillämpningsområde.
- (31) Spelverksamhet bör undantas från detta direktivs tillämpningsområde. Spelverksamhet innebär att insatser med penningvärde görs i hasardspel, t.ex. lotterier, kasinospel och vadslagningar. Medlemsstaterna bör kunna införa andra, också strängare, konsumentskyddsåtgärder i samband med sådana verksamheter.
- (32) Gällande unionslagstiftning om bland annat finansiella tjänster till konsumenter, paketersor och tidsdelat boende innehåller åtskilliga bestämmelser om konsumentskydd. Därför bör detta direktiv inte vara tillämpligt på avtal inom dessa områden. När det gäller finansiella tjänster bör medlemsstaterna uppmuntras att låta sig inspireras av gällande unionslagstiftning på området när de lagstiftar på områden som inte regleras på unionsnivå, så att lika förutsättningar för alla konsumenter och alla avtal om finansiella tjänster säkerställs.
- (33) Näringsidkaren bör vara skyldig att i förväg informera konsumenterna om eventuella arrangemang som medför att konsumenterna måste betala en handpenning till näringsidkaren, inklusive sådana arrangemang som innebär att ett belopp blockeras på konsumentens kredit- eller bankkort.
- (34) Näringsidkaren bör ge konsumenten klar och begriplig information innan konsumenten blir bunden av ett avtal som ingåtts utanför fasta affärslokaler, ett distansavtal, ett avtal av annat slag än de två sistnämnda eller ett motsvarande erbjudande. Näringsidkaren ska vid tillhandahållandet av informationen beakta de särskilda behoven hos konsumenter som är särskilt utsatta på grund av nedsatt mental, fysisk eller psykisk funktionsförmåga, ålder eller godtrogenhet, av ett slag som näringsidkaren rimligtvis kan förväntas förutse. Beaktandet av dessa särskilda behov bör dock inte medföra olika nivåer för konsumentskyddet.
- (35) Den information som näringsidkaren ska tillhandahålla konsumenten bör vara obligatorisk och bör inte kunna ändras. Det oaktat bör avtalsparterna ha rätt att uttryckligen enas om att ändra innehållet i det avtal som de sedan ingår, till exempel i fråga om arrangemangen för leverans.
- (36) Vid distansavtal bör informationskraven anpassas till tekniska begränsningar i vissa medier, t.ex. begränsat antal tecken för vissa mobiltelefonskärmar eller tidsbegränsningar för reklamslag i tv. I sådana fall bör näringsidkaren uppfylla vissa minimikrav på information och hänvisa konsumenten till någon annan informationskälla, t.ex. genom att lämna ett gratis telefonnummer eller en hypertextlänk till näringsidkarens webbplats där den relevanta informationen är direkt och lätt tillgänglig. Kravet att informera konsumenten om kostnaden för återsändande av sådana varor som inte brukar kunna återsändas per post kommer att anses uppfyllt om näringsidkaren

(1) EUT L 88, 4.4.2011, s. 45.

(2) EUT L 255, 30.9.2005, s. 22.

till exempel anger ett transportföretag (till exempel det transportföretag som denne anlitat för leveransen av varan) och ett pris för återsändandet. Om kostnaderna för återsändandet inte rimligtvis kan förhandsberäknas av näringsidkaren, till exempel eftersom denne inte själv erbjuder att ordna med återtransporten, bör näringsidkaren tala om att denna kostnad måste betalas och kan vara stor, tillsammans med en rimlig uppskattning av maximikostnaden, vilken kan bygga på kostnaderna för leverans till konsumenten.

- (37) Eftersom konsumenten vid distansförsäljning inte kan se varan innan avtalet ingås bör konsumenten ha ångerrätt. Av samma skäl bör konsumenten ha rätt att prova och undersöka den vara han har köpt, i den utsträckning det behövs för att fastställa varans beskaffenhet, egenskaper och funktionsduglighet. När det gäller avtal utanför fasta affärslokaler bör konsumenten ha ångerrätt på grund av en potentiell överraskningseffekt och/eller ett potentiellt psykologiskt tryck. Utövande av ångerrätten bör medföra att parternas skyldigheter att fullgöra avtalet upphör.
- (38) E-handelsplatserna bör klart och läsbart ange, åtminstone när beställningen görs, om det finns några begränsningar för leveransen samt vilka betalningsätt som godtas.
- (39) Vad gäller distansavtal som ingås på webbplatser är det viktigt att säkerställa att konsumenten fullt ut kan läsa och förstå huvudinslagen i avtalet innan beställningen görs. Därför bör det föreskrivas i detta direktiv att dessa uppgifter ska visas omedelbart intill den bekräftelse som krävs för att beställning ska kunna göras. Det måste också ses till att konsumenten vid sådana tillfällen kan fastställa från och med vilken tidpunkt denne är bunden av en skyldighet att erlagga betalning till näringsidkaren. Därför bör konsumentens uppmärksamhet, med hjälp av en otvetydig lydelse, särskilt fästas på att beställning innebär skyldighet att erlagga betalning till näringsidkaren.
- (40) De skillnader som för närvarande finns när det gäller ångerfristens längd såväl mellan medlemsstaterna som mellan distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler medför rättslig osäkerhet och kostnader för att efterleva regelverket. Samma ångerfrist bör gälla för alla distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Vid tjänsteavtal bör ångerfristen löpa ut 14 dagar efter det att avtalet ingås. Vid köpeavtal bör ångerfristen löpa ut 14 dagar efter den dag då konsumenten eller en tredje part, annan än transportföretaget, som utsetts av konsumenten, tar varan i sin fysiska besittning. Dessutom bör konsumenten kunna utöva sin ångerrätt innan han tar varan i fysisk

besittning. Om konsumenten beställer flera varor på samma gång men varorna levereras vid olika tidpunkter bör ångerfristen löpa ut 14 dagar efter den dag då konsumenten tar den sista varan i fysisk besittning. När en vara levereras i skilda poster eller delar bör ångerfristen löpa ut 14 dagar efter den dag då konsumenten fysiskt tar den sista posten eller delen i besittning.

- (41) För att uppnå rättssäkerhet bör rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister⁽¹⁾ tillämpas vid beräkningen av de tidsfrister som anges i detta direktiv. Alla tidsfrister i detta direktiv bör därför förstås som att de anges i kalenderdagar. Om en tidsfrist uttryckt i dagar ska räknas från det ögonblick då en händelse eller en handling äger rum, bör den dag då händelsen eller handlingen äger rum inte anses ingå i tidsfristen.
- (42) Bestämmelserna om ångerrätt bör inte påverka medlemsstaternas lagar och andra författningar om hävning eller icke-verkställbarhet av ett avtal eller om konsumentens möjlighet att fullfölja sina avtalsmässiga åtaganden före den tidpunkt som anges i avtalet.
- (43) Om näringsidkaren inte på ett lämpligt sätt har informerat konsumenten före ingåendet av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler bör ångerfristen förlängas. För att det ska finnas rättsäkerhet kring ångerfristen bör dock en begränsning på tolv månader införas.
- (44) Skillnaderna när det gäller sätten att utöva ångerrätten i medlemsstaterna har medfört kostnader för näringsidkare som bedriver handel över gränserna. Införandet av en harmoniserad standardblankett som konsumenterna kan använda när de utövar sin ångerrätt bör göra det enklare att frånträda avtal, och skapa rättssäkerhet. Därför bör medlemsstaterna inte ställa några ytterligare formella krav på unionens standardblankett, till exempel i fråga om teckenstorlek. Konsumenten bör dock även i fortsättningen kunna utöva sin ångerrätt genom ett meddelande avfattat med egna ord, under förutsättning att meddelandet om beslutet att frånträda avtalet till näringsidkaren är otvetydigt. Ett brev, ett telefonsamtal eller tillbakasändande av varorna med ett tydligt besked skulle kunna ses som uppfyllande av detta krav, men det bör åligga konsumenten att bevisa att denne utövat ångerrätten inom den frist som fastställs i direktivet. Av denna anledning ligger det i konsumentens intresse att använda sig av ett varaktigt medium för meddelanden till näringsidkaren om utövande av ångerrätten.

⁽¹⁾ EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

- (45) Eftersom erfarenheten visar att många konsumenter och näringsidkare föredrar att kommunicera via näringsidkarens webbplats bör näringsidkaren kunna ge konsumenten möjlighet att fylla i en webbaserad blankett för utövande av ångerrätten. I detta fall bör näringsidkaren utan dröjsmål lämna ett mottagningsbevis exempelvis per e-post.
- (46) Om konsumenten frånträder avtalet bör näringsidkaren betala tillbaka hela det belopp som konsumenten har betalat, inklusive det som täcker näringsidkarens utgifter för leverans av varorna till konsumenten. Återbetalning bör inte ske genom tillgodokvitto om inte konsumenten har använt tillgodokvitto vid den inledande transaktionen eller uttryckligen accepterar detta. Om konsumenten uttryckligen väljer ett visst slags leverans (till exempel 24-timmar expressleverans), fastän näringsidkaren erbjudit ett vanligt och allmänt vedertaget leveranssätt som skulle ha medfört lägre leveranskostnader, bör konsumenten betala kostnadsskillnaden mellan de bägge leveranssätten.
- (47) Vissa konsumenter utövar sin ångerrätt efter att ha använt en vara i större utsträckning än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas beskaffenhet, egenskaper och funktionsduglighet. Konsumenten bör i sådana fall inte förlora ångerrätten men vara ansvarig för en eventuell minskning av varans värde. För att fastställa varornas beskaffenhet, egenskaper och funktionsduglighet bör konsumenten endast tillåtas hantera och undersöka en vara på samma sätt som man skulle få göra i en affär. Konsumenten bör exempelvis bara få prova ett klädesplagg och inte tillåtas använda det. Följaktligen bör konsumenten hantera och undersöka varan med tillbörlig omsorg under ångerfristen. Konsumentens skyldigheter vid utövande av ångerrätten bör inte avskräcka konsumenten från att utöva sin ångerrätt.
- (48) Konsumenten bör vara skyldig att lämna tillbaka varorna senast 14 dagar efter att ha underrättat näringsidkaren om sitt beslut att frånträda avtalet. Om näringsidkaren eller konsumenten inte uppfyller kraven i samband med utövandet av ångerrätten bör detta leda till påföljder och avtalsrättsliga bestämmelser enligt nationell lagstiftning tillämpas i överensstämmelse med detta direktiv.
- (49) Det bör finnas vissa undantag från ångerrätten, både när det gäller distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler. Ångerrätt kan vara olämpligt till exempel på grund av varans eller tjänstens art. Detta gäller exempelvis vin som levereras långt efter det att ett avtal har ingåtts i spekulativt syfte, där värdet beror på svängningar på marknaden ("primörvin"). Det bör inte heller finnas en ångerrätt i fråga om varor som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som har getts en tydlig personlig prägel, såsom specialtillverkade gardiner, eller vid leverans av till exempel bränsle, som av naturen är en vara som inte kan skiljas från andra varor efter leveransen. Beviljande av ångerrätt för konsumenten kan också vara olämplig för vissa tjänster där ingåendet av ett avtal innebär att kapacitet reserveras som näringsidkaren kan få svårt att fylla om ångerrätt utövas. Detta skulle vara fallet till exempel vid bokning av hotell och fritidshus eller vid kulturella evenemang och sportevenemang.
- (50) Å ena sidan bör konsumenten åtnjuta ångerrätt även om denne har begärt att en tjänst tillhandahålls innan ångerfristen löpt ut. Å andra sidan bör näringsidkaren kunna vara säker på att få adekvat betalning för den tjänst som tillhandahållits om konsumenten utövar sin ångerrätt. Det proportionella beloppet bör beräknas utgående från det avtalade priset, om inte konsumenten påvisar att det sammanlagda priset i sig är oskäligt, i vilket fall beloppet bör beräknas utgående från marknadsvärdet av den tjänst som levererats. Marknadsvärdet bör definieras med hjälp av en jämförelse med priset på en likvärdig tjänst som tillhandahållits av andra näringsidkare vid tiden för avtalets ingående. Därför bör konsumenten anhålla om att tjänsten tillhandahålls innan ångerfristen löpt ut genom en uttrycklig begäran och när det gäller avtal utanför fasta affärslokaler, på ett varaktigt medium. Likaså bör näringsidkaren på ett varaktigt medium informera konsumenten om eventuella förpliktelser att erlägga proportionell betalning för de tjänster som redan tillhandahållits. Vid avtal som berör både varor och tjänster bör detta direktivs föreskrifter om återsändande av varor gälla för varorna och systemet med ersättning för tjänster gälla för tjänsterna.
- (51) Konsumenternas största problem och en av huvudorsakerna till tvister med näringsidkare gäller leverans av varor, bland annat varor som kommer bort eller skadas under transport, och försenad eller ofullständig leverans. De nationella bestämmelserna om leveranstider bör därför klargöras och harmoniseras. Leveransplats och leveranssätt samt bestämmelserna för fastställande av villkoren och tidpunkten för överförandet av äganderätten för varan bör även i fortsättningen omfattas av nationell lagstiftning och bör därför inte påverkas av detta direktiv. Bestämmelserna om leverans i detta direktiv bör innefatta en möjlighet för konsumenten att tillåta tredje part att på konsumentens vägnar ta varorna i fysisk besittning eller ta kontroll över dem. Konsumenten bör anses ha kontroll över varorna från den tidpunkt då han eller en tredje part som konsumenten angett har tillgång till dem och kan använda dem i egenskap av ägare, eller från och med den tidpunkt då han har möjlighet att sälja varorna vidare (till exempel när konsumenten har fått nycklarna eller har ägarhandlingarna i besittning).

- (52) Vid köpeavtal kan varorna levereras på olika sätt, antingen omedelbart eller i ett senare skede. Om parterna inte har avtalat något exakt leveransdatum bör näringsidkaren ordna med leverans så snabbt som möjligt, men i vilket fall som helst senast 30 dagar efter den dag då avtalet ingåtts. När det gäller bestämmelserna om försenad leverans får hänsyn även tas till varor som tillverkas eller förvärvas speciellt för konsumenten och som inte kan återanvändas av näringsidkaren utan avsevärda förluster. Därför bör man i detta direktiv fastställa en bestämmelse enligt vilken näringsidkaren i vissa fall beviljas en förlängd, rimlig tidsfrist. Om näringsidkaren inte har levererat varan inom den med konsumenten överenskomna tidsfristen, bör konsumenten, innan han kan häva avtalet, uppmana näringsidkaren att utföra leveransen inom en rimlig förlängd tidsfrist, och bör ha rätt att häva avtalet om näringsidkaren inte levererar varan inom denna förlängda tidsfrist. Detta bör dock inte gälla om näringsidkaren otvetydigt förklarat att han inte kommer att leverera varan. Inte heller bör det gälla under vissa omständigheter då leveransfristen är avgörande, till exempel som att en brudklänning bör levereras före bröllopet. Inte heller bör det gälla om konsumenten underlåter näringsidkaren om att leverans vid visst datum är avgörande. För detta ändamål kan konsumenten använda de kontaktuppgifter för näringsidkaren som getts i enlighet med detta direktiv. Om näringsidkaren i dessa särskilda fall inte levererar i tid bör konsumenten ha rätt att häva avtalet omedelbart efter det att den ursprungliga leveransfristen löpt ut. Detta direktiv bör inte påverka nationella bestämmelser om hur konsumenten bör delge näringsidkaren sin önskan att häva avtalet.
- (53) Utöver konsumentens rätt att häva avtalet om näringsidkaren inte har fullgjort sin skyldighet att leverera varan i enlighet med detta direktiv, får konsumenten, i enlighet med tillämplig nationell lagstiftning, tillgripa andra medel såsom att förlänga leveransfristen för näringsidkaren, kräva att avtalet fullgörs, innehålla betalning och begära skadestånd.
- (54) Medlemsstaterna bör, i enlighet med artikel 52.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/64/EG av den 13 november 2007 om betaltjänster på den inre marknaden ⁽¹⁾, ha rätt att förbjuda eller begränsa näringsidkarnas rätt att ta ut avgifter med beaktande av behovet att stimulera konkurrensen och främja en effektiv användning av betalningsinstrument. I vart fall bör det vara förbjudet för näringsidkarna att ta ut sådana avgifter av konsumenterna som överstiger de kostnader näringsidkaren haft för användningen av något visst betalningssätt.
- (55) När näringsidkaren har skickat iväg varorna till konsumenten kan, om en vara kommer bort eller skadas, tvister uppstå angående tidpunkten för riskens övergång. Därför bör det i detta direktiv föreskrivas att konsumenten bör skyddas mot alla risker för att varor kommer bort eller skadas innan konsumenten har tagit dessa i fysisk besittning. Konsumenten bör vara skyddad under en transport som näringsidkaren ordnar eller utför, även om konsumenten har valt ett visst leveranssätt bland de alternativ som erbjuds av näringsidkaren. Å andra sidan bör denna bestämmelse inte vara tillämplig på avtal där konsumenten fritt får välja om han ska ta hand om leveransen av varorna själv eller be ett transportföretag ombesörja den. När det gäller tidpunkten för övergången av risken bör en konsument anses ha tagit varorna i fysisk besittning när han har tagit emot dem.
- (56) Personer eller organisationer som enligt nationell lagstiftning anses ha ett berättigat intresse av att tillvarata konsumenternas rättigheter i avtalsförhållanden bör ges möjlighet att inleda förfaranden inför domstol eller hos en förvaltningsmyndighet med behörighet att fatta beslut som rör klagomål eller att inleda lämpliga rättsliga förfaranden.
- (57) Medlemsstaterna måste fastställa påföljder vid överträdelser av detta direktiv och se till att de verkställs. Påföljderna bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (58) Konsumenten bör inte fråntas det skydd som följer av detta direktiv. Om tillämplig lag för avtalet är lagen i ett tredjeländ bör förordning (EG) nr 593/2008 tillämpas för att avgöra om konsumenten får behålla det skydd som följer av detta direktiv.
- (59) Kommissionen bör efter samråd med medlemsstaterna och berörda parter undersöka hur man på lämpligaste sätt ser till att alla konsumenter och näringsidkare informeras om sina rättigheter på försäljningsstället.
- (60) Eftersom affärsmetoder som innebär att varor eller tjänster levereras till konsumenter utan föregående beställning är förbjudna enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/29/EG av den 11 maj 2005 om otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot konsumenter på den inre marknaden (direktivet om otillbörliga affärsmetoder) ⁽²⁾ men inga påföljder i avtalsförhållanden föreskrivs för sådana affärsmetoder, måste det i det här direktivet införas en påföljd som innebär att konsumenten befrias från sin betalningsskyldighet vid sådana leveranser utan föregående beställning.

⁽¹⁾ EUT L 319, 5.12.2007, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 149, 11.6.2005, s. 22.

- (61) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) ⁽¹⁾ regleras redan icke begärda kommunikationer och föreskrivs en hög konsumentskyddsnivå. Motsvarande bestämmelser om samma sak i direktiv 97/7/EG behövs därför inte.
- (62) Kommissionen bör se över detta direktiv om den konstaterar att det medför några hinder för den inre marknaden. Vid översynen av det bör kommissionen särskilt beakta medlemsstaternas möjligheter att behålla eller införa särskilda nationella bestämmelser, inklusive inom vissa områden av rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal ⁽²⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier ⁽³⁾. Denna översyn kan leda till att kommissionen lägger fram ett förslag om ändring av detta direktiv, som också kan omfatta ändringar av annan konsumentskyddslagstiftning i enlighet med kommissionens åtagande i sin konsumentpolitiska strategi om att se över unionens regelverk för att uppnå en hög enhetlig konsumentskyddsnivå.
- (63) Direktiven 93/13/EEG och 1999/44/EG bör ändras så att medlemsstaterna åläggs underrätta kommissionen om antagandet av särskilda nationella bestämmelser inom vissa områden.
- (64) Direktiven 85/577/EEG och 97/7/EG bör upphävas.
- (65) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt genom att säkerställa en hög nivå av konsumentskydd, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (66) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns bland annat i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (67) I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning ⁽⁴⁾ uppmuntras medlemsstaterna

att för egen del och i unionens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE, DEFINITIONER OCH TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att åstadkomma ett konsumentskydd på hög nivå och därigenom bidra till att den inre marknaden fungerar korrekt genom att tillnärma vissa aspekter av medlemsstaternas lagar och andra författningar avseende avtal som ingåtts mellan konsumenter och näringsidkare.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- konsument*: varje fysisk person som i samband med avtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller utanför den egna närings- eller yrkesverksamheten.
- näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person, antingen ofentligägad eller privatägad, som i samband med avtal som omfattas av detta direktiv agerar för ändamål som faller inom ramen för den egna närings- eller yrkesverksamheten samt varje person som agerar i dennes namn eller för dennes räkning.
- varor*: alla lösa saker, utom saker som säljs exekutivt eller annars tvångsvis med stöd av lag; vatten, gas och el ska också anses vara varor i direktivets mening när de saluförs i begränsad volym eller bestämd kvantitet.
- vara som tillverkas enligt konsumentens anvisningar*: en vara som inte är tillverkad på förhand och vars tillverkning sker på basis av konsumentens individuella val eller beslut.
- köpeavtal*: varje avtal där näringsidkaren överlåter eller åtar sig att överlåta äganderätten till varan till konsumenten och där konsumenten betalar eller åtar sig att betala priset för denna, inbegripet avtal där avtalsföremålet är både varor och tjänster.

⁽¹⁾ EGT L 201, 31.7.2002, s. 37.

⁽²⁾ EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.

⁽³⁾ EGT L 171, 7.7.1999, s. 12.

⁽⁴⁾ EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.

6. *tjänsteavtal*: varje avtal som inte är ett köpeavtal, där näringsidkaren tillhandahåller eller åtar sig att tillhandahålla en tjänst till konsumenten och där konsumenten betalar eller åtar sig att betala priset för denna.
7. *distansavtal*: varje köpe- eller tjänsteavtal som ingås mellan näringsidkaren och konsumenten med stöd av ett organiserat system för distansförsäljning eller tillhandahållande av tjänster på distans, utan att näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, enbart med utnyttjande av ett eller flera medel för distanskommunikation fram till och inbegripet den tidpunkt då avtalet ingås.
8. *avtal utanför fasta affärslokaler*: varje avtal mellan näringsidkaren och konsumenten
 - a) som ingås då näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, på en plats som inte är näringsidkarens affärslokaler,
 - b) för vilket konsumenten har lämnat ett anbud under samma omständigheter som avses i led a,
 - c) som ingås i näringsidkarens fasta affärslokaler eller med hjälp av något medel för distanskommunikation omedelbart efter det att konsumenten personligen och enskilt tilltalats på en annan plats än näringsidkarens fasta affärslokaler, varvid näringsidkaren och konsumenten samtidigt är fysiskt närvarande, eller
 - d) som ingås under en utflykt organiserad av näringsidkaren i syfte att marknadsföra och sälja varor eller tjänster till konsumenten.
9. *fasta affärslokaler*:
 - a) fasta detaljhandelslokaler där näringsidkaren bedriver sin fasta verksamhet, eller
 - b) rörliga detaljhandelslokaler där näringsidkaren vanligtvis bedriver sin verksamhet.
10. *varaktigt medium*: varje medel som gör det möjligt för konsumenten eller näringsidkaren att bevara information som riktas till vederbörande personligen på sådant sätt att den är tillgänglig för användning i framtiden under en tid som är lämplig med hänsyn till vad som är avsikten med informationen och att den bevarade informationen kan återges oförändrad.
11. *digitalt innehåll*: data som produceras och tillhandahålls i digital form.
12. *finansiell tjänst*: alla banktjänster samt tjänster som avser krediter, försäkringar, privata individuella pensioner, investeringar eller betalningar.
13. *offentlig auktion*: en försäljningsmetod där näringsidkaren bjuder ut varor eller tjänster till försäljning till konsumenter, vilka personligen närvarar eller ges möjlighet att närvara vid auktionen, genom ett öppet budgivningsförfarande som sköts av en auktionsförrättare och där den som lämnar det vinnande budet måste köpa varorna eller tjänsterna.
14. *garanti*: varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående.
15. *biavtal*: ett avtal genom vilket konsumenten förvärvar varor eller tjänster i samband med ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler, när dessa varor levereras eller dessa tjänster tillhandahålls av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse mellan den tredje parten och näringsidkaren.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på alla avtal som ingås mellan en näringsidkare och en konsument enligt de villkor och i den omfattning som anges i bestämmelserna i direktivet. Det ska också tillämpas på avtal om leverans av vatten, gas, el eller fjärrvärme, inklusive från offentliga leverantörer, till den del som dessa försörjningstjänster tillhandahålls på avtalsrättslig grund.
2. Om en bestämmelse i detta direktiv strider mot någon annan unionsakt som reglerar särskilda sektorer ska den andra unionsakten ha företräde och tillämpas på de särskilda sektorerna.
3. Detta direktiv ska inte tillämpas på avtal
 - a) om sociala tjänster, inklusive subventionerat boende, barnomsorg och stöd till permanent eller tillfälligt behövande familjer och enskilda, inbegripet långtidsvård,
 - b) om sådana hälso- och sjukvårdstjänster som definieras i artikel 3 a i direktiv 2011/24/EU, oavsett om de tillhandahålls via hälso- och sjukvårdsinrättningar eller inte,
 - c) om spelverksamhet som innebär att insatser med penningvärde görs i hasardspel, t.ex. lotterier, kasinospel och vadslagningar,

- d) om finansiella tjänster,
- e) om skapande, förvärv eller överlåtelse av fast egendom eller av rättigheter till fast egendom,
- f) om uppförande av nya byggnader, omfattande ombyggnad av befintliga byggnader och bostadsuthyrning,
- g) som omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang ⁽¹⁾,
- h) som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG av den 14 januari 2009 om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte ⁽²⁾,
- i) som upprättas enligt medlemsstaternas lagar under medverkan av en offentlig tjänsteman som enligt lag är förpliktad till oberoende och opartiskhet och som genom omfattande rättsliga upplysningar ska säkerställa att konsumenten ingår avtalet endast på grundval av moget övervägande och med kännedom om dess rättsliga betydelse,
- j) om tillhandahållande av livsmedel, drycker eller andra dagligvaror för hushållet, som fysiskt tillhandahålls av näringsidkare som gör frekventa och regelbundna utkörningsrundor till konsumentens hem, bostad eller arbetsplats,
- k) om passagerartransporttjänster, med undantag för artiklarna 8.2, 19 och 22,
- l) som ingås med hjälp av varuautomater eller automatiserade affärslokaler,
- m) distansavtal som ingås med teleoperatörer genom offentliga telefonautomater för användning av dessa eller som ingås för användning av en enda telefon-, internet- eller faxuppkoppling som utförs av en konsument.

4. Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa detta direktiv eller att inte behålla eller införa motsvarande nationella bestämmelser i fråga om avtal utanför fasta affärslokaler, om den avtalsenliga betalning som ska erläggas av konsumenten inte överstiger 50 EUR. Medlemsstaterna får fastställa ett lägre värde i sin nationella lagstiftning.

⁽¹⁾ EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

⁽²⁾ EUT L 33, 3.2.2009, s. 10.

5. Detta direktiv ska inte påverka nationell allmän avtalsrätt, till exempel bestämmelser om ett avtals giltighet, ingående eller verkan, om sådana allmänna avtalsrättsliga aspekter inte regleras i detta direktiv.

6. Detta direktiv ska inte hindra näringsidkare från att erbjuda konsumenterna avtalsvillkor som ger ett bättre skydd än vad som föreskrivs i detta direktiv.

Artikel 4

Harmoniseringsnivå

Medlemsstaterna får inte i sin nationella lagstiftning behålla eller införa bestämmelser som avviker från bestämmelserna i detta direktiv, inklusive strängare eller mindre stränga bestämmelser som ger en annan konsumentskyddsnivå om inget annat anges i detta direktiv.

KAPITEL II

KONSUMENTINFORMATION I SAMBAND MED ANDRA AVTAL ÄN DISTANSAVTAL ELLER AVTAL UTANFÖR FASTA AFFÄRSLOKALER

Artikel 5

Informationskrav i samband med andra avtal än distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler

1. Innan konsumenten blir bunden av ett annat avtal än ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler, eller ett motsvarande erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt informera konsumenten om följande, såvida den informationen inte redan framgår av sammanhanget:

- a) Varornas eller tjänsternas huvudsakliga egenskaper, i en omfattning som är lämplig för mediet och för varorna eller tjänsterna.
- b) Näringsidkarens identitet, till exempel företagsnamn, geografisk adress för näringsidkarens etableringsställe samt telefonnummer.
- c) Det sammanlagda priset på varorna eller tjänsterna inklusive skatter och avgifter eller, om varan eller tjänsten är av sådan art att priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset beräknas och alla eventuella ytterligare kostnader för frakt, leverans eller porto eller, om dessa rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana ytterligare kostnader kan tillkomma.
- d) I förekommande fall, sätten för betalning, leverans, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig att leverera varan eller tillhandahålla tjänsten samt näringsidkarens reklamationshantering.

- e) Förutom uppgiften om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varorna, i förekommande fall den service efter försäljningen och de kommersiella garantier som gäller samt villkoren för dessa.
- f) Avtalets löptid, om tillämpligt, eller villkor för uppsägning av avtalet om löptiden är obegränsad eller avtalet förnyas automatiskt.
- g) Om tillämpligt, funktionen, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för digitalt innehåll.
- h) Det digitala innehållets relevanta driftskompatibilitet med maskin- och programvara enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas ha känt till, där så är tillämpligt.

2. Punkt 1 ska också tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet samt på avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.

3. Medlemsstaterna ska inte vara skyldiga att tillämpa punkt 1 på avtal som innefattar vardagliga transaktioner och utförs omedelbart i samband med att de ingåtts.

4. Medlemsstaterna får anta eller behålla ytterligare krav på förhandsinformation som ska ges innan avtalet ingås beträffande avtal som omfattas av denna artikel.

KAPITEL III

KONSUMENTINFORMATION OCH KONSUMENTENS ÅNGERRÄTT VID DISTANSAVTAL OCH AVTAL UTANFÖR FASTA AFFÄRSLOKALER

Artikel 6

Informationskrav vid distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler

1. Innan konsumenten blir bunden av ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler eller ett motsvarande erbjudande ska näringsidkaren klart och tydligt ge konsumenten information om följande:

- a) Varornas eller tjänsternas huvudsakliga egenskaper, i en omfattning som är lämplig för mediet och för varorna eller tjänsterna.
- b) Näringsidkarens identitet, till exempel företagsnamn.
- c) Geografisk adress där näringsidkaren är etablerad samt näringsidkarens telefonnummer, faxnummer och e-postadress, där sådan finns, för att konsumenten snabbt ska kunna ta

kontakt med och effektivt kommunicera med näringsidkaren, samt, i förekommande fall, geografisk adress och identitet för den näringsidkare för vars räkning denne agerar.

- d) Om den avviker från den adress som uppgetts i enlighet med led c: geografisk adress till näringsidkarens affärsställe och i tillämpliga fall avseende den näringsidkare för vars räkning han eller hon agerar dit konsumenten kan vända sig med eventuella reklamationer.

- e) Det sammanlagda priset för varan eller tjänsten, inklusive skatter eller, om varan eller tjänsten är av sådan art att priset rimligen inte kan beräknas i förväg, det sätt på vilket priset beräknas och alla eventuella ytterligare kostnader för frakt, leverans eller porto och alla andra kostnader eller, om dessa rimligen inte kan beräknas i förväg, uppgift om att sådana ytterligare kostnader kan tillkomma. Om avtalet löper på obegränsad tid eller om avtalet gäller en prenumeration ska i det sammanlagda priset ingå de sammanlagda kostnaderna per faktureringsperiod. När sådana avtal debiteras enligt fastställda betalningsposter ska det sammanlagda priset också avse de sammanlagda månatliga kostnaderna. Om det inte rimligen går att beräkna den totala abonnemangskostnaden i förväg, ska prisberäkningsmetoden redovisas.

- f) Kostnaden för att använda medel för distanskommunikation för ingåendet av avtalet, när kostnaden inte är beräknad efter normaltaxa.

- g) I förekommande fall, sätten för betalning, leverans, fullgörande, datum för när näringsidkaren åtar sig leverera varan eller tillhandahålla tjänsten samt, i förekommande fall, näringsidkarens reklamationshandtering.

- h) Om konsumenten har en ångerrätt, villkoren, tidsfristen och förfarandena för att utöva den, i enlighet med artikel 11.1, samt standardblanketten för utövande av ångerrätten enligt bilaga I B.

- i) I förekommande fall meddelande om att konsumenten vid utövande av ångerrätt är skyldig att betala kostnaderna för återsändande av varan samt, vid distansavtal, om varorna till följd av sin natur normalt inte kan återsändas per post, kostnaderna för återsändande av varan.

- j) Meddelande om att konsumenten, om denne utövar ångerrätt efter att ha gjort en begäran enligt artikel 7.3 eller 8.8, är skyldig att ersätta näringsidkaren för rimliga kostnader enligt artikel 14.3.

- k) Vid avsaknad av ångerrätt enligt artikel 16, meddelande om att konsumenten inte har någon ångerrätt, eller, i förekommande fall, besked om under vilka omständigheter konsumenten förlorar sin ångerrätt.

- l) En påminnelse om att det finns en rättslig garanti om avtalsenlighet för varorna.
- m) Om tillämpligt, den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de garantier som gäller och villkoren för dessa.
- n) Förekomsten av relevanta uppförandekoder, såsom de definieras i artikel 2 f i direktiv 2005/29/EG, och hur kopior av dem kan erhållas, om tillämpligt.
- o) Avtalets löptid, om tillämpligt, eller villkor för uppsägning av avtalet om löptiden är obegränsad eller avtalet förnyas automatiskt.
- p) Om tillämpligt, kortaste giltighetstid för konsumentens skyldigheter enligt avtalet.
- q) Om tillämpligt, den handpenning eller andra ekonomiska garantier som konsumenten ska betala eller lämna på begäran av näringsidkaren och villkoren i samband med detta.
- r) Om tillämpligt, funktionen, inklusive användning av tekniska skyddsåtgärder för digitalt innehåll.
- s) Om tillämpligt, det digitala innehållets relevanta driftskompatibilitet med maskin- och programvara enligt vad näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas ha känt till.
- t) Om tillämpligt, möjligheten att anlita ett förfarande för klagomål och prövning utanför domstol, vilket näringsidkaren omfattas av, och villkoren för detta.

2. Punkt 1 ska också tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet samt på avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.

3. Vid offentlig auktion får informationen i punkt 1 b, c och d ersättas med motsvarande uppgifter om auktionsförrätten.

4. Informationen i punkt 1 h, i och j får lämnas med hjälp av blankettmallen för information om ångerrätt i bilaga I A. Om näringsidkaren har tillhandahållit denna blankettmall korrekt ifylld till konsumenten är informationskraven i punkt 1 h, i och j uppfyllda.

5. Den information som avses i punkt 1 ska utgöra en integrerad del av distansavtalet eller avtalet utanför fasta affärslokaler och får inte ändras annat än genom uttrycklig överenskommelse mellan avtalsparterna.

6. Om näringsidkaren inte har uppfyllt informationskraven i fråga om ytterligare avgifter eller andra kostnader enligt punkt 1 e eller kostnaderna för återsändande av varan enligt punkt 1 i ska konsumenten inte betala dessa avgifter eller kostnader.

7. Medlemsstaterna får i nationell lagstiftning behålla eller införa språkrav i samband med krav på information vid avtals ingående för att säkerställa att informationen är lättbegriplig för konsumenten.

8. Informationskraven i detta direktiv gäller vid sidan av informationskraven i direktiv 2006/123/EG och direktiv 2000/31/EG och hindrar inte medlemsstaterna från att ställa ytterligare informationskrav i enlighet med dessa direktiv.

Om en bestämmelse i direktiv 2006/123/EG eller direktiv 2000/31/EG om innehållet i informationen och hur den ska tillhandahållas strider mot en bestämmelse i det här direktivet ska, utan att det påverkar tillämpningen av första stycket, bestämmelsen i det här direktivet ha företräde.

9. Bevisbördan för att informationsskyldigheten enligt detta kapitel fullgjorts ska åvila näringsidkaren.

Artikel 7

Formella krav för avtal utanför fasta affärslokaler

1. Vid avtal utanför fasta affärslokaler ska den information som föreskrivs i artikel 6.1 lämnas av näringsidkaren till konsumenten som papperskopia eller, om konsumenten samtycker, på ett annat varaktigt medium. Informationen ska vara väl läsbar och avfattad på ett klart och begripligt språk.

2. Näringsidkaren ska tillhandahålla konsumenten en kopia av det undertecknade avtalet eller bekräftelse av avtalet i pappersform eller, om konsumenten samtycker, på ett annat varaktigt medium, och där ska i tillämpliga fall ingå bekräftelse av konsumentens uttryckliga förhandssamtycke och medgivande i enlighet med artikel 16 m.

3. Om en konsument vill att tillhandahållandet av tjänster eller leverans av vatten, gas eller el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme ska inledas under den ångerfrist som föreskrivs i artikel 9.2, ska näringsidkaren kräva att konsumenten inkommer med en uttrycklig begäran på ett varaktigt medium.

4. Vid avtal utanför fasta affärslokaler då konsumenten uttryckligen begärt näringsidkarens tjänster för att utföra reparationer eller underhåll och näringsidkaren och konsumenten omedelbart utför sina avtalade skyldigheter och där den betalning som konsumenten ska erlägga inte överstiger 200 EUR

- a) ska näringsidkaren tillhandahålla konsumenten den information som avses i artikel 6.1 b och c samt information om priset eller det sätt på vilket priset beräknas tillsammans med en uppskattning av det sammanlagda priset, i pappersform eller, med konsumentens samtycke, på ett annat varaktigt medium. Näringsidkaren ska tillhandahålla den information som avses i artikel 6.1 a, h och k, men behöver inte tillhandahålla den i pappersform eller på ett annat varaktigt medium om konsumenten uttryckligen samtycker till detta;
- b) ska bekräftelsen av avtalet i enlighet med punkt 2 i denna artikel innehålla den information som avses i artikel 6.1.

Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa denna punkt.

5. Medlemsstaterna får inte ställa några ytterligare formella krav på förhandsinformation som ska ges före ingåendet av avtal för uppfyllandet av informationskraven i detta direktiv.

Artikel 8

Formella krav för distansavtal

1. Vid distansavtal ska den information som föreskrivs i artikel 6.1, av näringsidkaren, lämnas till eller göras tillgänglig för konsumenten på ett sätt som är lämpligt för det medel för distanskommunikation som används på ett klart och begripligt språk. Om informationen tillhandahålls på ett varaktigt medium, ska den vara i väl läsbar form.

2. Om ett distansavtal som ska ingås elektroniskt innebär en betalningsskyldighet för konsumenten ska näringsidkaren tydligt och väl synligt göra konsumenten uppmärksam på den information som ingår i artikel 6.1 a, e, o och p, innan konsumenten gör beställningen.

Näringsidkaren ska se till att konsumenten i samband med beställningen uttryckligen medger att beställningen är förenad med betalningsskyldighet. Om beställningen görs genom att trycka på en knapp eller aktivera någon liknande funktion ska knappen eller den motsvarande funktionen märkas i väl läsbar form endast med orden "beställning förenad med betalningsskyldighet" eller någon motsvarande otvetydig lydelse som anger att verkställandet av beställningen medför en betalningsskyldighet gentemot näringsidkaren. Om detta stycke inte följs av näringsidkaren ska konsumenten inte vara bunden av avtalet eller beställningen.

3. E-handelsplatser ska klart och läsbart ange, senast i början av beställningsprocessen, om det finns några begränsningar för leveransen samt vilka betalningssätt som godtas.

4. Om avtalet ingås med hjälp av ett medel för distanskommunikation som medger ett begränsat utrymme eller en begränsad tid för att visa informationen ska näringsidkaren, på det särskilda medlet, innan ett sådant avtal ingås åtminstone lämna förhandsinformation om varans eller tjänstens huvudsakliga egenskaper, näringsidkarens identitet, det sammanlagda priset, ångerrätten, avtalets löptid och, när det gäller avtal med obegränsad löptid, villkoren för uppsägning av avtalet i enlighet med artikel 6.1 a, b, e, h och o. Övrig information som avses i artikel 6.1 ska näringsidkaren lämna till konsumenten på lämpligt sätt i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

5. Om näringsidkaren kontaktar konsumenten per telefon i syfte att ingå ett distansavtal ska näringsidkaren, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4, i början av samtalet med konsumenten upplysa om vem han är och i förekommande fall på vems vägnar telefonsamtalet görs och det kommersiella syftet med telefonsamtalet.

6. Om ett distansavtal ska ingås per telefon får medlemsstaterna föreskriva att näringsidkaren ska bekräfta erbjudandet för konsumenten som är bunden först efter det att han undertecknat erbjudandet eller sänt sitt skriftliga samtycke. Medlemsstaterna får också föreskriva att sådana bekräftelser måste göras på ett varaktigt medium.

7. Näringsidkaren ska ge konsumenten bekräftelse på det ingångna avtalet på ett varaktigt medium, inom rimlig tid efter ingåendet av distansavtalet, och senast vid den tidpunkt då varorna levereras eller innan tjänsterna börjar utföras. Den bekräftelsen ska inkludera följande:

- a) All information som avses i artikel 6.1, såvida näringsidkaren inte redan har lämnat informationen till konsumenten på ett varaktigt medium innan distansavtalet ingicks.
- b) I förekommande fall, bekräftelse på konsumentens uttryckliga förhandssamtycke och medgivande i enlighet med artikel 16 m.

8. Om en konsument vill att tillhandahållandet av tjänster eller leverans av vatten, gas eller el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme ska inledas under den ångerfrist som föreskrivs i artikel 9.2, ska näringsidkaren kräva att konsumenten uttryckligen gör en begäran om detta.

9. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av bestämmelserna om ingående av avtal och beställningar på elektronisk väg enligt artiklarna 9 och 11 i direktiv 2000/31/EG.

10. Medlemsstaterna får inte ställa några ytterligare formella krav på information som ska ges före ingåendet av avtal för uppfyllandet av informationskraven i detta direktiv.

Artikel 9

Ångerrätt

1. Utom i de fall då de undantag som avses i artikel 16 är tillämpliga, ska konsumenten ha rätt att inom 14 dagar frånträda ett distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler utan att behöva ange några skäl och utan några andra kostnader än de som anges i artiklarna 13.2 och 14.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10 ska ångerfristen i punkt 1 i den här artikeln löpa ut 14 dagar räknat från

- a) för tjänsteavtal, den dag då avtalet ingås,
- b) för köpeavtal, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar varan i sin besittning, eller
 - i) i händelse av att konsumenten beställt flera olika varor på samma gång och varorna levereras separat, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den sista varan i sin besittning,
 - ii) i händelse av leverans av en vara som består av flera poster eller delar, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den sista posten eller delen i sin besittning, eller
 - iii) i händelse av avtal om regelbunden leverans av varor under någon viss tidsperiod, den dag då konsumenten eller någon tredje part som konsumenten anger, dock ej transportföretaget, fysiskt tar den första varan i sin besittning,
- c) för avtal om leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, samt avtal om leverans av fjärrvärme och digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium, dagen för avtalets ingående.

3. Medlemsstaterna får inte förbjuda avtalsparterna att fullgöra sina avtalsenliga skyldigheter under den tid då ångerfristen

löper. Vid avtal utanför fasta affärslokaler får dock medlemsstaterna behålla befintlig nationell lagstiftning som förbjuder näringsidkaren att uppbära betalningen av konsumenten under en viss tid efter det att avtalet ingåtts.

Artikel 10

Utelämnade av information om ångerrätten

1. Om näringsidkaren i strid med artikel 6.1 h inte har informerat konsumenten om ångerrätten ska ångerfristen löpa ut 12 månader efter utgången av den ursprungliga ångerfristen, fastställd i enlighet med artikel 9.2.

2. Om näringsidkaren har informerat konsumenten enligt punkt 1 i denna artikel inom 12 månader räknat från den dag som avses i artikel 9.2, ska ångerfristen löpa ut 14 dagar efter den dag då konsumenten mottagit informationen.

Artikel 11

Utövande av ångerrätten

1. Innan ångerfristen löper ut ska konsumenten informera näringsidkaren om sitt beslut att frånträda avtalet. För detta ändamål får konsumenten antingen

- a) använda den standardblankett för utövande av ångerrätten som återfinns i bilaga I B eller
- b) lämna ett annat otvetydigt meddelande om sitt beslut att frånträda avtalet.

Medlemsstaterna får inte föreskriva några formella krav på denna standardblankett av annat slag än de som fastställs i bilaga I B.

2. Konsumenten har utövat sin ångerrätt inom den ångerfrist som avses i artiklarna 9.2 och 10 om konsumenten skickar sitt meddelande om utövandet av ångerrätten före tidsfristens utgång.

3. Näringsidkaren får, utöver de möjligheter som avses i punkt 1, ge konsumenten möjlighet att på näringsidkarens webbplats elektroniskt fylla i och lämna in antingen standardblanketten som återfinns i bilaga I B eller något annat otvetydigt formulerat meddelande. I dessa fall ska näringsidkaren utan dröjsmål lämna ett mottagningsbevis på frånträdet av avtalet på ett varaktigt medium till konsumenten.

4. Bevisbördan för att ångerrätten utövats i enlighet med vad som föreskrivs i denna artikel ska åvila konsumenten.

Artikel 12

Ångerrättens verkan

Utövande av ångerrätten ska innebära att parternas skyldigheter upphör i fråga om

- a) att fullgöra distansavtalet eller avtalet utanför fasta affärslokaler, eller
- b) att ingå ett distansavtal eller avtal utanför fasta affärslokaler, i de fall då konsumenten har lämnat ett anbud.

Artikel 13

Näringsidkarens skyldigheter vid frånträde av avtal

1. Näringsidkaren ska, utan onödigt dröjsmål och senast 14 dagar från och med den dag då näringsidkaren underrättats om konsumentens beslut att i enlighet med artikel 11 frånträda avtalet, betala tillbaka alla belopp som konsumenten har betalat, inklusive, där så är tillämpligt, leveranskostnaderna.

Näringsidkaren ska verkställa ersättningen enligt första stycket med samma betalningsmedel som konsumenten använt vid den inledande transaktionen, om inte konsumenten uttryckligen accepterat ett annat betalningsmedel och under förutsättning att konsumenten inte får vidkännas några kostnader till följd av ersättningen.

2. Utan hinder av punkt 1 ska näringsidkaren inte vara skyldig att ersätta förhöjda leveranskostnader om konsumenten uttryckligen valt leverans av annat slag än den minst kostsamma standardleverans som erbjuds av näringsidkaren.

3. Såvida inte näringsidkaren har erbjudit sig att hämta varorna får näringsidkaren vid köpeavtal hålla inne med återbetalningen tills han har fått tillbaka varorna, eller tills konsumenten har styrkt att han har skickat tillbaka varorna, beroende på vad som inträffar tidigast.

Artikel 14

Konsumentens skyldigheter vid frånträde av avtal

1. Såvida näringsidkaren inte har erbjudit sig att själv hämta varorna ska konsumenten skicka tillbaka eller överlämna varorna till näringsidkaren eller till en person som näringsidkaren har gett befogenhet att ta emot varorna, utan dröjsmål och senast inom 14 dagar från den dag då konsumenten lämnar sitt meddelande om beslut att frånträda avtalet till näringsidkaren i enlighet med artikel 11. Tidsfristen ska anses ha iakttagits om konsumenten skickar tillbaka varorna innan denna fjortondagarsperiod löpt ut.

Konsumenten ska bära den direkta kostnaden för återlämnandet av varorna endast om näringsidkaren inte har gått med på att

stå för denna kostnad eller näringsidkaren underlåtit att underätta konsumenten om att konsumenten ska stå för den.

Vid avtal utanför fasta affärslokaler, där varorna levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks, ska näringsidkaren på egen bekostnad hämta sådana varor som på grund av sin karaktär normalt inte kan skickas tillbaka med post.

2. Konsumenten ska bara hållas ansvarig för varornas minskade värde till följd av annan hantering av varorna än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas art, egenskaper och funktion. Konsumenten ska under inga omständigheter hållas ansvarig för varornas värdeminskning om näringsidkaren har underlåtit att upplysa om ångerrätten i enlighet med artikel 6.1 h.

3. I de fall en konsument utövar sin ångerrätt efter att ha lämnat in en begäran i enlighet med artiklarna 7.3 eller 8.8 ska konsumenten betala näringsidkaren ett belopp som står i proportion till omfattningen av de tjänster som tillhandahållits, fram till dess att konsumenten underrättar näringsidkaren om att han utövar sin ångerrätt, jämfört med samtliga prestationer som föreskrivs i avtalet. Det proportionella beloppet som konsumenten ska betala till näringsidkaren ska beräknas utgående från det sammanlagda pris som överenskommits i avtalet. Om det sammanlagda priset är oskäligt högt ska det proportionella beloppet beräknas utgående från marknadsvärdet av det som levererats.

4. Konsumenten ska inte stå för några kostnader för

a) delvis eller helt utförda tjänster under den tid ångerfristen löper, inklusive leverans av vatten, gas och el, i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller fjärrvärme, om

i) näringsidkaren inte gett sådan information som avses i artikel 6.1 h eller j eller

ii) om konsumenten inte uttryckligen begärt att tjänsterna ska börja utföras under ångerfristen i enlighet med artiklarna 7.3 och 8.8, eller

b) tillhandahållande, helt eller delvis, av digitalt innehåll som inte tillhandahålls på ett fysiskt medium

i) om inte konsumenten gett sitt uttryckliga förhandssamtycke till att tjänsterna börjar utföras före utgången av den 14-dagarsperiod som avses i artikel 9,

ii) om inte konsumenten medgett att ångerrätten går förlorad i och med att konsumenten ger sitt samtycke, eller

iii) om inte näringsidkaren gett bekräftelse i enlighet med artikel 7.2 eller 8.7.

5. Med undantag för vad som föreskrivs i artikel 13.2 och i denna artikel ska konsumenten inte ådra sig något ansvar till följd av utövandet av sin ångerrätt.

Artikel 15

Verkan av utövad ångerrätt på biavtal

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 15 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal⁽¹⁾, ska biavtal automatiskt hävas utan kostnad för konsumenten, fränsett kostnader som föreskrivs i artiklarna 13.2 och 14 i detta direktiv, om konsumenten utövar sin ångerrätt och frånträder ett distansavtal eller ett avtal utanför fasta affärslokaler i enlighet med artiklarna 9–14 i detta direktiv.

2. Medlemsstaterna ska meddela närmare föreskrifter om hävning av sådana avtal.

Artikel 16

Undantag från ångerrätten

Medlemsstaterna får inte tillåta den ångerrätt som anges i artiklarna 9–15 när det gäller distansavtal och avtal utanför fasta affärslokaler med avseende på följande:

- a) Tjänsteavtal efter det att tjänsten fullständigt utförts, såvida tjänsten har börjat utföras med konsumentens uttryckliga samtycke på förhand och konsumenten medgett att ångerrätten går förlorad efter det att näringsidkaren fullgjort hela avtalet.
- b) Tillhandahållande av varor eller tjänster vars pris beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka och som kan uppstå under den tid då ångerristen löper.
- c) Tillhandahållande av varor som har tillverkats enligt konsumentens anvisningar eller som har getts en tydlig personlig prägel.
- d) Tillhandahållande av varor som snabbt kan försämrats eller bli för gamla.
- e) Tillhandahållande av förslutna varor som av hälsoskydds- eller hygienskäl inte lämpligen kan returneras och som öppnats av konsumenten efter det att de levererats.
- f) Tillhandahållande av varor som, till sin natur, efter leverans blandas med andra föremål på så sätt att de inte kan skiljas från varandra.
- g) Tillhandahållande av alkoholhaltiga drycker till ett pris som avtalades vid den tidpunkt då köpeavtalet ingicks, som endast kan levereras efter 30 dagar och vars faktiska värde beror på sådana svängningar på marknaden som näringsidkaren inte kan påverka.
- h) Avtal där konsumenten uttryckligen uppmanat näringsidkaren att uppsöka konsumenten i bostaden för att där vidta brådskande reparations- eller underhållsåtgärder. Om näringsidkaren vid ett sådant hembesök tillhandahåller andra tjänster än de som konsumenten uttryckligen begärt att få eller andra varor än reservdelar som är nödvändiga för utförandet av underhållet eller reparationerna ska ångerrätten gälla för dessa andra tjänster eller varor.
- i) Tillhandahållande av plomberade ljud- eller plomberade bildinspelningar eller datorprogram vars plombering brutits av konsumenten.
- j) Tillhandahållande av tidningar och tidskrifter, med undantag för avtal om prenumeration på sådana publikationer.
- k) Avtal som ingås vid en offentlig auktion.
- l) Tillhandahållande av logi för andra ändamål än permanent boende, varutransport, tjänster som avser biluthyrning, catering eller tjänster som avser fritidsverksamhet när det i avtalet anges att tjänsterna ska tillhandahållas en bestämd dag eller under en bestämd tidsperiod.
- m) Tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium om tillhandahållandet inlets med konsumentens uttryckliga samtycke på förhand och konsumenten medgett att ångerrätten därigenom går förlorad.

KAPITEL IV

ANDRA KONSUMENTRÄTTIGHETER

Artikel 17

Tillämpningsområde

1. Artiklarna 18 och 20 ska tillämpas på köpeavtal. Artiklarna ska inte tillämpas på avtal för leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, inte heller på leveranser av fjärrvärme eller tillhandahållande av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium.

2. Artiklarna 19, 21 och 22 ska tillämpas på köpeavtal och tjänsteavtal samt avtal om tillhandahållande av vatten, gas, el, fjärrvärme eller digitalt innehåll.

⁽¹⁾ EUT L 133, 22.5.2008, s. 66.

*Artikel 18***Leverans**

1. Såvida parterna inte har kommit överens om något annat i fråga om leveranstiden ska näringsidkaren leverera varorna genom att överföra den fysiska besittningen av eller kontrollen över varorna till konsumenten utan onödigt dröjsmål och senast 30 dagar efter det att avtalet ingåtts.

2. Om näringsidkaren inte fullgör sin skyldighet att leverera varorna inom den tidsfrist som överenskommit med konsumenten eller inom den tidsfrist som anges i punkt 1, ska konsumenten uppmana näringsidkaren att genomföra leveransen inom en ytterligare tidsperiod som är lämplig mot bakgrund av omständigheterna. Om näringsidkaren inte levererar varorna inom denna ytterligare tidsperiod har konsumenten rätt att häva avtalet.

Första stycket är inte tillämpligt på köpeavtal där näringsidkaren har vägrat att leverera varorna eller där leverans inom den överenskomna fristen är avgörande med hänsyn tagen till alla omständigheter i samband med att avtalet ingicks eller där konsumenten informerar näringsidkaren, innan avtalet ingås, om att leverans en bestämd dag eller senast en bestämd dag är avgörande. I sådana fall ska konsumenten, om näringsidkaren inte levererar varorna inom den tidsfrist som överenskommit med konsumenten eller inom den tidsfrist som anges i punkt 1, ha rätt att omedelbart häva avtalet.

3. Då ett avtal hävs ska näringsidkaren utan onödigt dröjsmål återbetala alla belopp som erlagts i enlighet med avtalet.

4. Utöver att häva avtalet i enlighet med punkt 2 kan konsumenten eventuellt ha tillgång till andra medel som anges i nationell lagstiftning.

*Artikel 19***Avgifter för olika betalningssätt**

Medlemsstaterna ska förbjuda näringsidkarna att ta ut större avgifter av konsumenterna för användningen av något visst betalningssätt än vad näringsidkarna själva fått vidkännas till följd av att ifrågavarande betalningssätt använts.

*Artikel 20***Riskens övergång**

Vid avtal där näringsidkaren sänder varorna till konsumenten ska risken för att varor kommer bort eller skadas övergå till konsumenten när konsumenten eller en tredje part, dock ej transportföretaget, som konsumenten har utsett för detta ändamål fysiskt har tagit varorna i besittning. Utan att det påverkar konsumentens rättigheter mot transportföretaget ska risken emellertid övergå till konsumenten efter leveransen till transportföretaget, om det är konsumenten som anlitat transportföretaget för transporten av varorna och det inte är näringsidkaren som erbjudit detta transportalternativ.

*Artikel 21***Telefonkommunikation**

Om näringsidkaren har en telefontjänst för kundkontakter i anslutning till avtal som ingåtts ska medlemsstaterna se till att konsumenterna som ringer upp näringsidkaren inte debiteras mer än grundläggande samtalstariff.

Första stycket ska inte påverka rätten hos dem som tillhandahåller telekommunikationstjänster att ta ut avgifter för sådana samtal.

*Artikel 22***Tilläggsbetalningar**

Innan ett avtal eller erbjudande blir bindande för konsumenten ska näringsidkaren begära konsumentens uttryckliga samtycke till alla extra betalningar utöver den ersättning som avtalats för näringsidkarens huvudsakliga avtalsförpliktelse. Om näringsidkaren inte har fått konsumentens uttryckliga samtycke utan har utgått från detta genom att tillämpa standardval som konsumenten är tvungen att avvisa för att undvika kompletterande betalningar, ska konsumenten ha rätt att få tillbaka sådana betalningar.

KAPITEL V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER*Artikel 23***Efterlevnad av bestämmelserna**

1. Medlemsstaterna ska se till att det finns lämpliga och effektiva medel för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelserna i detta direktiv.

2. De medel som avses i punkt 1 ska omfatta bestämmelser varigenom ett eller flera av följande organ, i enlighet med vad som fastställs i nationell lagstiftning, enligt den nationella lagstiftningen får väcka talan inför domstol eller behöriga förvaltningsmyndigheter för att se till att de nationella införlivande bestämmelserna för detta direktiv tillämpas:

- Offentliga organ eller deras företrädare.
- Konsumentorganisationer som har ett berättigat intresse av att skydda konsumenterna.
- Branschorganisationer som har ett berättigat intresse av att vidta åtgärder.

*Artikel 24***Påföljder**

1. Medlemsstaterna ska fastställa bestämmelser om påföljder vid överträdelser av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att de tillämpas. Påföljderna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

2. Medlemsstaterna ska anmäla dessa regler till kommissionen senast den 13 december 2013 och ska utan dröjsmål anmäla alla ändringar som påverkar dessa regler.

Artikel 25

Direktivets tvingande karaktär

Om tillämplig lag på avtalet är lagen i en medlemsstat får konsumenterna inte avstå från de rättigheter som de ges genom de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv i nationell lagstiftning.

Eventuella avtalsvillkor som direkt eller indirekt åsidosätter eller inskränker de rättigheter som följer av detta direktiv ska inte vara bindande för konsumenten.

Artikel 26

Information

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna och näringsidkarna om de nationella bestämmelser genom vilka detta direktiv införlivas och ska, i förekommande fall, uppmuntra näringsidkare och kodutfärdare i enlighet med artikel 2 g i direktiv 2005/29/EG, att informera konsumenterna om sina uppförandekoder.

Artikel 27

Leverans utan föregående beställning

Konsumenten ska vara befriad från sin betalningsskyldighet vid leverans av varor, vatten, gas, el, fjärrvärme eller digitalt innehåll utan föregående beställning eller tillhandahållande av tjänster utan föregående beställning, i enlighet med förbudet i artikel 5.5 och punkt 29 i bilaga I till direktiv 2005/29/EG. I sådana fall ska ett uteblivet svar från konsumentens sida efter en sådan leverans eller ett sådant tillhandahållande utan föregående beställning inte anses innebära samtycke.

Artikel 28

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den 13 december 2013 anta och offentliggöra de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa åtgärder till kommissionen i form av dokument. Kommissionen ska använda dessa dokument för den rapport som avses i artikel 30.

De ska tillämpa dessa åtgärder från och med den 13 juni 2014.

När en medlemsstat antar dessa åtgärder ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan

hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Bestämmelserna i detta direktiv ska vara tillämpliga på avtal som ingåtts efter den 13 juni 2014.

Artikel 29

Rapporteringskrav

1. Om en medlemsstat utnyttjar något av de lagstiftningsval som avses i artiklarna 3.4, 6.7, 6.8, 7.4, 8.6 och 9.3 ska den informera kommissionen om detta senast den 13 december 2013 och om alla eventuella senare ändringar.

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenterna och näringsidkare, t.ex. på en särskild webbplats.

3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen.

Artikel 30

Rapportering och översyn från kommissionens sida

Senast den 13 december 2016 ska kommissionen lämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv till Europaparlamentet och rådet. Rapporten ska framför allt innefatta en utvärdering om direktivets bestämmelser om digitalt innehåll, bland annat om ångerrätten. Rapporten ska vid behov åtföljas av lagstiftningsförslag om anpassning av direktivet till utvecklingen inom området konsumenträttigheter.

KAPITEL VI

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 31

Upphävande

Direktiv 85/577/EEG och direktiv 97/7/EG, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/65/EG av den 23 september 2002 om distansförsäljning av finansiella tjänster till konsumenter⁽¹⁾ och genom direktiv 2005/29/EG och 2007/64/EG, ska upphöra att gälla från och med den 13 juni 2014.

Hänvisningar till de upphävda direktiven ska anses som hänvisningar till det här direktivet och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga II.

⁽¹⁾ EGT L 271, 9.10.2002, s. 16.

Artikel 32

Ändring av direktiv 93/13/EEG

I direktiv 93/13/EEG ska följande artikel införas:

”Artikel 8a

1. När en medlemsstat antar bestämmelser i enlighet med artikel 8, ska den underrätta kommissionen om dem, liksom också om eventuella senare ändringar, framför allt om dessa bestämmelser

— utvidgar skälighetsprövningen till att gälla för individuellt förhandlade avtalsvillkor eller till att gälla lämpligheten för pris eller ersättning, eller

— innehåller förteckningar över vilka avtalsvillkor som ska anses oskäligen.

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenterna och näringsidkarna, t.ex. på en särskild webbplats.

3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen.”

Artikel 33

Ändring av direktiv 1999/44/EG

I direktiv 1999/44/EG ska följande artikel införas:

”Artikel 8a

Underrättelsesskyldighet

1. Om en medlemsstat, i enlighet med artikel 8.2, antar striktare konsumentskyddsbestämmelser än de som anges i

artiklarna 5.1–5.3 och 7.1 ska medlemsstaten underrätta kommissionen om dem, liksom om eventuella senare ändringar.

2. Kommissionen ska se till att de uppgifter som anges i punkt 1 är lätt tillgängliga för konsumenterna och näringsidkarna, t.ex. på en särskild webbplats.

3. Kommissionen ska översända den information som avses i punkt 1 till de övriga medlemsstaterna och Europaparlamentet. Kommissionen ska samråda med berörda parter om den informationen.”

Artikel 34

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 35

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg 25 oktober 2011.

På Europaparlamentets vägnar

J. BUZEK

Ordförande

På rådets vägnar

M. DOWGIELEWICZ

Ordförande

BILAGA I

Information om utövandet av ångerrätten

A. Mall för information om ångerrätt

Ångerrätt

Du har rätt att frånträda detta avtal utan att ange något skäl inom 14 dagar.

Ångerfristen löper ut 14 dagar efter dag 1.

Vill du utöva ångerrätten ska du till näringsidkaren skicka 2 ett klart och tydligt meddelande om ditt beslut att frånträda avtalet (t.ex. ett brev avsänt per post, fax eller e-post). Du kan använda den bifogade mallen, men du måste inte använda den 3.

För att du ska hinna utöva din ångerrätt i tid räcker det med att du sänder in ditt meddelande om att du tänker utöva ångerrätten innan ångerfristen gått ut.

Verkan av utövad ångerrätt

Om du frånträder detta avtal kommer vi att betala tillbaka alla betalningar vi fått från dig, bland dem också leveranskostnader (men då räknas inte extra leveranskostnader till följd av att du valt något annat leveranssätt än den billigaste standardleverans vi erbjuder). Återbetalningen kommer att ske utan onödigt dröjsmål och i vilket fall som helst senast 14 dagar från och med den dag då vi underrättades om ditt beslut att frånträda avtalet. Vi kommer att använda samma betalningsmedel för återbetalningen som du själv har använt för den inledande affärshändelsen, om du inte uttryckligen kommit överens med oss om något annat. I vilket fall som helst kommer återbetalningen inte att kosta dig något. 4

5

6

Instruktioner för komplettering av blanketten:

1. Följande alternativ ska skrivas in:

- a) Vid tjänsteavtal eller avtal om leverans av vatten, gas eller el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme eller av digitalt innehåll som inte levereras på ett fysiskt medium: "då avtalet ingicks."
- b) Vid köpeavtal: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar varan i fysisk besittning".
- c) Vid avtal avseende flera varor som konsumenten beställt i en och samma beställning och som levereras var för sig: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den sista varan i fysisk besittning".
- d) Vid avtal avseende en vara som består av flera poster eller delar: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den sista posten eller delen i fysisk besittning".
- e) Vid avtal avseende regelbundet återkommande leverans av varor under en viss tid: "då du eller någon tredje part, dock ej transportföretaget, som du anger, tar den första varan i fysisk besittning".

2. Du ska skriva in ditt namn, din geografiska adress, och, om det gäller i ditt fall, ditt telefonnummer, faxnummer och din e-postadress.

3. Om du ger konsumenten möjlighet att fylla i och lämna in standardångerblanketten elektroniskt på din webbplats, ska följande skrivas in: "Du kan också på vår webbplats [skriv in internetadressen] elektroniskt fylla i och skicka in standardblanketten för utövande av ångerrätten eller något annat otvetydigt meddelande. Om du väljer det här alternativet kommer vi utan dröjsmål att på ett varaktigt medium (till exempel med hjälp av e-post) bekräfta att vi tagit emot ditt beslut om att utöva ångerrätten."

4. Vid köpeavtal om du inte erbjudit dig att hämta tillbaka varan i händelse av att kunden vill frånträda avtalet, ska följande skrivas in: "Vi får vänta med återbetalningen tills vi fått tillbaka varan från dig eller tills du sänt in ett bevis på att du återsänt varan, beroende på vilket som inträffar först."

5. Om konsumenten har tagit emot varor i samband med avtalet, ska följande skrivas in:

a) Följande ska skrivas in:

— "Vi kommer och hämtar varan" eller

— "Du ska återsända varan till oss eller överlämna den till ... [skriv i förekommande fall in namn och geografisk adress på den person ni bemyndigat att ta emot varan] utan onödigt dröjsmål och i vart fall senast 14 dagar efter den dag då du meddelat oss om ditt beslut att frånträda avtalet. Ångerfristen ska anses ha iakttagits om du skickar tillbaka varorna innan denna fjortondagarsperiod löpt ut."

b) Följande ska skrivas in:

— "Vi kommer att betala kostnaderna för återsändandet av varan."

— "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan."

— Om det handlar om ett distansavtal och du inte erbjuder dig att betala kostnaderna för återsändandet av varan och varan till följd av sin natur normalt inte kan återsändas per post: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan, dvs. ... EUR [skriv in beloppet]" eller om kostnaderna för återsändandet av varan inte rimligtvis kan förhandsberäknas: "Du kommer att få betala de direkta kostnaderna för återsändandet av varan. Kostnaderna uppskattas till maximalt cirka ... EUR [skriv in beloppet]." eller

— Vid avtal utanför fasta affärslokaler, där varorna levererats till konsumentens bostad när avtalet ingicks och på grund av sin karaktär inte kan skickas tillbaka på normalt sätt med post: "Vi kommer och hämtar varan på vår egen bekostnad."

c) "Du är ansvarig endast för varornas minskade värde till följd av annan hantering än vad som är nödvändigt för att fastställa varornas art, egenskaper och funktion."

6. Vid tjänsteavtal eller avtal om leverans av vatten, gas och el i de fall när försäljningen inte sker i en begränsad volym eller en fastställd kvantitet, eller leverans av fjärrvärme ska följande skrivas in: "Om du bett att tjänsterna ska börja utföras eller vatten/gas/el/fjärrvärme börja levereras [stryk det som inte gäller] redan under ångerfristen ska du betala ett belopp som står i proportion till vad du mottagit till dess att du meddelade oss din avsikt att frånträda avtalet, jämfört med hela omfattningen av avtalet."

B. Mall för ångerblankett

(Blanketten ska fyllas i och återsändas bara om du vill frånträda avtalet)

— Till [här ska näringsidkaren skriva in sitt namn, geografiska adress och, i förekommande fall, sitt faxnummer och sin e-postadress]:

— Jag/Vi (*) meddelar härmed att jag/vi (*) frånträder mitt/vårt (*) köpeavtal avseende följande varor (*)/tjänster (*)

— Beställdes den (*)/mottogs den (*)

— Konsumentens/konsumenternas namn:

— Konsumentens/konsumenternas adress:

— Konsumentens/konsumenternas underskrift (endast om denna blankett meddelas på papper)

— Datum:

(*) Stryk det som inte är tillämpligt.

BILAGA II

Jämförelsetabell

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
Artikel 1		Artikel 3 jämförd med artikel 2.8 och 2.9 och artikel 16 h
	Artikel 1	Artikel 1 jämförd med artikel 2.7
Artikel 2		Artikel 2.1 och 2.2
	Artikel 2.1	Artikel 2.7
	Artikel 2.2	Artikel 2.1
	Artikel 2.3	Artikel 2.2
	Artikel 2.4 första meningen	Artikel 2.7
	Artikel 2.4 andra meningen	—
	Artikel 2.5	—
Artikel 3.1		Artikel 3.4
Artikel 3.2 a		Artikel 3.3 e och f
Artikel 3.2 b		Artikel 3.3 j
Artikel 3.2 c		—
Artikel 3.2 d		Artikel 3.3 d
Artikel 3.2 e		Artikel 3.3 d
Artikel 3.3		—
	Artikel 3.1 första strecksatsen	Artikel 3.3 d
	Artikel 3.1 andra strecksatsen	Artikel 3.3 l
	Artikel 3.1 tredje strecksatsen	Artikel 3.3 m
	Artikel 3.1 fjärde strecksatsen	Artikel 3.3 e och f
	Artikel 3.1, femte strecksatsen	Artikel 6.3 och artikel 16 k jämförd med artikel 2.13
	Artikel 3.2 första strecksatsen	Artikel 3.3 j
	Artikel 3.2 andra strecksatsen	Artikel 3.3 f (för bostadsuthyrning), 3.3 g (paketresor), 3.3 h (tidsdelat boende), 3.3 k (passagerartransporttjänster med vissa undantag) och artikel 16 l (undantag från ångerrätten)
Artikel 4 första meningen		Artikel 6.1 b, c och h och artikel 7.1 och 7.2
Artikel 4 andra meningen		Artikel 6.1 a och artikel 7.1
Artikel 4 tredje meningen		Artikel 6.1
Artikel 4 fjärde meningen		Artikel 10
	Artikel 4.1 a	Artikel 6.1 b och c
	Artikel 4.1 b	Artikel 6.1 a

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
	Artikel 4.1 c	Artikel 6.1 e
	Artikel 4.1 d	Artikel 6.1 e
	Artikel 4.1 e	Artikel 6.1 g
	Artikel 4.1 f	Artikel 6.1 h
	Artikel 4.1 g	Artikel 6.1 f
	Artikel 4.1 h	—
	Artikel 4.1 i	Artikel 6.1 o och p
	Artikel 4.2	Artikel 6.1 jämförd med artikel 8.1, 8.2 och 8.4
	Artikel 4.3	Artikel 8.5
	Artikel 5.1	Artikel 8.7
	Artikel 5.2	Artikel 3.3 m
	Artikel 6.1	Artikel 9.1 och 9.2, artikel 10, artikel 13.2, artikel 14
	Artikel 6.2	Artikel 13 och artikel 14.1 andra och tredje styckena
	Artikel 6.3 första strecksatsen	Artikel 16 a
	Artikel 6.3 andra strecksatsen	Artikel 16 b
	Artikel 6.3 tredje strecksatsen	Artikel 16 c och d
	Artikel 6.3 fjärde strecksatsen	Artikel 16 i
	Artikel 6.3 femte strecksatsen	Artikel 16 j
	Artikel 6.3 sjätte strecksatsen	Artikel 3.3 c
	Artikel 6.4	Artikel 15
	Artikel 7.1	Artikel 18.1 (för köpeavtal)
	Artikel 7.2	Artikel 18.2, 18.3 och 18.4
	Artikel 7.3	—
	Artikel 8	—
	Artikel 9	Artikel 27
	Artikel 10	— (se artikel 13 i direktiv 2002/58/EG)
	Artikel 11.1	Artikel 23.1
	Artikel 11.2	Artikel 23.2
	Artikel 11.3 a	Artikel 6.9 för bevisbördan när det gäller förhandsinformation som ska ges innan avtalet ingås; för resterande del: —
	Artikel 11.3 b	Artikel 24.1
	Artikel 11.4	—
	Artikel 12.1	Artikel 25
	Artikel 12.2	—
	Artikel 13	Artikel 3.2
	Artikel 14	Artikel 4

Direktiv 85/577/EEG	Direktiv 97/7/EG	Detta direktiv
	Artikel 15.1	Artikel 28.1
	Artikel 15.2	Artikel 28.1
	Artikel 15.3	Artikel 28.1
	Artikel 15.4	Artikel 30
	Artikel 16	Artikel 26
	Artikel 17	—
	Artikel 18	Artikel 34
	Artikel 19	Artikel 35
Artikel 5.1		Artiklarna 9 och 11
Artikel 5.2		Artikel 12
Artikel 6		Artikel 25
Artikel 7		Artiklarna 13, 14 och 15
Artikel 8		Artikel 4

Bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2006/2004 av den 27 oktober 2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen ("förordningen om konsumentskyddssamarbete") ⁽¹⁾	Ska anses som en hänvisning till
Punkterna 2 och 11	Detta direktiv

⁽¹⁾ EUT L 364, 9.12.2004, s. 1.

Jämförelsetabell

Jämförelsetabell – en sammanställning av bestämmelserna i det nya direktivet och motsvarande bestämmelser i förslaget till ändringar i distans- och hemförsäljningslagen (2005:59)

<i>Direktivet</i>	<i>Lagförslaget</i>
Artikel 1	ingen motsvarighet
Artikel 2	1 kap. 2 §
Artikel 3.1	2 kap. 1 § 1 st.
Artikel 3.2	ingen motsvarighet
Artikel 3.3	2 kap. 1 § 2–3 st. och 22 a § 3 st. marknadsföringslagen (2008:486)
Artikel 3.4	2 kap. 1 § 4 st.
Artikel 3.5	ingen motsvarighet
Artikel 3.6	ingen motsvarighet
Artikel 4	ingen motsvarighet
Artikel 5.1	22 a § 1 st. marknadsföringslagen
Artikel 5.2	22 a § 1 st. marknadsföringslagen
Artikel 5.3	22 a § 3 st. marknadsföringslagen
Artikel 5.4	ingen motsvarighet
Artikel 6.1	2 kap. 2 § 1 st., 4 § 1 st. och 6 § 1 st.
Artikel 6.2	2 kap. 2 § 1 st.
Artikel 6.3	2 kap. 2 § 2 st.
Artikel 6.4	ingen motsvarighet
Artikel 6.5	2 kap. 9 §
Artikel 6.6	2 kap. 8 § och 16 § 3 st.

Artikel 6.7	ingen motsvarighet
Artikel 6.8	ingen motsvarighet
Artikel 6.9	ingen motsvarighet
Artikel 7.1	2 kap. 6 § 1 st.
Artikel 7.2	2 kap. 6 § 2 st.
Artikel 7.3	2 kap. 13 § 3 st
Artikel 7.4	2 kap. 2 § 3 st. och 6 § 2 st.
Artikel 7.5	ingen motsvarighet
Artikel 8.1	2 kap. 4 § 1 st.
Artikel 8.2	2 kap. 4 § 3 st och 10 §
Artikel 8.3	2 kap. 2 och 10 §§
Artikel 8.4	2 kap. 4 § 2 st.
Artikel 8.5	2 kap. 4 § 4 st.
Artikel 8.6	ingen motsvarighet
Artikel 8.7	2 kap. 5 §
Artikel 8.8	2 kap. 13 §
Artikel 8.9	ingen motsvarighet
Artikel 8.10	ingen motsvarighet
Artikel 9.1	2 kap. 11 § 1 st.
Artikel 9.2	2 kap. 13 §
Artikel 9.3	ingen motsvarighet
Artikel 10.1	2 kap. 14 §
Artikel 10.2	2 kap. 14 §
Artikel 11.1	2 kap. 11 § 1 st.
Artikel 11.2	2 kap. 11 § 3 st.
Artikel 11.3	2 kap. 11 § 2 st.
Artikel 11.4	2 kap. 11 §
Artikel 12	2 kap. 15 §
Artikel 13.1	2 kap. 17 §
Artikel 13.2	2 kap. 18 §
Artikel 13.3	2 kap. 17 §
Artikel 14.1	2 kap. 16 §
Artikel 14.2	2 kap. 18 §
Artikel 14.3	2 kap. 19 §
Artikel 14.4	2 kap. 17 §
Artikel 14.5	ingen motsvarighet

Artikel 15.1	2 kap. 20 §
Artikel 15.2	ingen motsvarighet
Artikel 16	2 kap. 12 §
Artikel 17	ingen motsvarighet
Artikel 18.1	5 § konsumentköplagen (1990:932)
Artikel 18.2	12–13 §§ konsumentköplagen
Artikel 18.3	43 § konsumentköplagen
Artikel 18.4	ingen motsvarighet
Artikel 19	3 a § avtalsvillkorslagen (1994:1512)
Artikel 20	8 § konsumentköplagen
Artikel 21	3 a § avtalsvillkorslagen
Artikel 22	13 § avtalsvillkorslagen
Artikel 23.1	ingen motsvarighet
Artikel 23.2	47 § marknadsföringslagen
Artikel 24	2 kap. 9 § och 23 § marknadsföringslagen m.m.
Artikel 25	ingen motsvarighet
Artikel 26	ingen motsvarighet
Artikel 27	avtalslagen (1915:218)